KEMENTERIAN PENDIDIKAN
JABATAN PENDIDIKAN NEGERI SARAWAK

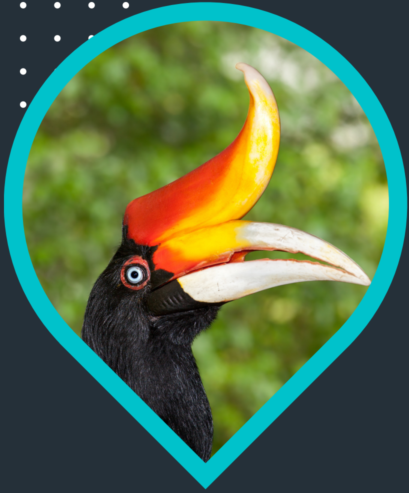

MODUL KENYALANG CEMERLANG SPM 2023

BAHASA MELAYU

SEKTOR PEMBELAJARAN

@mushtemeling

Tinta Bicara
Timbalan Pengarah
Sektor Pembelajaran

KEMENTERIAN PENDIDIKAN
JABATAN PENDIDIKAN NEGERI SARAWAK

Salam Sejahtera,
Salam Menjulang Pendidikan Negeri Sarawak
Salam Malaysia Madani
Fly Kenyalang Fly, Fly High

Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan syabas dan tahniah di atas terbitnya Modul Kenyalang Cemerlang SPM 2023 pada tahun ini. Sesungguhnya kerja buat yang dilaksanakan ini bukan hanya dari jabatan ini tetapi semua mereka yang terlibat khususnya guru-guru cemerlang, guru-guru pakar mata pelajaran dan guru-guru kanan mata pelajaran yang bertungkus lumus dalam memastikan Modul Kenyalang Cemerlang SPM 2023 ini disiapkan mengikut kualiti yang ditetapkan.

Jabatan Pendidikan Negeri Sarawak telah mendapat maklum balas yang positif dari kalangan guru dan murid berkenaan Modul Kenyalang Cemerlang SPM 2022. Penggunaan modul tersebut sebagai instrumen persediaan sebelum murid menduduki SPM merupakan matlamat utama jabatan untuk meningkatkan kemajuan murid dan seterusnya meningkatkan peratusan layak sijil SPM yang telah meningkat pada tahun 2021 daripada 88.29% kepada 91.22% pada tahun 2022.

Saya percaya dengan terbitnya modul ini guru-guru dan murid-murid terutamanya calon SPM tahun 2023 dapat memanfaatkan modul ini sebagai modul rujukan dalam menjawab SPM nanti. Jabatan ini juga berharap Modul Kenyalang Cemerlang SPM dapat dikongsi bersama-sama dalam kalangan panitia mata pelajaran di seluruh negara khususnya dalam memahami teknik menjawab soalan pelbagai aras yang dikemukakan. Sebaiknya modul ini dapat dikongsi bersama bagi memastikan modul ini sentiasa meniti dari bibir ke bibir guru-guru di seluruh Malaysia.

Tahniah kepada para pegawai di Sektor Pembelajaran yang sama-sama menyelaras bagi memastikan modul ini dapat disiapkan dalam masa yang ditetapkan. Saya berharap dengan usaha gigih ini akan membuahkan hasil yang lebih baik lagi dalam kita menghitung hari menjelangnya SPM 2023 nanti.

Selamat Maju Jaya,
Tingkatkan Prestasi untuk Pendidikan yang Berkualiti

Fly Kenyalang Fly, Fly High

Dr. LES ANAK MET
Jabatan Pendidikan Negeri Sarawak

Setinggi-tinggi Penghargaan

Pembina Modul Kenyalang Cemerlang
Bahasa Melayu (KSSM)
Kertas 1 dan Kertas 2

Pegawai Unit Bahasa JPN Sarawak
Encik Sairi bin Adenan
Encik Rakin anak Sebastian Rumpang
Puan Siti Fatimah binti Saufee

Penyunting dan Nota Pengenalan Umun Kertas 1 dan Kertas 2

Pegawai	Organisasi	PPD
Puan Hasiah binti Pukim	PPD Sibu	Sibu
Puan Dayang Zakiah binti Abang Johnny	PPD Bintulu	Bintulu
Puan Nurlydiana binti Junaidi	SMK Green Road	Kuching
Encik Affendi bin Sanawi	SMK Kampung Nangka	Sibu
Encik Mohamad Sahril Bakri Abdullah	SMK Pujut	Miri

ZON SELATAN

Pegawai	Organisasi	PPD
Encik Zambri bin Smail (Ketua)	SMK Petra Jaya	Kuching
Puan Yustina Hendon Khadijah	SMK St Teresa	Kuching
Encik Abu Hasan Aidil Fitri bin Shafee	SMK St Mary	Kuching
Encik Mohamad Aziz bin Seli	SMK Engkilili	Lubok Antu
Puan Rosni binti Man	SMK Bandar Kuching No.1	Kuching
Encik Ismail bin Hadadak	SMK Sadong Jaya	Samarahan
Puan Siti Hajar binti Ahmad	SMK Wira Penrissen	Samarahan

ZON TENGAH

Pegawai	Organisasi	PPD
Puan Afizah binti Mohamad Ali Fauzi (Ketua)	Smk St. Anthony	Sarikei
Puan Hayati binti Kiprawi	SMK Tiong Hin	Sibu
Puan Norleza@Norlega binti Hossen	SMK Sacred Heart	Sibu
Encik Ahmad bin Rambli	SMK Agama Satatok	Saratok
Encik Mohammad Anuar bin Hanizam	SMK Belawai	Daro

Puan Ayang binti Abdul Hadi	**SMK Agam Igan**	**Mukah**
Puan Jamilah binti Hamdan	**SMK Oya**	**Dalat**
Encik Mohammad Nizam bin Humdanni	**SMKA Sibu**	**Sibu**
Puan Nor Ain binti Mohd Adnan	**SMK Kapit**	**Kapit**
Encik Abang Mostapha bin Abang Mentaril	**SMK Pusa**	**Betong**
Encik Zulkarnain bin Norshen	**SMK St Patrick**	**Mukah**
Puan Sharifah Hamisah binti Wan Hashim	**SMK St.Anthony**	**Sarikei**

ZON UTARA		
Pegawai	**Organisasi**	**PPD**
Encik Mohamad Sahril Bakti Abdullah (Ketua)	**SMK Pujut**	**Miri**
Encik Sapiee bin Mornie	**SMKA Miri**	**Miri**
Puan Lilywati bin Merais	**SMK Dato Permaisuri**	**Miri**
Encik Zainuddin bin Lokman	**SMK Kubong**	**Limbang**
Puan Nancy binti Ahmadie Chen	**SMK Baru Bintulu**	**Bintulu**
Encik Erman Ngah bin Mauzi	**SMKA Miri**	**Miri**
Encik Mursidi bin Ahmad Nizam	**SMK Bandar Bintulu**	**Bintulu**
Puan Sabtuyah binti Wasli	**SMK Bintulu**	**Bintulu**
Puan Norfazirah binti Dol	**SMK Sundar**	**Lawas**
Puan Ratnawati binti Hassan	**SMK Merbau**	**Miri**

BENGKEL PEREALISASIAN PEMBINAAN ITEM BAHASA MELAYU KERTAS 1 DAN KERTES 2 (SPM) TAHUN 2023 PERINGKAT NEGERI SARAWAK	
Pegawai Unit Bahasa JPN Sarawak (Penceramah)	**Organisasi**
Encik Sairi bin Adenan	**JPN Sarawak**
Encik Rakin anak Sebastian Rumpang	**JPN Sarawak**
Puan Siti Fatimah binti Saufee	**JPN Sarawak**

Pegawai	**Organisasi**	**Status**
Encik Zambri bin Smail	**SMK Petra Jaya**	**Fasilitator**
Encik Abu Hasan Aidil Fitri B. Shafee	**SMK St Mary (M)**	**Fasilitator**
Puan Yustina Hendon Khadijah	**SMK St Teresa**	**Fasilitator**
Puan Dayangku Siniah bt Awangku Mohammad	**SMK Bandar Samariang**	**Peserta**
Puan Eniza binti Jani	**Kolej Datu Patinggi Abang Hj Abdillah**	**Peserta**
Encik Hazman bin Majri	**SMK Sri Matang**	**Peserta**
Puan Imah binti Majani	**SMK Semerah Padi**	**Peserta**
Encik Ismail bin Hadadak	**SMK Sadong Jaya**	**Peserta**
Puan Jenah binti Sam	**SMK Petra Jaya**	**Peserta**
Encik Khairul Azmir bin Annuar	**SMK Bandar Kuching No.1**	**Peserta**

Puan Maimunah binti Ibrahim	**Kolej Datu Patinggi Abang Hj Abdillah**	**Peserta**
Cik Majanah binti Be	**SMK Serian**	**Peserta**
Encik Mohamad Azizi bin Seli	**SMK Engkilili**	**Peserta**
Encik Mohamad Faizal bin Meraji @ Aji	**SMK Sri Matang**	**Peserta**
Encik Mohd Isma bin Jamaludin	**SMK Gedong**	**Peserta**
Puan Muhibah binti Beden	**SMK Tunku Abdul Rahman**	**Peserta**
Puan Nita binti Edama	**SMK Tinggi Kuching**	**Peserta**
Puan Nordiah binti Abang Alias Sebli	**SMK Matang Hilir**	**Peserta**
Puan Noriza binti Jenai	**SMK Serian**	**Peserta**
Puan Nurliyana binti Abdullah	**SMK Semerah Padi**	**Peserta**
Puan Nurodziah binti Saji	**SMK Wira Penrissen**	**Peserta**
Puan Rosnah binti Morshidi	**SMK Matang Hilir**	**Peserta**
Puan Rosni binti Man	**SMK Bandar Kuching No.1**	**Peserta**
Puan Sabtuyah binti Tambi	**Sekolah Menengah Sains Kuching Utara**	**Peserta**
Puan Sharifah Rafidah binti Wan Masra	**SMK Agama Tun Ahmad Zaidi**	**Peserta**
Puan Siti Hajar binti Ahmad	**SMK Wira Penrissen**	**Peserta**
Puan Siti Nuramirah binti Abdul Rahman	**SMK Tun Abang Hj Openg**	**Peserta**
Encik Tambi bin Bakeri	**SMK Padungan**	**Peserta**
Puan Zalina binti Awi	**SMK St Teresa**	**Peserta**
Puan Zunainah binti Redzuan	**SMK Demak Baru**	**Peserta**

Isi kandungan

Muka Surat

Penghargaan Dan Pembina Modul...... i – iii
Isi kandungan ...... iv – v

Karangan Bahagian A

Panduan umum menjawab karangan ...... 1 – 7
Latihan 1 ...... 8 – 9
Latihan 2...... 10 – 14
Latihan 3...... 15 – 20
Latihan 4...... 21 – 24
Latihan 5...... 25 – 28

Karangan Bahagian B

Latihan 1...... 29 – 31
Latihan 2...... 32 – 41
Latihan 3...... 42 – 43
Latihan 4...... 44 – 47
Latihan 5...... 48 – 51
Latihan 6...... 52 – 55
Latihan 7...... 56 – 59
Latihan 8...... 60 – 62
Latihan 9...... 63 – 67
Latihan 10...... 68 – 73
Latihan 11...... 74 – 79
Latihan 12...... 80 – 85
Latihan 13...... 86 – 91
Latihan 14...... 92 – 97
Latihan 15...... 98 – 102
Latihan 16...... 103 – 106

Kertas 2 : Bahagian A

Latihan 1...... 108 – 112
Latihan 2...... 113 – 118
Latihan 3...... 119 – 123
Latihan 4...... 124 – 129

Isi kandungan

Muka Surat

Kertas 2 : Bahagian B

Panduan menjawab soalan (iii) dan (iv) .... 130 – 135
Latihan 1.. 136 – 142
Latihan 2.. 143 – 149
Latihan 3.. 150 – 155
Latihan 4.. 156 – 162

Kertas 2 : Bahagian C

Nota dan panduan menjawab rumusan .... 163 – 164
Latihan 1.. 165 – 168
Latihan 2.. 169 – 171
Latihan 3.. 172 – 174
Latihan 4.. 175 – 177

Jawapan

Karangan Bahagian A.. 178 – 181
Karangan Bahagian B.. 182 – 188
Kertas 2 : Bahagian A.. 189 – 196
Kertas 2 : Bahagian B.. 197 – 213
Kertas 2 : Bahagian C.. 214 – 220

Peribahasa

Peribahasa Dalam Buku Teks ……………………………………………….. 221 – 224
Peribahasa Tambahan ………………………………………………………….. 225

Panduan umum Penulisan Karangan

- Semua kemahiran dan tema dalam **Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP)** perlu dikuasai oleh calon.
- Buku teks Tingkatan 4 dan Tingkatan 5 mestilah menjadi **rujukan utama calon.**
- Calon perlu banyak membaca bahan seperti majalah, akhbar, jurnal dan karya sastera seperti novel serta cerpen untuk menambahkan pengetahuan, mematangkan fikiran, mengikuti perkembangan semasa dan memantapkan penguasaan bahasa.
- Calon hendaklah **selalu membuat latihan menulis karangan** dalam pelbagai format agar dapat menguasai semua format karangan dan menyampaikan idea dengan bahasa yang lancar, pengolahan yang menarik serta laras bahasa yang betul.
- Calon perlu menguasai kemahiran menganalisis bahan/tugasan.
- Calon perlu meneliti dan memahami semua kata tugas sebelum memilih soalan yang hendak dijawab.
- Calon perlu menyenaraikan isi ringkas atau menyediakan rangka jawapan sebelum menjawab sesuatu soalan.
- Rangka jawapan dapat membantu calon menepati peruntukan masa.

<table>
<tr><td colspan="3">CIRI-CIRI KARANGAN YANG CEMERLANG</td></tr>
<tr><td colspan="3">Hasil penulisan karangan yang baik dan bermutu mestilah berkemampuan untuk melengkapkan diri dengan kriteria-kriteria sebuah hasil penulisan yang baik dan dapat dinilai dari segi takrif, isi, bahasa dan pengolahan/pemerengganan. Karangan yang baik seharusnya memiliki ciri-ciri yang berikut:</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>CIRI-CIRI LUARAN</td><td>Sesebuah karangan yang baik dari segi luarannya mestilah mempunyai struktur yang terdiri daripada:

1.1 Pendahuluan
1.2 Isi
1.3 Penutup</td></tr>
<tr><td>1.1</td><td>Pendahuluan</td><td>Pendahuluan yang baik mestilah:</td></tr>
</table>

		a. Mampu memperkenalkan secara tersurat atau tersirat akan isu atau persoalan yang menjadi judul karangan. b. Dipersembahkan dengan gaya yang menarik dan bertenaga untuk menarik minat dan tumpuan pembaca terhadap tema penulisan. c. Antara cara memulakan karangan termasuklah: - memberikan definisi - mengemukakan pendapat tokoh/penulis ternama - cerita - dialog - peribahasa/kata-kata hikmat/slogan - pantun/sajak/seni kata lagu - suasana - kaedah-kaedah lain yang mempamerkan daya kreativiti
1.2	**Isi**	**Isi karangan yang mantap mestilah:** a. Mampu mengembangkan serta membicarakan judul yang menjadi fokus penulisan secara mendalam. b. Isi dan contoh berkaitan. c. Mengandungi sekurang-kurangnya tiga isi. d. Isi dapat dikembangkan dengan baik. e. Sekiranya mengandungi dua bahagian, kedua-duanya dapat dikembangkan secara seimbang. f. Isi diolah dengan menarik.
1.3	**Penutup**	**Penutup karangan yang tepat hendaklah:** a. Berjaya merumuskan segala isi yang telah dipersembahkan dalam bahagian sebelumnya. b. Berjaya merumuskan sesuatu yang erat pertaliannya dengan tajuk karangan yang dipilih.

2.	**CIRI-CIRI DALAMAN**	Aspek ciri-ciri dalaman sesebuah karangan amat penting dalam menyampaikan sesuatu idea
1.2	**Kesatuan**	a. Berjaya memberikan tumpuan atau pemusatan keseluruhan penulisan karangan kepada tajuk yang merupakan fokus perbincangan (tidak terpesong). b. Isi-isi yang dikemukakan tepat dan berfokus kepada tajuk yang dikemukakan. c. Takrif karangan adalah jelas. d. Isi-isi berkaitan.

		e. Isi-isi yang bukan isi utama dimasukkan ke dalam isi utama dan diberikan fungsi sebagai pengukuh isi utama.
2.2	**Pertautan**	a. Terdapat pertalian antara satu unsur dengan unsur yang lain dalam karangan yang dihasilkan. b. Terdapat hubungan antara satu ayat dengan ayat yang lain, antara satu perenggan dengan satu perenggan yang lain. c. Bijak menggunakan penanda wacana.
2.3	**Gaya bahasa**	a. Bahasa yang lancar. b. Perbendaharaan kata yang luas. c. Susunan ayat yang menarik dan berkesan. d. Penanda wacana dan tanda baca digunakan dengan betul. d. Kepelbagaian bahasa, iaitu menggabungkan istilah dalam pelbagai mata pelajaran/disiplin ilmu. e. Pemilihan kata yang menarik dan sesuai. f. Idea disokong dengan bunga bahasa, pendapat yang berwibawa, ayat al-Quran atau al-Hadis, fakta dan pegangan umum. g. Mempelbagaikan jenis ayat seperti ayat aktif, ayat pendek, berlapis, kompleks dan majmuk. h. Mengekonomikan perkataan yang menggambarkan penulis seorang yang cekap dan lancar

3.	**CIRI-CIRI TAMBAHAN**	Kecemerlangan sesebuah karangan terletak pada beberapa aspek yang penting:
3.1	**Pemerenggananan**	a. Perenggan yang ditulis berkaitan dengan perenggan yang sebelumnya. b. Satu isi sewajarnya ditulis dalam satu perenggan. c. Perenggan hendaklah kemas dan sesuai. d. Panjang setiap perenggan hendaklah sekata dan seimbang.
3.2	**Format**	a. Format karangan hendaklah dipatuhi. b. Pastikan anda benar-benar mengetahui dan memahami format karangan yang ditulis.
3.3	**Fikiran yang matang**	a. Kematangan fikiran diperlihatkan menerusi isi yang dipilih. b. Susunan isi mengikut keutamaan juga menggambarkan kematangan fikiran. c. Penggunaan bahasa dan pemilihan kata turut menggambarkan kematangan. d. Pemilihan contoh, bukti atau statistik juga memaparkan kematangan fikiran.

3.4	**Panjang karangan**	a. Panjang karangan bahagian A antara 150 – 200 patah perkataan. b. Manakala panjang karangan bahagian B pula hendaklah antara 350 hingga 500 patah perkataan. c. Walau bagaimanapun, karangan bahagian B yang mengandungi cukup 350 patah perkataan sebenarnya belum memadai untuk dianggap sebagai karangan yang mantap dan baik.
3.5	**Gabung jalin ilmu/mata pelajaran.**	a. Karangan yang cemerlang hendaklah merentas kurikulum dengan memuatkan ilmu pengetahuan daripada mata pelajaran lain. b. Bukti yang kukuh dan bernas.
3.6	**Kurang kesalahan ejaan/tanda baca.**	a. Karangan yang berpotensi mendapat markah cemerlang perlu bersih daripada kesalahan ejaan. b. Penggunaan tanda baca seperti noktah dan koma hendaklah tepat.
3.7	**Bukti nyata**	a. Contoh yang diberikan mestilah berdasarkan peristiwa yang benar-benar berlaku.

Analisis Soalan	
	Panduan Menggunakan analisis soalan
Tema **Tugasan/ Fokus** **Siapa** **Format**	1. Maklumat analisis diambil daripada soalan. 2. Murid digalakkan untuk mencari tugasan dahulu. 3. Daripada tugasan itulah, murid dapat mengeluarkan tema dan siapa. 4. Akhir sekali, murid hendaklah meneliti sama ada soalan tersebut berformat atau tidak.

KAEDAH 1: PENULISAN BAGI PELAJAR ARAS RENDAH
KERANGKA PASANG SIAP

Isu tentang ....**TEMA**....... tidak seharusnya dipandang remeh. Antara contoh **TEMA/TUGASAN** ialah **CONTOH 1, CONTOH 2 dan CONTOH 3**. Persoalannya, apakah ....**TUGASAN**................................ ?

*** CONTOH MESTILAH MERUJUK PILIHAN TEMA/TUGASAN**

Pertama, ...**TUGASAN.**...... ialah ....**ISI 1**....... Hal ini dikatakan demikian kerana .....**ISI 1**..... + ...**HURAIAN**...... Sebagai contoh, ...**SIAPA**........ + ...**HURAIAN**......... Pendek kata, ...**ISI 1**........... merupakan ....**TUGASAN**...........................

Kedua, ...**TUGASAN**....... ialah .....**ISI 2**........Hal ini dikatakan demikian kerana ....**ISI 2**..... +... .....**HURAIAN**.... Sebagai contoh, ...**SIAPA**...... + ...**HURAIAN**...... Pendek kata, ...**ISI 2**....... merupakan ....**TUGASAN**...........................

Ketiga, ...**TUGASAN**..... ialah .....**ISI 3**................Hal ini dikatakan demikian kerana .....**ISI 3**...... + ... **HURAIAN**.... Sebagai contoh, ...**SIAPA**........ + ...**HURAIAN**...... Pendek kata, ...**ISI 3**............... merupakan ....**TUGASAN**..........................

Akhir sekali, ...**TUGASAN**... ialah ....**ISI 4**..... Hal ini dikatakan demikian kerana ......**ISI 4**..... + ...**HURAIAN**....... Sebagai contoh, ...**SIAPA**.... + ...**HURAIAN**...... Pendek kata, ...**ISI 4**...... merupakan ....**TUGASAN**..........................

Bagi menggulung segala yang telah dibincangkan, ...**SIAPA** ...hendaklah mengetahui ....**TUGASAN** ....seperti **ISI 1, ISI 2, ISI 3** dan **ISI 4.** Sesungguhnya ...........**TEMA.**.... memberikan **KEBAIKAN/KEBURUKAN** kepada ......**SIAPA**... Oleh itu, ...**TUGASAN** .... hendaklah **DIAMALKAN/DIELAKKAN** dalam kehidupan seharian.

KAEDAH 2: PENULISAN BAGI PELAJAR ARAS RENDAH
KERANGKA KARANGAN (HALUS)

PENDAHULUAN (TEMA POSITIF)

Memang tidak dapat dinafikan bahawa (**tema**) sangat penting. **Persoalannya** kini apakah (**tugasan**)? **Oleh itu** (**tugasan**) akan dibincangkan untuk kepentingan bersama.

PENDAHULUAN (TEMA NEGATIF)

Memang tidak dapat dinafikan bahawa (**tema**) sangat penting. **Persoalannya** kini apakah (**tugasan**)? **Oleh itu** (**tugasan**) akan dibincangkan untuk kepentingan bersama.

PERENGGAN ISI

Antara (**tema**) termasuklah (**idea berkaitan dengan fokus**). **Hal ini dikatakan demikian kerana** (**siapa dan idea berkaitan dengan fokus**). **Oleh sebab itu**, (siapa dan mengapa). Kesannya (**kesan daripada idea yang berkaitan dengan fokus**).

PERENGGAN PENUTUP

Konklusinya, (**pihak**) perlulah (**cadangan berkaitan tema**). **Jika semua** (**pihak dan harapan berdasarkan tema**) seperti peribahasa ke bukit sama didaki, ke lurah sama dituruni, pasti (**tema**). **Sekiranya** (**harapan berkaitan dengan tema**)

Kertas 1: Bahagian A Karangan Respond Terhad

Panduan Penulisan Karangan Bahagian A (30 Markah)

1. Menulis karangan mengikut rangka iaitu **pendahuluan**, **idea**, dan **kesimpulan**.
2. Menulis karangan berdasarkan tugasan soalan.
3. Menulis karangan Bahagian A 150-200 patah perkataan.
4. Menggunakan frasa menarik dan peribahasa yang sesuai mengikut tugasan.
5. Jika tugasan soalan berkaitan kepentingan pengangkutan awam huraian idea mestilah berkaitan dengan kepentingan pengangkutan awam sahaja.
6. Idea yang dikemukakan mestilah jelas dan difahami.
7. Menulis karangan dalam Empat (4) perenggan.
8. Penulisan perenggan mestilah seimbang.
9. Tulisan mestilah jelas dan mudah dibaca

LATIHAN 1

Gambar dan grafik di bawah menunjukkan maklumat berkaitan sahsiah terpuji murid.
Berdasarkan maklumat tersebut, huraikan **cara-cara membentuk sahsiah terpuji murid.**
Panjangnya huraian anda hendaklah antara **150 hingga 200 patah perkataan**.

Aktiviti-aktiviti pembelajaran di dalam bilik darjah berperanan untuk membentuk sahsiah unggul murid dengan memberi penekanan kepada nilai-nilai keperibadian yang baik. Setiap murid perlu memiliki tahap sahsiah yang tinggi dengan mengamalkan gaya hidup positif yang boleh terbentuk dalam diri secara tekal.

Sumber : Internet

AKTIVITI

1. Edar contoh karangan lengkap kepada murid
2. Guru baca Bersama-sama murid
3. Menyalin perenggan demi perenggan
4. Semak ejaan dan/ tanda baca
5. Edar karangan yang sama – dalam bentuk isi tempat kosong sebagai latihan.

Arahan : Isi tempat kosong dengan merujuk kepada contoh karangan lengkap.

Sahsiah terpuji berkait rapat dengan ____ ____. Setiap murid perlu memiliki tahap sahsiah yang tinggi. Hakikatnya, ____. Oleh itu, terdapat beberapa cara untuk membina sahsiah diri yang terpuji dalam kalangan murid.

Cara untuk melahirkan sahsiah terpuji adalah dengan _______________________________ ____. Hal ini berlaku kerana aktiviti kokurikulum di sekolah dapat memupuk semangat kerjasama dalam pasukan. Contohnya, murid akan melakukan aktiviti sukan bersama dengan rakan sepasukan untuk mencapai matlamat yang sama. Murid-murid seharusnya bersikap ibarat ____ ________________________agar semangat kerjasama dapat dibina lalu mewujudkan sahsiah yang terpuji.

___________________, sahsiah terpuji juga lahir melalui aktiviti-aktiviti pembelajaran di dalam bilik darjah. Hal ini dikatakan demikian kerana_____________________________________ ____. Contohnya, murid harus akur dengan setiap arahan yang diberikan oleh guru. Sudah terang lagi bersuluh, penglibatan murid di dalam bilik darjah turut menjadikan murid bersahsiah terpuji.

Kesimpulannya, ____. ____. Murid boleh menjadi cemerlang apabila bijak menguruskan masa dan berusaha secara luar biasa kerana usaha tangga kejayaan bak kata peribahasa, di mana ada kemahuan, di situ ada jalan.

LATIHAN 2

Petikan dan grafik di bawah menunjukkan maklumat berkaitan koperasi sekolah. Berdasarkan maklumat tersebut, huraikan **manfaat-manfaat menjadi ahli koperasi sekolah** *Panjangnya huraian anda hendaklah antara* **150 hingga 200 patah perkataan**.

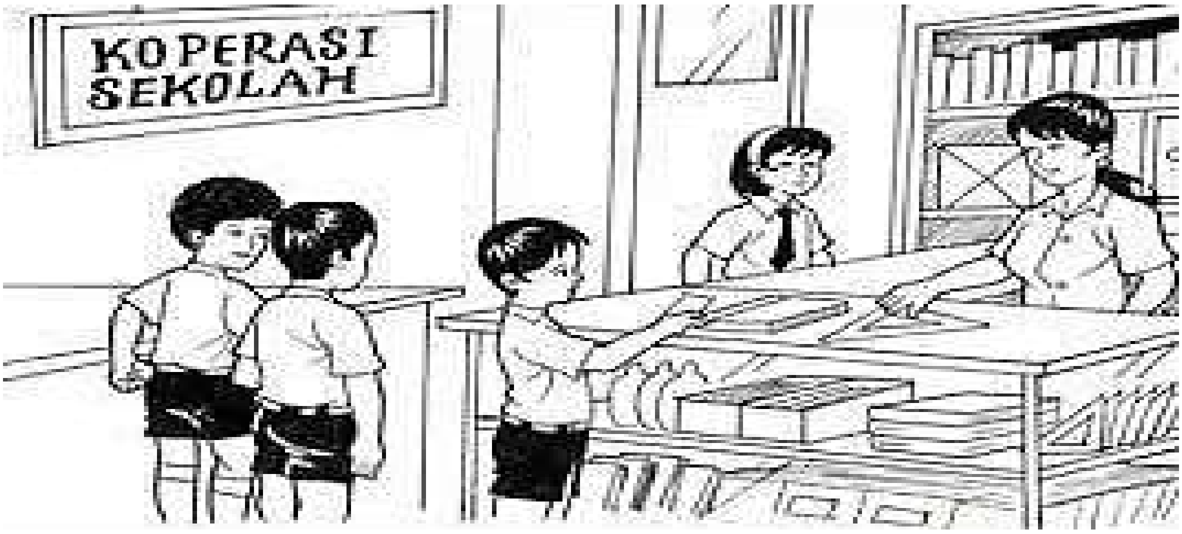

Koperasi sekolah lazimnya dianggotai oleh guru dan juga pelajar bertujuan untuk menjual alat-alat pembelajaran seperti buku, alat tulis serta pelbagai barang yang bermanfaat untuk warga sekolah.

Sumber : Internet

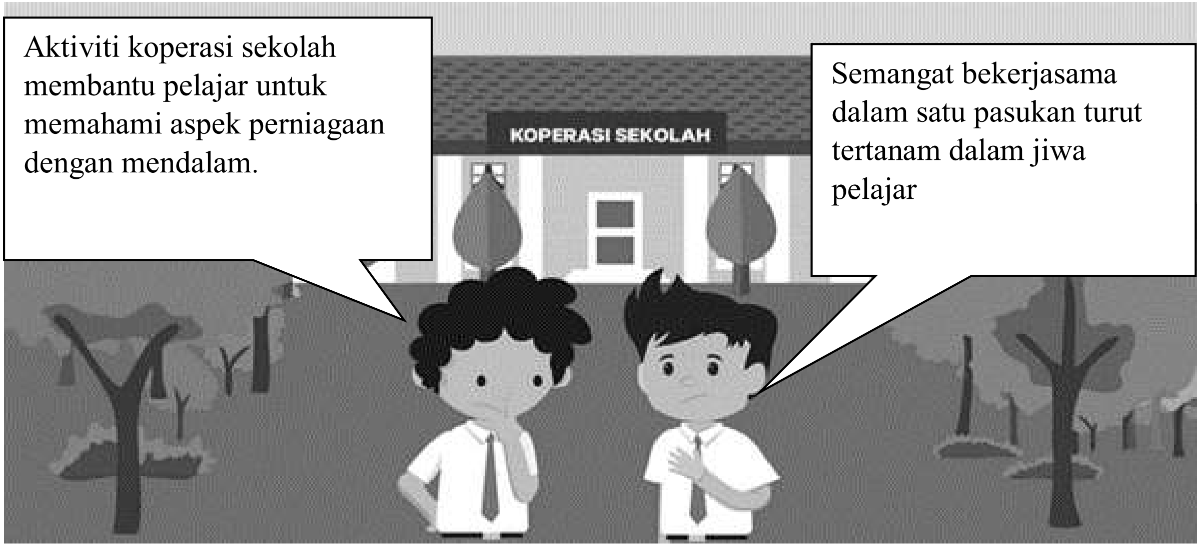

AKTIVITI

1. Guru dan murid menganalisis arahan soalan dan bahan.
2. Murid melengkapkan *borang bedah identiti soalan*.
3. Guru edarkan artikel berkaitan tema.
4. Guru membaca artikel bersama-sama murid.
5. Murid membina rangka karangan berdasarkan borang pasang siap.
6. Murid dan guru berbincang berkenaan idea yang telah dikemukakan.
7. Murid membina karangan lengkap berdasarkan rangka yang telah dibina.

1. ANALISIS ARAHAN SOALAN

Tema	________________ ________________ ________________
Kehendak soalan / tajuk	________________ ________________ ________________

2. ANALISIS BAHAN
(nyatakan pemerhatian terhadap bahan, tuliskan fokus yang sesuai)

BAHAN 1	________________ ________________ ________________
BAHAN 2	________________ ________________ ________________
BAHAN 3	________________ ________________ ________________

3. RANGKA KARANGAN

PENDAHULUAN	
Masa + isu berkaitan tema (meningkatkan / menurun)	______________ ______________ ______________
Sebab / Alasan	______________ ______________ ______________
Kenalkan tajuk	______________ ______________ ______________

Arahan : Kembangkan isi karangan di bawah menggunakan **teknik 5W1H**

ISI 1	
AYAT ISI	**Apakah isi ?**
	______________ ______________ ______________
AYAT HURAIAN	**Mengapa dikatakan demikian?**
	______________ ______________ ______________
AYAT CONTOH	**Apakah contohnya?**
	______________ ______________

	___
AYAT PENEGASAN	**Apakah kesannya ?** ___ ___ ___

ISI 2	
AYAT ISI	**Apakah isi ?** ___ ___ ___
AYAT HURAIAN	**Mengapa dikatakan demikian?** ___ ___ ___
AYAT CONTOH	**Apakah contohnya?** ___ ___ ___
AYAT PENEGASAN	**Apakah kesannya ?** ___ ___ ___

KESIMPULAN	
CADANGAN (apa tindakan pihak sepatutnya)	____________ ____________ ____________
HARAPAN / KESAN CADANGAN (jelaskan kesan daripaada cadangan tersebut	____________ ____________ ____________

LATIHAN 3

Petikan dan grafik di bawah berkaitan dengan pelancongan.
Huraikan pendapat anda tentang **pelancong hijau.**
Panjangnya huraian hendaklah **antara 150 hingga 200 patah perkataan**.

Pelancongan berkonsepkan 'Hijau' memberi peluang kepada pelancong tempatan dan luar negara menerokai landskap semula jadi Malaysia untuk menikmati udara bersih dan melihat kepelbagaian hidupan liar dan tumbuh-tumbuhan. Pelancongan hijau merupakan sub-sektor industri pelancongan yang paling berkembang.

Sumber : Rasmelaka.blogspot.com

Sumber : Internet

AKTIVITI : 1

Arahan: Berdasarkan peta buih di bawah, jawab soalan-soalan yang dikemukakan kemudian gabungkan jawapan bagi setiap peta buih menjadi satu perenggan isi.

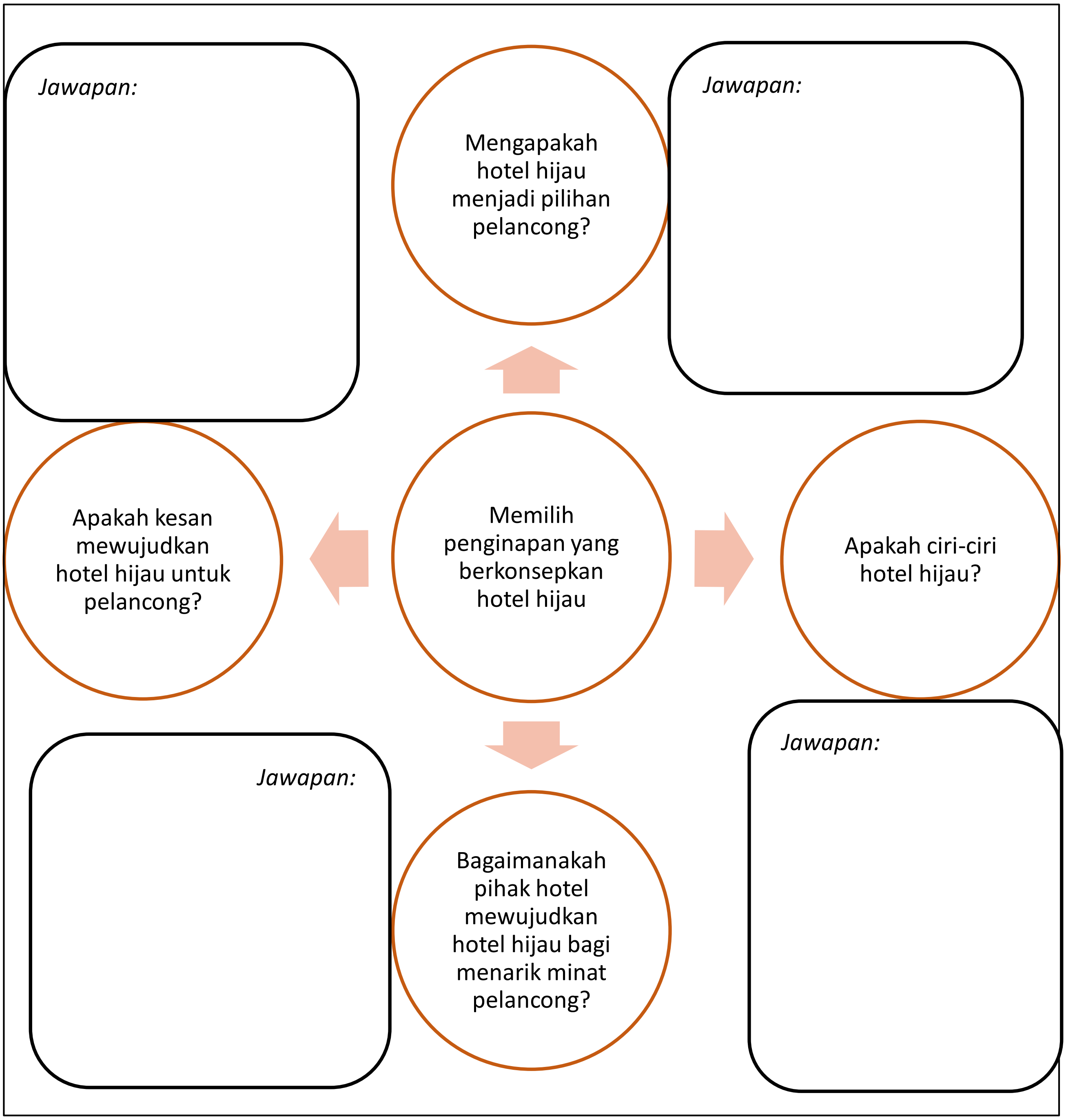

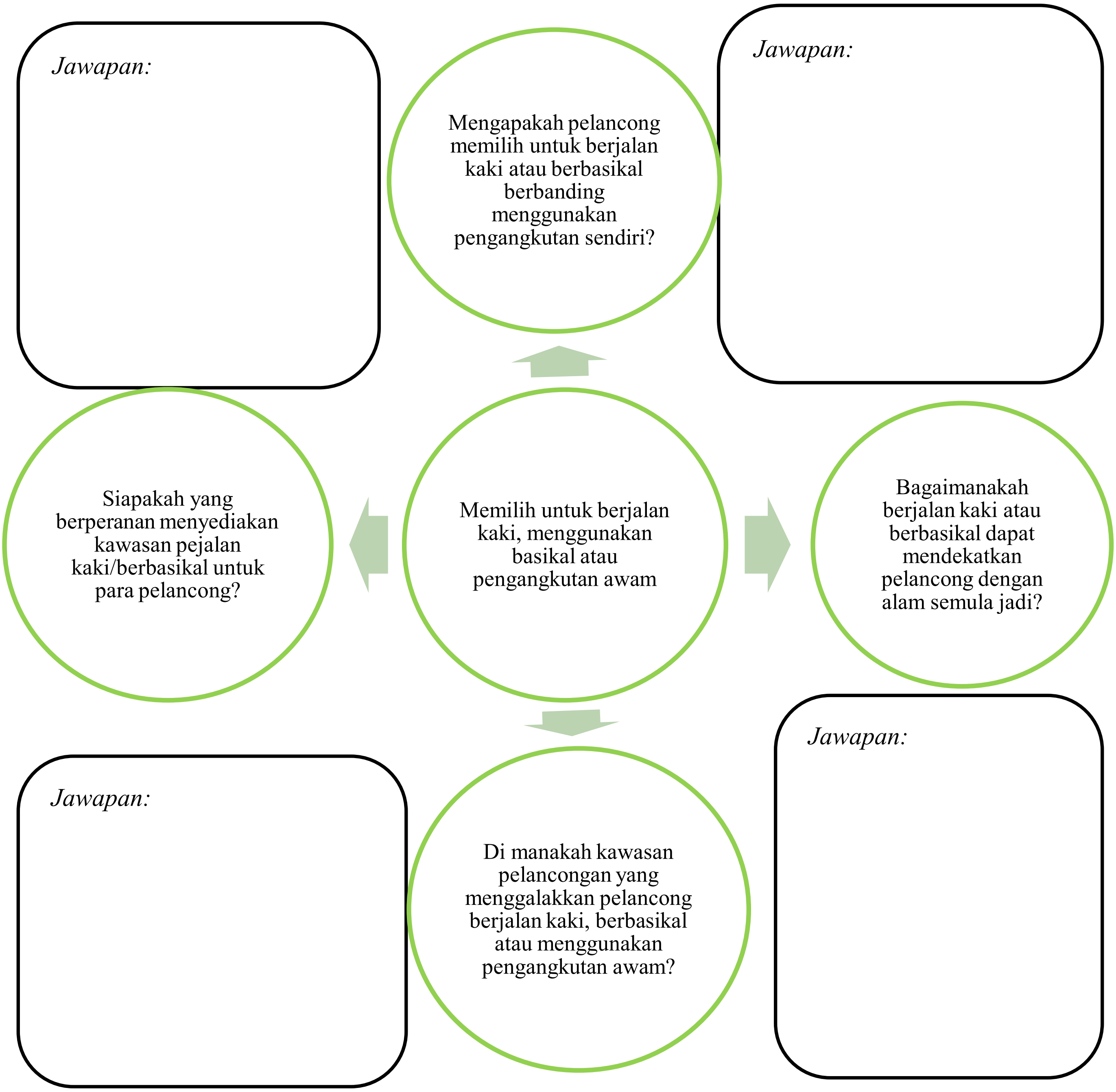
Memilih untuk berjalan kaki, menggunakan basikal atau pengangkutan awam
Mengapakah pelancong memilih untuk berjalan kaki atau berbasikal berbanding menggunakan pengangkutan sendiri?
Jawapan:
Bagaimanakah berjalan kaki atau berbasikal dapat mendekatkan pelancong dengan alam semula jadi?
Jawapan:
Di manakah kawasan pelancongan yang menggalakkan pelancong berjalan kaki, berbasikal atau menggunakan pengangkutan awam?
Jawapan:
Siapakah yang berperanan menyediakan kawasan pejalan kaki/berbasikal untuk para pelancong?
Jawapan:

AKTIVITI : 2

Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

PENDAHULUAN	
AYAT TEMA	______ ______ ______
AYAT HURAIAN	______ ______ ______
AYAT CONTOH	______ ______ ______
AYAT KESAN	______ ______ ______
KEHENDAK SOALAN	______ ______ ______

ISI 1	
AYAT TOPIK	______ ______ ______
AYAT HURAIAN	______ ______ ______

AYAT CONTOH	______________________ ______________________ ______________________
AYAT KESAN	______________________ ______________________ ______________________
AYAT PENEGAS	______________________ ______________________ ______________________

ISI 2	
AYAT TOPIK	______________________ ______________________ ______________________
AYAT HURAIAN	______________________ ______________________ ______________________
AYAT CONTOH	______________________ ______________________ ______________________
AYAT KESAN	______________________ ______________________ ______________________
AYAT PENEGAS	______________________ ______________________ ______________________

PENUTUP	
AYAT PENEGAS	______________________ ______________________ ______________________
AYAT CADANGAN	______________________ ______________________ ______________________
AYAT HARAPAN	______________________ ______________________ ______________________
AYAT PERIBAHASA	______________________ ______________________ ______________________

Grafik di bawah menunjukkan sebahagian daripada maklumat tekanan darah tinggi. Tuliskan pendapat anda tentang **penyakit darah tinggi atau hipertensi.** *Panjangnya karangan anda hendaklah* **antara 150 hingga 200 patah perkataan.**

AKTIVITI

Pendahuluan : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat pendahuluan	
Binaan ayat [Guna tema dalam bahan] **tema = hipertensi bina ayat daripada perkataan hipertensi**	______ ______ ______
Ayat fokus [langkah / cara]	______ ______ ______
Ungkapan menarik [kata-kata tokoh /peribahasa/ simpulan bahasa]	______ ______ ______
Ayat tanya Persoalannya...? [Hubung kaitkan dengan kehendak soalan]	______ ______ ______

Isi pertama : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 1	
Apa	mengamalkan gaya hidup sihat seperti bersenam sekurang-kurangnya 3 kali seminggu.
Mengapa	Jika seseorang memiliki tekanan darah tinggi
Bagaimana + contoh	mengamal pemakanan yang sihat dan seimbang serta mengurangkan pengambilan garam dan lemak.
Ayat penegas [ungkapan yang menarik / bahasa berbudaya]	mengawal tekanan darah agar menjadi normal dan mencegah komplikasi yang lebih serius.

Isi ke-2 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 2	
Apa	____________________ ____________________ ____________________
Mengapa	____________________ ____________________ ____________________
Bagaimana + contoh	____________________ ____________________ ____________________
Ayat penegas	____________________ ____________________
Ayat penegas [ungkapan yang menarik / bahasa berbudaya]	____________________ ____________________ ____________________

Isi ke-3 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 3	
Apa	____________________ ____________________ ____________________
Mengapa	____________________ ____________________ ____________________
Bagaimana + contoh	

Ayat penegas	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat Penutup	
Ayat cadangan	
Ayat harapan	
[Simpulkan] Kesimpulan berdasarkan tema karangan	

LATIHAN 5

Petikan akhbar dan grafik dibawah menunjukkan maklumat semangat patriotisme. Berdasarkan maklumat tersebut, huraikan **cara-cara menyemarakkan semangat patriotisme dalam kalangan masyarakat.**
Panjangnya huraian anda hendaklah antara **150 hingga 200 patah perkataan.**

AKTIVITI

Aktiviti PdPc

1. Guru dan murid menganalisis arahan soalan.
2. Guru menerangkan kehendak soalan.
3. Murid melengkapkan *borang bedah identiti soalan*.
4. Guru dan murid mengenal pasti isi karangan.
5. Murid menlengkapkan karangan menggunakan teknik :
   - Pendahuluan - **3T**
   - Isi – **ICICT**
   - Kesimpulan - **RCH**

Tema :

____

____

Kehendak soalan :

____

____

1. Isi tempat kosong

Pendahuluan – 3T	
T (TEMA) **keluarkan tema**	Belakangan ini, isu mengenai semangat ________________________ semakin luntur dalam kalangan masyarakat sering diperkatakan.
T (TEMPAT) **di mana dibincangkan**	Isu ini menjadi buah mulut masyarakat dan sering dipaparkan pada ____ di negara kita.
T (TINDAKAN) **Tindakan awal**	Tindakan segera perlu diambil untuk ___________________________ _________________________patriotisme dalam kalangan masyarakat.

2. Menulis isi karangan

Isi 1 (ICICT)	
I – idea / isi (apa isi)	sastera medium menyemarakkan semangat patriotisme
C – cara (Bagaimana)	Melalui buku-buku sastera bertemakan semangat kebangsaan.
I – impak (apa hasil)	Banyak nilai patriotisme dipelajari.
C – contoh (bukti)	Penulis buku mengetengahkan tema patriotisme.
T – tegas (rumusan)	Memupuk semangat patriotisme

Isi 1 (ICICT)	
I – idea / isi (apa isi)	Sastera merupakan medium yang amat sesuai dalam usaha membantu membentuk semangat _________________________.
C – cara (Bagaimana)	Buku-buku sastera bertemakan kebangsaan seperti sejarah Malaysia dan perjuangan kemerdekaan mampu memberikan _______________ yang mantap kepada generasi kini.
I – impak (apa hasil)	Banyak nilai _______________________ boleh dipelajari daripada karya tersebut.
C – contoh (bukti)	Sebagai contoh para penulis buku atau penggiat sastera pula haruslah mengetengahkan tema patriotisme dalam karya mereka.
T – tegas (rumusan)	Secara tidak langsung, pemupukan ______________________ ________________________ dapat disebarluaskan kepada pembaca dengan mengunakan medium sastera.

3. Lengkapkan jadual dibawah

Isi 1 (ICICT)	
I – idea / isi (apa isi)	*Melentur buluh biarlah dari rebungnya*, semangat patriotisme yang tinggi perlu ditanamkan sejak usia muda
C – cara (Bagaimana)	
I – impak (apa hasil)	
C – contoh (bukti)	
T – tegas (rumusan)	Jelaslah bahawa semangat patriotisme perlu dipupuk sejak usia muda lagi dalam kalangan masyarakat.

Kesimpulan - RCH	
R- Rumusan	Kesimpulannya, adalah menjadi _________________________ kita semua untuk menghargai dan mencintai negara ini dengan segenap jiwa raga.
C- Cadangan	
H- Harapan	

BAHAGIAN B

LATIHAN 1

Pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran (PdPc) secara dalam talian telah diperkenalkan dan diaplikasikan apabila Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) dilaksanakan. Pelaksanaan kaedah ini mampu menjimatkan kos perbelanjaan murid. Proses PdPc yang dijalankan menjadi lebih interaktif dan mudah. Dalam masa yang sama, kemahiran murid dalam bidang teknologi maklumat turut berkembang apabila menggunakan aplikasi seperti Google Meet, Google Classroom dan Webex.

Sumber : *Dewan Siswa* Bil. 06/2023

Berdasarkan petikan di atas, bincangkan impak positif pendekatan tersebut.

Aktiviti PdPc

5. Guru dan murid menganalisis arahan soalan dan stimulus.
6. Murid melengkapkan *borang bedah identiti soalan*.
7. Guru edarkan artikel berkaitan tema.
8. Guru membaca artikel bersama-sama murid.
9. Murid merangka isi karangan.
10. Murid menyiapkan karangan lengkap.

1. ANALISIS ARAHAN SOALAN

Tema :

____

____

Kehendak soalan :

____

____

Tajuk :

____

____

Idea :

---

2. RANGKA KARANGAN

ISI 1	
AYAT ISI	**menjimatkan kos perbelanjaan murid**
AYAT HURAIAN (mengapa)	Apabila PDPR diperkenalkan, murid hanya perlu duduk di rumah dan menyertai kelas tanpa perlu membayar kos-kos atau kelengkapan pembelajaran.
AYAT CONTOH (bagaimana)	mereka tidak perlu membeli pakaian uniform, buku latihan, yuran sekolah atau pengangkutan untuk membolehkan pelajar hadir ke sekolah, hanya perlu belajar di rumah secara maya.
KESAN CONTOH	Hal ini dapat membantu meringankan beban secara jangka masa panjang lebih-lebih lagi jika ibu dan bapa kehilangan pekerjaan atau dipotong gaji sewaktu menghadapi COVID-19.
AYAT PENEGASAN (tegaskan isi)	Tuntasnya, pendidikan secara maya dapat menjimatkan kos pelajar pada aspek tertentu.
ISI 2	
AYAT ISI	**Proses PdPc yang dijalankan menjadi lebih interaktif dan mudah**
AYAT HURAIAN (mengapa)	Jika proses pengajaran dan pembelajaran dilakukan secara bersemuka, guru lebih cenderung menggunakan papan hijau atau papan putih untuk mengajar dan pelajar pula merujuk buku teks yang kurang interaktif. Melalui pendidikan secara atas talian, guru boleh menyediakan bahan pengajaran yang lebih interaktif untuk menjayakan proses pengajaran dan pembelajaran
AYAT CONTOH (bagaimana)	Melalui proses pembelajaran maya, guru cenderung menggunakan medium yang lebih interaktif seperti menggunakan Microsoft PowerPoint, Powtoon dan Quizizz. Bahan pengajaran ini boleh diselitkan dengan pautan video,

	gambar dan animasi. Aplikasi penstriman video seperti Youtube juga telah menjadi salah satu cabang pendidikan secara maya.
KESAN CONTOH	______________________________ ______________________________ ______________________________
AYAT PENEGASAN (tegaskan isi)	______________________________ ______________________________ ______________________________
ISI 3	
AYAT ISI	**kemahiran murid dalam bidang teknologi maklumat turut berkembang**
AYAT HURAIAN (mengapa)	______________________________ ______________________________ ______________________________
AYAT CONTOH (bagaimana)	______________________________ ______________________________ ______________________________
KESAN CONTOH	______________________________ ______________________________ ______________________________
AYAT PENEGASAN (tegaskan isi)	______________________________ ______________________________ ______________________________

LATIHAN 2

Kurangnya tabiat membaca dalam kalangan remaja di Malaysia sememangnya membimbangkan semua pihak. Sikap remaja yang kurang berminat untuk menimba ilmu menyebabkan remaja kini lebih mementingkan keseronokan dan hiburan berasaskan digital. Oleh itu, perkara-perkara ini perlu dihindari oleh remaja kerana boleh merugikan diri sendiri dan tindakan proaktif daripada pelbagai pihak sangat dituntut.

Sumber : www.astroawani.com

Petikan di atas menunjukkan sebahagian punca golongan remaja kurang berminat untuk membaca.
Huraikan.

AKTIVITI 1: MURID *(CEMERLANG)*

Pendahuluan : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat pendahuluan	
Binaan ayat **[berdasarkan tema soalan]**	______________________ ______________________ ______________________
Ayat sejarah / Ayat semasa	______________________ ______________________ ______________________
Ungkapan menarik **[kata-kata tokoh /peribahasa/ simpulan bahasa]**	______________________ ______________________ ______________________ ______________________ ______________________

Ayat tanya **Persoalannya...?** **[Hubung kaitkan dengan kehendak soalan]**	

Isi pertama : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 1	
Apa	Sikap remaja yang kurang berminat untuk menimba ilmu
Mengapa	Sikap tidak endah berkaitan membaca sejak di bangku sekolah. aktiviti membaca tidak menyeronokkan dan tidak penting
Bagaimana	Membaca apabila disuruh
Kesan/Rumusan	- terbiasa sehingga dewasa
Ungkapan yang menarik : **Peribahasa / simpulan bahasa**	"Barangsiapa yang tidak mencintai ilmu, maka tidak ada kebaikan padanya". – Imam Syafie

Isi ke-2 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 2	
Apa	______________________ ______________________ ______________________
Mengapa	______________________ ______________________ ______________________
Bagaimana	______________________ ______________________ ______________________
Kesan/Rumusan	______________________ ______________________ ______________________
Ungkapan yang menarik : **Peribahasa / simpulan bahasa**	______________________ ______________________ ______________________

Isi ke-3 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 3	
Apa	______________________________ ______________________________ ______________________________
Mengapa	______________________________ ______________________________ ______________________________
Bagaimana	______________________________ ______________________________ ______________________________
Kesan/Rumusan	______________________________ ______________________________ ______________________________
Ungkapan yang menarik : **Peribahasa / simpulan bahasa**	______________________________ ______________________________ ______________________________

Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat Penutup **TeSeHaSim**	
TE **Ayat tegasan**	___ ___ ___
SE **Ayat seru** **[menyeru / cadangan]**	___ ___ ___
HA **Ayat Harapan**	___ ___ ___
SIM **[simpulkan]** **Kesimpulan berdasarkan tema karangan**	___ ___ ___ ___

AKTIVITI 2: MURID *(HALUS)*

Pendahuluan : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat pendahuluan	
Binaan ayat **berdasarkan tema soalan [maksud tema]**	Amalan membaca berkait rapat dengan ________________________ ________________________ ________________________ ________________________
Ayat sejarah / Ayat semasa	Kebelakangan ini, ________________________ ________________________ ________________________ ________________________ minat terhadap amalan membaca semakin menipis.
Ungkapan menarik **[kata-kata tokoh /peribahasa/ simpulan bahasa]**	________________________ ________________________ ________________________ ________________________
Ayat tanya **Persoalannya...?** **[Hubung kaitkan dengan kehendak soalan]**	Persoalannya, apakah ________________________ ________________________ ________________________ ________________________ ________________________

Isi pertama : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 1	
Apa	Sikap remaja yang kurang berminat untuk menimba ilmu
Mengapa	Sikap tidak endah berkaitan membaca sejak di bangku sekolah. aktiviti membaca tidak menyeronokkan dan tidak penting
Bagaimana	Membaca apabila disuruh
Kesan/Rumusan	- terbiasa sehingga dewasa
Ungkapan yang menarik : **Peribahasa / simpulan bahasa**	"Barangsiapa yang tidak mencintai ilmu, maka tidak ada kebaikan padanya". – Imam Syafie

Isi ke-2 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 2	
Apa	Selain itu, punca golongan remaja kurang berminat untuk membaca ialah …
Mengapa	Hal ini dikatakan demikian kerana remaja lebih tertarik dengan ____________________ yang boleh mendatangkan keseronokan sesuai dengan ____________________.
Bagaimana	Sebagai contoh, remaja masa ini lebih cenderung menggunakan …
Kesan/Rumusan	Kesannya, remaja akan akan ____________________
Ungkapan yang menarik : **Peribahasa / simpulan bahasa**	Perkara ini berkait rapat dengan peribahasa ____________________

Isi ke-3 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Isi 3	
Apa	Akhir sekali, ____ menjadi punca golongan remaja kurang berminat untuk membaca.
Mengapa	Hal ini berlaku kerana … ____________________ ____________________ ____________________
Bagaimana	Misalnya… ____________________ ____________________ ____________________ ____________________
Kesan/Rumusan	Perkara ini menyebabkan ____________________ ____________________ ____________________ ____________________
Ungkapan yang menarik : **Peribahasa / simpulan bahasa**	Hal ini berkait rapat dengan peribahasa … ____________________ ____________________ ____________________ ____________________

Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat Penutup **TeSeHaSim**	
TE **Ayat tegasan**	Konklusinya, ____ ____ ____ ____
SE **Ayat seru** **[menyeru / cadangan]**	__________________________________ perlu _________________ ____ ____ ____ ____
HA **Ayat Harapan**	Usaha ini diharapkan dapat _________________________________ ____ ____ ____ ____
SIM **[simpulkan]** **Kesimpulan berdasarkan tema karangan**	____ ____ ____ ____ ____

LATIHAN 3

Menurut Pensyarah Kanan Falkuti Ekonomi dan Muamalat, Universiti Sains Islam Malaysia USIM), banyak persediaan yang perlu dilakukan oleh murid untuk melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi. Persediaan tersebut termasuklah melakukan kajian untuk mencari maklumat yang berkaitan dengan kursus yang diminati, menguasai kemahiran berbahasa asing serta persediaan dari segi mental dan fizikal.

Sumber : *sinarharian.com.my*

Sebagai respon terhadap penyataan di atas, huraikan persediaan-persediaan tersebut

Aktiviti PdPc

1. Edar karangan lengkap
2. Cari perkataan sukar, catat, di papan putih
3. Guru / murid – sebut/baca/ulang/terangkan makna perkataan tersebut
4. Guru menyebut – murid mengeja
5. Pembetulaan ejaan
6. Ambil isi karangan dalam perenggan 1 sahaja
7. Tuliskan di papan putih
8. Bina ayat daripada isi karangan
9. Beri penekanan kepada pemerengganan dan tanda baca

Karangan Contoh :

Dasawarsa ini, isu persediaan yang perlu dilakukan oleh murid untuk melanjutkan pelajaran ke menara gading sering meniti dari bibir ke bibir setiap masyarakat madani. Hal ini terjadi kerana berlakunya persaingan sengit dalam kalangan pelajar untuk mendapatkan tempat di universiti. Menurut Pensyarah Kanan Fakulti Ekonomi dan Muamalat, Universiti Sains Malaysia (USIM), banyak persediaan yang perlu dilakukan oleh murid untuk melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi. Oleh itu, segala persediaan yang perlu dilakukan oleh murid untuk melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi akan dikupas secara lebih lanjut pada perenggan yang seterusnya.

Antara persediaan yang dapat dilakukan oleh seorang murid adalah dengan **melakukan kajian untuk mencari maklumat berkaitan kursus yang diminati.** Hal ini dikatakan demikian kerana calon pelajar akan berpeluang untuk membuat pilihan kursus sepertimana yang diinginkan. Sebagai contoh, pelajar aliran sastera sememangnya akan lebih cenderung untuk memilih kursus yang bersesuaian dengan mata pelajaran yang dipelajari di sekolah seperti kursus dalam bidang sastera dan seni visual. Implikasinya, murid lepasan SPM khususnya akan lebih mudah untuk memilih kursus yang ditawarkan dengan adanya maklumat yang lengkap berkaitan kursus yang diinginkan. Seterusnya, kajian yang dijalankan akan menjadikan kursus yang dipohon lebih mudah dipelajari apabila berada di institusi pengajian tinggi nanti. Peribahasa melayu berpeluh sebelum berjaya mengingatkan pelajar bahawa kajian yang dilakukan akan memberi impak yang baik

kepada kejayaan mereka pada masa hadapan. Tegaslah bahawa kajian yang dilakukan bagi kursus yang ingin dipohon adalah penting sebelum seseorang murid melalui pembelajaran di peringkat pengajian tinggi.

Jika dilihat dari sudut yang berbeza, **menguasai kemahiran berbahasa asing** harus dititikberatkan dalam persediaan seorang murid sebelum menjejakkan kaki ke menara gading. Hal ini menggambarkan bahawa penguasaan berbahasa selain bahasa ibunda mampu menjadikan pelajar seorang yang berkebolehan tinggi dan mampu mewujudkan jalinan komunikasi yang baik dengan semua lapisan masyarakat termasuk mahasiswa antarabangsa sepanjang mengharungi proses pengajian di menara gading kelak. Jalinan yang terhasil mampu menjadikan mereka sebagai seorang mahasiswa yang berpengetahuan luas dan berkeyakinan tinggi. Tamsilnya, penguasaan berbahasa Inggeris yang merupakan bahasa kedua mampu menjadi medium perantara dan spektrum komunikasi antara mahasiswa berlainan negara. Lantaran itu, murid-murid harus mempersiapkan diri dengan penguasaan bahasa asing agar mudah untuk mengadaptasi gaya dan corak kehidupan di menara gading ibarat masuk kandang kambing mengembek, masuk kandang kerbau menguak. Seyogia, kemahiran berbahasa asing harus dikuasai oleh setiap murid sebagai persediaan mereka ke institut pengajian tinggi.

Selain itu, **persediaan dari segi mental dan fizikal** harus diambil endah oleh murid sebelum mengorak langkah ke menara gading. Hal ini dikatakan demikian kerana setiap individu perlu menyiapkan mental menghadapi cabaran dan bebanan tugas semasa di menara gading kelak. Sebagaimana kita sedia maklum, membangun daya tahan kebolehsuaian minda untuk menghadapi tekanan dan halangan agar kekal bermotivasi dan optimis sepanjang mengharungi tempoh pengajian bukan suatu perkara yang mudah. Sokongan daripada semua pihak seperti rakan, jiran, sanak saudara, guru-guru serta keluarga amatlah penting bagi memastikan murid sentiasa memiliki mental dan fizikal yang kuat. Segala keperluan fizikal seperti kewangan dan kesihatan badan juga perlu disediakan sebelum melanjutkan pelajaran ke menara gading agar proses pengajian dapat dijalankan dengan sempurna. Pada dasarnya, persediaan dari segi mental dan fizikal amat diperlukan untuk meningkatkan keyakinan diri dan tidak mudah berputus asa sepanjang tempoh pengajian.

Jika mendaki menuju ke puncaknya, jika berbicara menuju ke noktahnya. Segala persediaan yang telah dihuraikan sebentar tadi dapat dijadikan panduan kepada setiap pelajar yang ingin melanjutkan pelajaran ke peringkat pengajian yang lebih tinggi. Oleh itu, para pelajar mestilah berusaha sedaya upaya dalam melengkapkan diri dengan persediaan yang rapi sebelum melanjutkan pengajian ke menara gading ibarat sediakan payung sebelum hujan. Setiap usaha yang jitu dilakukan nescaya mampu memudahkan segala urusan pengajian di menara gading kerana usaha tidak mengkhianati hasil.

(502 patah perkataan)

LATIHAN 4

Kerajaan Malaysia mengalu-alukan kerjasama dengan Singapura dalam pengetahuan teknikal untuk keperluan pengawalseliaan bagi kenderaan elektrik (EV), kenderaan autonomi dan inisiatif ekonomi hijau seperti kredit karbon dan lain-lain. Berdasarkan data MITI yang dikeluarkan baru-baru ini, Singapura menyumbang nilai eksport terbesar dalam kalangan negara ASEAN iaitu RM232.57 bilion pada 2022, diikuti Thailand, Indonesia, Vietnam dan Filipina.

Sumber : *bharian.com.my*

Kerajaan Malaysia telah mengadakan banyak hubungan kerjasama dalam bidang ekonomi dengan negara-negara luar yang memberikan impak positif kepada negara-negara yang terlibat. Bincangkan.

Kehendak soalan/ tugasan :

1. Calon dikehendaki membincangkan **kesan-kesan/ impak positif hubungan kerjasama dalam bidang ekonomi antara kerajaan Malaysia dengan negara luar.**
2. Antara cadangan jawapan :
   - Meningkatkan kemahiran dalam pelbagai bidang/ meningkatkan jumlah tenaga mahir.
   - Meningkatkan jumlah pelabur asing/ pelabur luar negara.
   - Menambah idea-idea baharu untuk pembangunan
   - Mengeratkan hubungan persahabatan antara negara yang terlibat dalam bidang ekonomi.
   - Memperkenalkan sosio budaya/ cara kerja masyarakat.
   - Memajukan sektor pelancongan
   - Meluaskan pasaran barangan.

Aktiviti PdPc

1. Guru dan murid menganalisis arahan soalan dan stimulus.
2. Murid melengkapkan *borang bedah identiti soalan*.
3. Guru dan murid berbincang berkaitan pengembangan idea.
4. Murid memilih satu idea karangan.
5. Murid mengolah ayat pendahuluan, satu isi yang dipilih dan kesimpulan dengan bimbingan guru.

AKTIVITI 1

1. **ANALISIS ARAHAN SOALAN**

Tema	______________________ ______________________
Kehendak soalan	______________________ ______________________
Tajuk	______________________ ______________________
Idea	______________________ ______________________

AKTIVITI 2

2. RANGKA KARANGAN

PENDAHULUAN	
Masa + tema	______________________ ______________________
Sebab	______________________ ______________________

Oleh itu	____________________ ____________________
Persoalan (kehendak soalan)	____________________ ____________________
ISI	
AYAT ISI	**meningkatkan jumlah pelabur asing** ____________________ ____________________ ____________________ ____________________
AYAT HURAIAN (mengapa)	____________________ ____________________ ____________________ ____________________
AYAT CONTOH (bagaimana)	____________________ ____________________ ____________________ ____________________
KESAN CONTOH	____________________ ____________________ ____________________ ____________________

AYAT PENEGASAN (tegaskan isi)	______________ ______________ ______________ ______________
KESIMPULAN	
CADANGAN *perlu / harus / mesti*	Kesimpulannya, … ______________ ______________ ______________ ______________
HARAPAN	Usaha ini diharapkan mampu ______________ ______________ ______________
KESAN HARAPAN	Jika… ______________ ______________ ______________ ______________
UBI *peribahasa, kata-kata tokoh*	______________ ______________ ______________ ______________

LATIHAN 5

Karya sastera sememangnya kurang mendapat tempat di hati masyarakat kerana mereka lebih berminat dengan bacaan ringan. Selain itu, kekurangan bahan berunsur sastera di sekolah dan pusat pengajian tinggi juga penyebab karya ini kurang diminati. Tambahan pula, bahan-bahan bacaan yang berada di pasaran tidak memenuhi minat membaca dalam kalangan masyarakat.
Sumber : Petikan ucapan Dr. Zurinah binti Hassan. Sasterawaan Negara

Petikan di atas berkaitan dengan penerimaan masyarakat terhadap karya sastera yang kian luntur. Sebagai respons pernyataan di atas, jelaskan usaha-usaha bagi mengatasi masalah tersebut.

AKTIVITI

Isi tempat kosong dengan jawapan sesuai berdasarkan pendahuluan Teknik Pasang Siap.

______________________________ isu berkaitan dengan ______________________________ ______________________________ dalam kalangan masyarakat saban waktu diwar-warkan dalam media arus perdana malah sering menjadi polemik yang hangat diperdebatkan di negara kita. Sehubungan dengan itu, semua pihak mestilah komited dan beriltizam untuk mendepani isu ini kerana hendak seribu daya tak hendak seribu daleh. Persoalannya, apakah ______________________________ ______________________________?

Perenggan isi 1 :

Ayat isi	______________________________ ______________________________ ______________________________ ______________________________
Mengapa (huraian)	______________________________ ______________________________ ______________________________ ______________________________

Bagaimana (contoh)	______ ______ ______ ______
Kesan	______ ______ ______ ______
Ungkapan	______ ______ ______ ______
Penegas (rumusan)	______ ______ ______ ______

Perenggan isi 2 :

Selain itu,____(ayat isi). Ibu bapa haruslah memberikan pendedahan tentang karya sastera kepada anak-anak sejak kecil lagi bak kata pepatah melentur buluh biarlah dari rebungnya. Contohnya, _______________________________________(ayat contoh). Selain itu, ibu bapa bolehlah membelikan karya sastera untuk dibaca oleh anak-anak supaya mereka dapat menghayati keindahan hasil warisan bangsa selain dapat mengisi masa lapang dengan berfaedah. Ibu bapa boleh menghadiahkan novel yang sesuai kepada anak-anak mengikut umur mereka. Ibu bapa juga perlu pilih bahan bacaan yang hendak dibeli untuk anak-anak sewaktu membawa mereka berkunjung ke kedai buku mahupun pameran buku. Seterusnya, ibu bapa harus menyediakan sebuah perpustakaan mini yang dilengkapi dengan pelbagai bahan bacaan khususnya karya-karya sastera seperti prosa atau puisi tradisional dan moden yang dihasilkan oleh pengarang tersohor di rumah. ________________________(ayat rumusan).

Perenggan isi 3 : isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat isi	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
Mengapa (huraian)	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
Bagaimana (contoh)	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
Kesan	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
Ungkapan	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
Penegas (rumusan)	______________________ ______________________ ______________________ ______________________

Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat Penutup **TeSeHaSim**	
TE Ayat tegasan / rumusan tema	
SE Ayat seru [menyeru / cadangan]	
HA Ayat Harapan	
SIM [simpulkan] Kesimpulan berdasarkan tema karangan	

LATIHAN 6

Setiap bakal pekerja harus menerima hakikat bahawa era globalisasi pastinya membawa perubahan dalam aliran pemikiran. Majikan lebih cenderung untuk memilih calon pekerja berketerampilan diri yang menarik dan memiliki kepakaran dalam menyelesaikan tugas. Selain itu, majikan memerlukan seseorang yang beretika seperti berdikari, berinisiatif, pandai menyesuaikan diri dan berdisiplin.

Sumber : *https//www.bharian.com.my/bhplus.2020*

Maklumat di atas berkaitan dengan ciri-ciri pekerja impian setiap majikan.
Bincangkan.

AKTIVITI 1

Pendahuluan : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat pendahuluan	
Binaan ayat [berdasarkan tema soalan]	
Ayat sejarah / Ayat semasa – huraian tema	
Ungkapan menarik [kata-kata tokoh /peribahasa/ simpulan bahasa]	

Ayat tanya Persoalannya...? [Hubung kaitkan dengan kehendak soalan]	

AKTIVITI 2

Sila isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan :

Isi 1	
Apa (Ayat Isi / Topik)	
Mengapa	
Bagaimana	
Kesan/Rumusan	

Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
Ayat Penegas	______________________ ______________________ ______________________ ______________________

AKTIVITI 3

Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat Penutup TeSeHaSim	
TE Ayat tegasan / rumusan tema	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
SE Ayat seru [menyeru / cadangan]	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
HA Ayat Harapan	______________________ ______________________ ______________________ ______________________

SIM [simpulkan] Kesimpulan berdasarkan tema karangan	________________ ________________ ________________ ________________

LATIHAN 7

KUALA LUMPUR - Selepas hampir dua tahun lengang tanpa pengunjung, Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia optimis industri kraf mampu dirancakkan semula dan kembali 'bernafas'. Pelbagai promosi ditawarkan seperti inisiatif baucar rebat tunai bernilai RM30 bagi setiap pembelian RM100 produk kraf tempatan dan kerajaan mempromosikan industri kraf Malaysia ke luar negara.

Sumber : Dipetik dan diubah suai daripada
https://www.sinarharian.com.my

Petikan di atas memaparkan sebahagian daripada langkah untuk memajukan industri kraf tangan negara.
Bincangkan

AKTIVITI 1

Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

*Arahan: Kenal pasti **dua** isi yang terdapat dalam petikan kemudian tulis jawapan pada petak di bawah.*

-

-

*Senaraikan **satu isi tambahan** yang berkaitan kehendak soalan pada petak di bawah.*

-

Lengkapkan ayat di bawah.

ISI 1	
Ayat Topik/Isi Utama	Langkah-langkah yang boleh dilaksanakan bagi meningkatkan indistri kraf tangan di Malaysia ialah ________________________ ________________ ________________ ________________
Ayat Huraian (mengapa)	Hal ini demikian kerana __________________________________ ________________ ________________ ________________
Contoh (bagaimana)	Contohnya ____ ________________ ________________ ________________
Kesan	Kesannya ____ ________________ ________________ ________________
Penegas	Jelaslah bahawa ____ ________________ ________________ ________________ ________________

ISI 2	
Ayat Topik/Isi Utama	Langkah-langkah yang boleh dilaksanakan bagi meningkatkan indistri kraf tangan di Malaysia ialah…..
Ayat Huraian (mengapa)	Hal ini demikian kerana….
Contoh (bagaimana)	Contohnya…
Kesan	Kesannya….
Penegas	Jelaslah bahawa…..

ISI 3	
Ayat Topik/Isi Utama	Langkah-langkah yang boleh dilaksanakan bagi meningkatkan indistri kraf tangan di Malaysia ialah…..
Ayat Huraian (mengapa)	Hal ini demikian kerana….
Contoh (bagaimana)	Contohnya…
Kesan	Kesannya….
Penegas	Jelaslah bahawa…..

LATIHAN 8

Mungkin ramai tidak menyedari bahawa Malaysia kini diancam masalah kepupusan serius pelbagai jenis hidupan liar. Perdagangan hidupan liar adalah ancaman utama kepada haiwan tanpa mengira spesies. Keadaan pencemaran yang tidak terkawal juga menyebabkan hidupan akuatik seperti penyu semakin pupus. Selain itu, kematian hidupan liar akibat kemalangan kerana kebanyakan jalan raya yang dibina terletak di dalam kawasan hutan dan berhampiran dengan kawasan hutan yang menjadi laluan bagi hidupan liar.

Sumber:*www.bernama.com*

Berdasarkan petikan di atas, tulis sebuah rencana bertajuk 'Punca Kepupusan Hidupan Liar di Malaysia.'

AKTIVITI 1: MURID CEMERLANG

Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan, kemudian hasilkan satu penulisan karangan berbentuk **rencana** *selengkapnya.*

Bahagian	Soalan: Berdasarkan petikan di atas, tulis sebuah rencana bertajuk '**Punca Kepupusan Hidupan Liar di Malaysia**.'
Pendahuluan:	Binaan ayat berdasarkan tema :Alam Sekitar dan Teknologi Hijau -Apakah *hidupan liar* ?
Isi	1.Perdagangan hidupan -Apa -Mengapa -Bagaimana -Ayat penegas -Persoalan
	2.Pencemaran yang tidak terkawal -Apa -Mengapa -Bagaimana/Contoh -Ayat penegas
	3.Kemalangan -Apa -Mengapa -Bagaimana

	-Ayat penegas
Penutup:	Kesimpulan berdasarkan tema: -Ayat harapan -Ayat cadangan

AKTIVITI 2 : MURID LEMAH

Arahan: Salin petikan di bawah dan lengkapkan tempat kosong dengan perkataan yang sesuai daripada kotak.

Perenggan 1	Perenggan 2	Perenggan 3	Perenggan 4	Perenggan 5
-kematian hidupan liar -peningkatan -kepupusan -badak Jawa -burung merak	-kakak tua -ketamakan -cepat -menjual -kesempatan -pasaran haram	-risiko -pencemaran -rakus -spesies -tumpahan -akuatik	-pembukaan -habitat -kemalangan -berdekatan -pembangunan	-aset -menguatkuasakan -ekosistem -dipelihara -dipulihara -kelestarian

Mungkin ramai tidak menyedari bahawa Malaysia kini diancam masalah .... serius pelbagai jenis hidupan liar. Statistik Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara pada tahun 2018 jelas membuktikan ……………… dari tahun ke tahun menunjukkan ………….. Perkara yang lebih memeranjatkan adalah terdapat beberapa spesies haiwan liar yang kini dikatakan sudah pupus dan tidak lagi ditemui di habitat asalnya seperti …………. dan ………….. Persoalannya, apakah punca berlakunya kepupusan hidupan liar di negara kita?

Pada pendapat saya, punca berlakunya kepupusan hidupan liar di negara kita adalah …………. hidupan liar yang tidak terkawal. Hal ini dikatakan demikian kerana terdapat segelintir manusia yang mengambil ………….. untuk mendapatkan wang dengan cara ………. hidupan liar kepada pembeli yang menawarkan harga yang tinggi. Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara mengesan kewujudan 150 akaun media sosial ………….. yang giat menjual haiwan liar hampir pupus seperti burung ………….. Impaknya, bilangan hidupan liar yang mati akibat …………. sikap manusia semakin meningkat. Izharnya, perdagangan hidupan liar akan mengakibatkan kepupusan hidupan liar akan berlaku dengan lebih …………

Selain itu, tidak dapat dinafikan bahawa ………………… alam sekitar yang tidak terkawal juga faktor mendorong kepupusan hidupan liar berlaku di negara kita. Hal ini dikatakan demikian

kerana sikap manusia yang ……………….. dan tidak bertimbang rasa menjadi salah satu punca utama berlakunya kepupusan hidupan liar. Contohnya, kehidupan ………………… seperti ikan lumba-lumba semakin pupus disebabkan oleh pencemaran air seperti ………………… minyak di laut dan kegiatan manusia yang tidak bertanggungjawab. Kesannya, pencemaran plastik mengancam sekurang-kurangnya 700 jenis spesies hidupan laut. Sudah terang lagi bersuluh, pencemaran alam sekitar meningkatkan lagi …………………. kematian hidupan liar yang akhirnya mendorong kepada kepupusan ………. ………..ini.

Akhir sekali, faktor berlakunya kepupusan hidupan liar di negara kita adalah akibat …………….. Hal ini dikatakan demikian kerana banyak kawasan hutan di negara kita telah dibuka untuk tujuan ……............ Contohnya, ………………… tanah secara besar-besaran untuk tujuan pembinaan hotel, kediaman dan lain-lain lagi. Keadaan ini akan menyebabkan haiwan keluar dari ………………. asal dan melalui kawasan jalan raya yang dibina ……………… kawasan hutan. Kesannya, kes kemalangan melibatkan hidupan liar juga semakin meningkat yang akhirnya menyebabkan kepupusan.

Kesimpulannya, terdapat pelbagai punca kepupusan hidupan liar yang berlaku di negara kita. Pihak yang berkuasa perlu memainkan peranan dengan ……………… undang-undang kepada pihak yang tidak bertanggungjawab agar hidupan liar dapat terus ……………… dan ……………….. untuk masa akan datang. Dalam mengejar kemajuan daripada pelbagai aspek, ……………… hidupan liar tidak boleh dikesampingkan. Hakikatnya, hidupan liar ialah ……………..…. yang sangat penting dalam persekitaran dan …………………. kita serta perlu dikekalkan kewujudannya.

LATIHAN 9

Kemajuan teknologi pada hari ini sebenarnya banyak memberi kemudahan kepada semua pengguna dalam menghadapi rutin seharian. Pemain industri utama dunia juga sudah mengorak langkah dengan mempromosikan teknologi hijau ini untuk produk yang dihasilkan. Penghasilan satu perisian atau aplikasi yang dapat menyelaraskan penggunaan elektrik pengguna mampu memberi manfaat bukan saja kepada kecekapan guna tenaga, malah pengguna tidak lagi dibebani pembayaran bil yang tinggi selain dapat mengurangkan pencemaran alam sekitar.

Sumber: *My Metro*, 31 Mei 2022

Anda terpilih menyertai pertandingan syarahan di peringkat sekolah yang bertajuk ‘Manfaat Teknologi Hijau terhadap Kelestarian Alam Sekitar’.
Tuliskan teks syarahan selengkapnya.

AKTIVITI 1

Arahan: berdasarkan soalan di atas, tulis jawapan pada ruangan yang disediakan di bawah.

kecekapan guna tenaga	
pengguna tidak dibebani bil yang tinggi	
mengurangkan pencemaran alam sekitar	

AKTIVITI 2

Arahan: Kenal pasti isi yang terdapat dalam petikan, kemudian huraikan isi menggunakan teknik **IMBAKUP.**

ISI 1:	
ISI	______________________ ______________________ ______________________ ______________________
MENGAPA	______________________ ______________________ ______________________

BAGAIMANA	
KESAN	
UNGKAPAN	
PENEGAS	

ISI 2:	
ISI	
MENGAPA	

BAGAIMANA	
KESAN	
UNGKAPAN	
PENEGAS	

ISI 3:	
ISI	
MENGAPA	

BAGAIMANA	
KESAN	
UNGKAPAN	
PENEGAS	

LATIHAN 10

Langkah pertama untuk menjadi seorang usahawan adalah dengan hanya menghadiri kursus-kursus keusahawanan. Selain itu, cari individu tepat yang dapat memupuk idea itu menjadi kenyataan. Golongan remaja digalakkan supaya tidak malu untuk meneroka berikutan peluang datang daripada langkah-langkah yang kecil.

Sumber: *My Metro*, 31 Mei 2022

Berdasarkan petikan di atas, huraikan langkah-langkah menceburi bidang keusahawanan.

AKTIVITI 1

Arahan: senaraikan sekurang-kurangnya 4 ayat tanya berdasarkan setiap topik yang diberikan.

menghadiri kursus-kursus keusahawanan	cari individu tepat yang dapat memupuk idea itu menjadi kenyataan	tidak malu untuk meneroka berikutan peluang datang daripada langkah-langkah yang kecil

AKTIVITI 2

Arahan: Kenal pasti isi yang terdapat dalam petikan, kemudian huraikan isi menggunakan teknik **IMBAKUP.**

ISI 1:	
ISI	
MENGAPA	
BAGAIMANA	
KESAN	
UNGKAPAN	

PENEGAS	______

ISI 2:	
ISI	______
MENGAPA	______
BAGAIMANA	______
KESAN	______

UNGKAPAN	
PENEGAS	

ISI 3:	
ISI	
MENGAPA	
BAGAIMANA	
KESAN	

UNGKAPAN	
PENEGAS	

LATIHAN 11

Penggunaan baja kimia secara terus-menerus tanpa diimbangi dengan menggunakan baja organik terbukti boleh mengakibatkan terjadinya kerosakan tanah baik dari sifat fizik, kimia mahupun biologi tanah. Maka dengan menggunakan baja organik, kerosakan tanah dapat diperbaiki dan dikembalikan sifat kesuburannya di samping meningkatkan produktiviti pertanian. Oleh sebab itu, pertanian lestari daripada aktiviti pertanian tanaman organik sangat penting bagi mengeluarkan makanan yang sihat dan selamat kepada masyarakat untuk terus kekal sihat tanpa sebarang jangkitan kuman berbahaya yang boleh memudaratkan kesihatan, di samping menjaga kelestarian alam sekitar.

Sumber : *Dewan* Ekonomi, Bil 9/2019

Berdasarkan petikan di atas, terdapat banyak manfaat daripada aktiviti pertanian organik kepada masyarakat dan alam sekitar.
Huraikan.

Kehendak Soalan
Murid menghuraikan manfaat/kebaikan daripada aktiviti pertanian organik kepada masyarakat dan alam sekitar seperti yang terdapat dalam petikan.

Cadangan Isi :
i. **:** kerosakan tanah dapat diperbaiki dan dikembalikan sifat kesuburannya
ii. **:** mengeluarkan makanan yang sihat dan selamat kepada masyarakat
iii. **:** mampu menjaga kelestarian alam sekitar

Kemungkinan Jawapan :
1 : Murid menguraikan **cara-cara/langkah-langkah/ usaha-usaha/ melestarikan pertanian** – maksimum Penguasaan Minimum.
2 : Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – maksimum kepujian.
3 : Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.

AKTIVITI 1

PERENGGAN (1) : PENDAHULUAN (2T RETINK)	
AYAT 1 (T - TEMA)	
AYAT 2 (T – TEMPAT DIBINCANGKAN)	
AYAT 3 (RE- REAKSI MASYARAKAT)	
AYAT 4 (TIN – TINDAKAN)	
AYAT 4 (K - KEHENDAK SOALAN)	

PERENGGAN 2 (ISI 1) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN 3 (ISI 2) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN 4 (ISI 3) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN (5) : KESIMPULAN (RCAH)	
AYAT 1 **R- RUMUSAN**	
AYAT 2 **C- CADANGAN**	
AYAT 3 **A – ANCAMAN**	
AYAT 4 **H- HARAPAN**	

LATIHAN 12

Apabila bidang sastera diketepikan dalam bidang pendidikan, maka pelbagai gejala sosial telah menusuk masuk dalam kehidupan remaja. Pendidikan dan pembangunan manusia melalui karya sastera dapat menyemai sikap-sikap positif dalam jiwa seseorang. Karya sastera merupakan alat yang boleh meningkatkan kreativiti dan imaginasi pembacanya. Melalui pembacaan karya sastera yang berterusan, seseorang itu mampu meningkatkan kemampuan berkomunikasi.

Sumber : *Dewan* Siswa, Bil 6/2017.

Sempena dengan bulan bahasa dan sastera anda telah dipilih untuk menyampaikan syarahan di tapak perhimpunan sekolah. Tajuk syarahan yang ingin anda sampaikan ialah " Peranan sastera dalam membentuk peribadi masyarakat"
Sediakan teks syarahan tersebut selengkapnya.

Kehendak Soalan

1. Murid menghuraikan **peranan sastera dalam membentuk peribadi masyarakat.**
2. Murid menulis sebuah syarahan.

Cadangan Isi :

i. membantu usaha pembentukan jiwa
ii. memperhalus budi
iii. mendewasakan manusia
iv. menggugah rasa dan pemikiran insan.

Kemungkinan Jawapan :

1. Murid menghuraikan **cara-cara** sastera dalam membentuk peribadi masyarakat – maksimum TPM
2. Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – maksimum kepujian
3. Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.
4. Murid menghuraikan peranan sastera dalam membentuk peribadi seseorang – terima seperti biasa.

AKTIVITI 1

PERENGGAN (1) : PENDAHULUAN (2T RETINK)	
AYAT 1 (T - TEMA)	
AYAT 2 (T – TEMPAT DIBINCANGKAN)	
AYAT 3 (RE- REAKSI MASYARAKAT)	
AYAT 4 (TIN – TINDAKAN)	
AYAT 4 (K - KEHENDAK SOALAN)	

PERENGGAN 2 (ISI 1) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN 3 (ISI 2) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN 4 (ISI 3) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN (5) : KESIMPULAN (RCAH)	
AYAT 1 R- RUMUSAN	
AYAT 2 C- CADANGAN	
AYAT 3 A – ANCAMAN	
AYAT 4 H- HARAPAN	

LATIHAN 13

Teknologi 5G merupakan teknologi sambungan tanpa wayar generasi kelima lanjutan daripada generasi sebelumnya. Teknologi 5G memudahkan sistem pembelajaran dalam talian, membolehkan komunikasi yang lebih baik untuk memudahkan pekerjaan dan menjadikan amalan bekerja dari rumah sebagai satu budaya pada masa hadapan. Kewujudan teknologi 5G perlu dimanfaatkan dengan sebaik-baiknya oleh pelbagai lapisan masyarakat.

Sumber : *Dewan Masyarakat*, Bil 3/2020.

Berdasarkan petikan di atas teknologi 5G bakal membawa perubahan, memberikan banyak faedah kepada masyarakat dan negara.
Bincangkan.

Kehendak Soalan

1. Murid menghuraikan **manfaat/ kebaikan/ kelebihan kemajuan teknologi kepada masyarakat dan negara**

Cadangan Isi :

- **i.** sistem pembelajaran dalam talian yang lebih mudah
- **ii.** komunikasi yang lebih baik untuk memudahkan pekerjaan
- **iii.** amalan bekerja dari rumah boleh menjadi budaya

Kemungkinan Jawapan :

1. Murid menghuraikan **cara-cara teknologi memudahkan** masyarakat – maksimum TPM.
2. Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – maksimum kepujian.
3. Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.
4. Murid menghuraikan **kepentingan mempelajari dan menggunakan teknologi** maklumat – maksimum memuaskan

AKTIVITI 1

PERENGGAN (1) : PENDAHULUAN (2T RETINK)	
AYAT 1 **(T - TEMA)**	
AYAT 2 **(T – TEMPAT DIBINCANGKAN)**	
AYAT 3 **(RE- REAKSI MASYARAKAT)**	
AYAT 4 **(TIN – TINDAKAN)**	
AYAT 4 **(K - KEHENDAK SOALAN)**	

PERENGGAN 2 (ISI 1) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN 3 (ISI 2) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA** **/ MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN 4 (ISI 3) ISHUCOKEP	
AYAT 1 **IS - ISI**	
AYAT 2 **HU –** **HURAIAN /** ***UNGKAPAN** **(BAGAIMANA / MENGAPA)**	
AYAT 3 **CO -** **CONTOH**	
AYAT 4 **KE - KESAN**	
AYAT 5 **P - PENEGAS**	

PERENGGAN (5) : KESIMPULAN (RCAH)	
AYAT 1 **R- RUMUSAN**	
AYAT 2 **C- CADANGAN**	
AYAT 3 **A – ANCAMAN**	
AYAT 4 **H- HARAPAN**	

LATIHAN 14

Stres atau tekanan ialah perkara normal dalam kehidupan dan kadang-kadang tanpa kita sedari, perkara ini dapat memotivasikan seseorang baik di tempat kerja mahupun dalam menjalani kehidupan seharian. Walau bagaimanapun, sekiranya masalah ini berlarutan dan tidak ditangani secara baik boleh menimbulkan *gangguan terhadap pekerjaan*, *keluarga* dan juga *kesihatan*. Menurut Tinjauan Kebangsaan Kesihatan dan Morbiditi (NHMS 2019), kadar kemurungan golongan dewasa di Malaysia ialah 2.3 peratus, iaitu sebanyak setengah juta orang.

Sumber: Harian Metro, 7 April 2021

Berdasarkan maklumat dalam petikan, tulis rencana tentang kesan tekanan dalam kehidupan masyarakat.

AKTIVITI 1

Format Rencana:
Pendahuluan

- Isu tekanan dalam kehidupan kerap mewarnai media sosial di negara kita.
- Selepas negara dilanda covid-19 dan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) menambahkan lagi tekanan dalam kehidupan masyarakat kita
- Kehilangan pekerjaan, masalah kewangan dan kesihatan merupakan sebahagian isu sehingga membawa masalah sosial tanpa kita sedari antaranya pengambilan alkohol mahupun dadah semata-mata untuk melupai tekanan yang dihadapi.
- Jika nasi sudah menjadi bubur, kesejahteraan negara pasti tergugat lantaran kesan tekanan dalam kehidupan masyarakatnya.

Pendahuluan : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat pendahuluan	
Binaan ayat [berdasarkan tema soalan]	
Ayat sejarah / Ayat semasa	
Ungkapan menarik [kata-kata tokoh /peribahasa/ simpulan bahasa]	

Ayat tanya Persoalannya...? [Hubung kaitkan dengan kehendak soalan]	

AKTIVITI 2

<table>
<tr><td colspan="2">Isi 1 : mengganggu pekerjaan
- individu yang mengalami tekanan – pekerjaan akan terjejas
- mereka akan hilang tumpuan terhadap kerja yang diamanahkan
- kerja yang dihasilkan tidak berkualiti dan bekerja sekadar melepas batuk di tangga.
- terbit stigma dalam minda majikan perihal keupayaan seseorang untuk memikul amanah yang tiada kesungguhan
- boleh digantung kerja dan lebih parah boleh diberi tindakan tatatertib iaitu di buang kerja
- menjejaskan pendapatan keluarga – boleh menjadi beban kepada ahli keluarga yang lain jika hilang pekerjaan.

Sila isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan :</td></tr>
<tr><td colspan="2">Isi 1</td></tr>
<tr><td>Apa</td><td></td></tr>
<tr><td>Mengapa</td><td></td></tr>
<tr><td>Bagaimana</td><td></td></tr>
<tr><td>Kesan/Rumusan</td><td></td></tr>
<tr><td>Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa</td><td></td></tr>
</table>

Isi 2: mengganggu kehidupan

- Tekanan menyebabkan hidup mereka tidak keruan dan sentiasa berasa tidak tenteram
- Sering terasa terancam, ketakutan, kemurungan
- Mereka sentiasa memikir sesuatu perkara secara berlebih-lebihan sehingga menjejaskan keharmonian dalam kehidupan mereka.
- Kesannya, mereka tidak mahu bergaul dengan rakan taulan dan juga jiran tetangga.
- Tidak mustahil golongan ini akan mengambil inhalan ataupun alkohol sebagai ketenangan
- Malah, mereka hidup dalam dunia mereka sendiri kerana merasakan lebih selamat.
- Maka, masalah sosial dalam masyarakat akan bertambah.

Sila isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan :

Isi 2	
Apa	
Mengapa	
Bagaimana	
Kesan/Rumusan	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

Isi 3 : mengganggu keharmonian keluarga

- Tekanan mencetuskan suasana yang kurang harmoni dalam sesebuah keluarga
- Hubungan menjadi renggang lantaran kurang hubungan sosial dalam ahli keluarga
- Impaknya, keluarga tidak dapat membantu mangsa kerana kurang komunikasi
- Suasana dirumah menjadi huru-hara dan boleh mencetuskan penceraian antara pasangan suami- isteri.

Sila isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan :

Isi 3	
Apa	
Mengapa	
Bagaimana	
Kesan/Rumusan	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

Cadangan isi lain : mengganggu aspek kesihatan diri - Tekanan – boleh mengganggu kesihatan seseorang individu. - Mencetuskan punca -kurang selera makan, tidur yang terganggu, pendiam, murung dan boleh menanggis mahupun ketawa serta-merta. - Jika berlarutan, kesihatan pesakit menjadi parah. Mereka tidak menghiraukan kesihatan diri dan hilang semangat untuk meneruskan kehidupan. - Impak yang tragis boleh membuatkan seseorang individu membunuh diri kerana tiada semanggat untuk hidup Sila isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan :

Isi 3	
Apa	
Mengapa	
Bagaimana	
Kesan/Rumusan	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

AKTIVITI 3

Penutup: - Tekanan dalam hidup – mengancam dalam kehidupan jika tidak dicegah dari awal - Pihak kementerian kesihatan – turun padang – memberi kesedaran kepada masyarakat perihal perkara ini dengan menganjurkan kempen yang bersesuaian. - Ibu bapa harus menjadi pendengar yang setia jika anak-anak mengalami masalah dalam kehidupan mereka . - Masyarakat harus berani menghadapi kehidupan yang semakin rencam masa kini. - Pegangan agama merupakan asas yang kukuh sebagai benteng mengawal diri daripada melakukan perkara yang negatif. - Rakyat yang hidup dalam suasana yang aman dan selesa akan melahirkan negara yang berjaya dalam acuannya masing-masing. Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.

Ayat Penutup **TeSeHaSim**	
TE Ayat tegasan	
SE Ayat seru [menyeru / cadangan]	
HA Ayat Harapa	
SIM [simpulkan] Kesimpulan berdasarkan tema karangan	

LATIHAN 15

Jenayah penipuan siber ketika ini semakin kritikal. Pengguna masih mempunyai tahap kesedaran yang rendah mengenai taktik dan teknik yang digunakan oleh penjenayah siber. Malahan, mangsa terdesak untuk mendapatkan keuntungan. Sifat mudah percaya dengan pujuk rayu penjenayah siber telah mengakibatkan mereka menjadi mangsa jenayah siber ini.

Sumber: *Berita Harian Online*, 27 Mei 2023

Berdasarkan petikan di atas, bincangkan faktor-faktor yang mendorong masalah tersebut berlaku.

Kehendak Soalan

Calon dikehendaki menghuraikan faktor-faktor seseorang pengguna menjadi mangsa penipuan siber.

1. Pengguna masih mempunyai tahap kesedaran yang rendah
2. mangsa terdesak untuk mendapatkan keuntungan.
3. Sifat mudah percaya dengan pujuk rayu

Kemungkinan

1. Calon menghuraikan idea dalam petikan dan idea-idea lain - terima dan semak seperti biasa
2. Calon menghuraikan idea lain tanpa menyentuh idea dalam petikan - maksimum peringkat KEPUJIAN
3. Calon menghuraikan sebahagian idea dalam petikan dan idea-idea lain - maksimum KEPUJIAN
4. Calon menghuraikan /langkah-langkah seseorang pengguna mengelakkan diri menjadi mangsa penipuan siber. - maksimum PENGUASAAN MINIMUM

AKTIVITI 1

Pendahuluan : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Ayat pendahuluan	
Binaan ayat [berdasarkan tema soalan]	
Ayat sejarah / Ayat semasa	
Ungkapan menarik [kata-kata tokoh /peribahasa/ simpulan bahasa]	
Ayat tanya Persoalannya...? [Hubung kaitkan dengan kehendak soalan]	

AKTIVITI 2

Isi pertama : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Isi 1	
Apa	Pengguna Internet mempunyai tahap kesedaran yang rendah mengenai taktik dan teknik yang digunakan oleh penjenayah siber.
Mengapa	terdapat pengguna yang begitu naif / buta IT
Bagaimana	pengguna tidak memasang sekuriti atau kata laluan

Kesan/Rumusan	mereka akan terdedah kepada risiko kehilangan wang dalam akaun peribadi
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	*umpama katak di bawah tempurung* *sudah terhantuk baru tergadah* *sesal dahulu pendapatan sesal kemudian tiada guna*

Isi ke-2 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Isi 2	
Apa	Sikap tamak atau keinginan seseorang pengguna untuk menjadi kaya melalui jalan pintas juga merupakan faktor seseorang terlibat dalam jenayah siber.
Mengapa	
Bagaimana	
Kesan/Rumusan	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

Isi ke-3 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Isi 3	
Apa	Sifat mudah percaya dengan pujuk rayu penjenayah siber telah mengakibatkan pengguna siber menjadi mangsa penjenayah siber ini.
Mengapa	
Bagaimana	
Kesan/Rumusan	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

AKTIVITI 3

<table>
<tr><td colspan="2">Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.</td></tr>
<tr><td colspan="2" align="center">Ayat Penutup
TeSeHaSim</td></tr>
<tr><td>TE
Ayat tegasan</td><td></td></tr>
<tr><td>SE
Ayat seru
[menyeru / cadangan]</td><td></td></tr>
<tr><td>HA
Ayat Harapan</td><td></td></tr>
<tr><td>SIM
[simpulkan]
Kesimpulan berdasarkan tema karangan</td><td></td></tr>
</table>

LATIHAN 16

Pengetahuan mengenai sejarah negara penting sebagai tunjang kepada pembentukan bangsa. Cerdik pandai sering berkata bahawa sejarah ialah guru terbaik untuk mendidik manusia menjadikan peristiwa yang lalu sebagai teladan atau sempadan. Sejarah merupakan peristiwa silam yang boleh memberi manfaat untuk membina masa hadapan yang lebih baik. Oleh itu, mengenali sejarah negara memberikan impak besar, khususnya kepada generasi muda di negara ini.

Sumber: *Berita Harian Online*,17 September 2015

Berdasarkan petikan akhbar di atas, tulis sebuah ceramah tentang "Faedah-faedah Mempelajari Sejarah".

Kehendak Soalan

Calon dikehendaki menulis ceramah tentang "Faedah-faedah Mempelajari sejarah".

1. Tunjang kepada pembentukan bangsa.
2. Mendidik manusia menjadikan peristiwa yang lalu sebagai teladan atau sempadan
3. Memberi manfaat untuk membina masa hadapan yang lebih baik

Kemungkinan

1. Calon menghuraikan idea dalam petikan dan idea-idea lain - terima dan semak seperti biasa

2. Calon menghuraikan idea lain tanpa menyentuh idea dalam petikan - maksimum peringkat KEPUJIAN

3. Calon menghuraikan sebahagian idea dalam petikan dan idea lain - maksimum KEPUJIAN

4. Calon menghuraikan langkah-langkah menarik minat murid mempelajari mata pelajaran sejarah - maksimum PENGUASAAN MINIMUM

5. Format Ceramah:

- tidak ada kata alu-aluan / tidak ada kata penghadapan / penutup ceramah - maksimum KEPUJIAN

AKTIVITI 1

Pendahuluan : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Ayat pendahuluan	
Binaan ayat [berdasarkan tema soalan]	
Ayat sejarah / Ayat semasa	
Ungkapan menarik [kata-kata tokoh /peribahasa/ simpulan bahasa]	
Ayat tanya Persoalannya...? [Hubung kaitkan dengan kehendak soalan]	

Isi pertama : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Isi 1	
Apa	Pengguna Internet mempunyai tahap kesedaran yang rendah mengenai taktik dan teknik yang digunakan oleh penjenayah siber.
Mengapa	terdapat pengguna yang begitu naif / buta IT
Bagaimana	pengguna tidak memasang sekuriti atau kata laluan
Kesan/Rumusan	mereka akan terdedah kepada risiko kehilangan wang dalam akaun peribadi

Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	*umpama katak di bawah tempurung* *sudah terhantuk baru tergadah* *sesal dahulu pendapatan sesal kemudian tiada guna*

Isi ke-2 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Isi 2	
Apa	Sikap tamak atau keinginan seseorang pengguna untuk menjadi kaya melalui jalan pintas juga merupakan faktor seseorang terlibat dalam jenayah siber.
Mengapa	
Bagaimana	
Kesan/Rumusan	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

Isi ke-3 : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Isi 3	
Apa	Sifat mudah percaya dengan pujuk rayu penjenayah siber telah mengakibatkan pengguna siber menjadi mangsa penjenayah siber ini.
Mengapa	

Bagaimana	
Kesan/Rumusan	
Ungkapan yang menarik : Peribahasa / simpulan bahasa	

Penutup : Isi maklumat di bawah berdasarkan kehendak soalan.	
Ayat Penutup **TeSeHaSim**	
TE **Ayat tegasan**	
SE **Ayat seru** **[menyeru / cadangan]**	
HA **Ayat Harapan**	
SIM **[simpulkan]** **Kesimpulan berdasarkan tema karangan**	

BAHAGIAN A: SISTEM DAN APLIKASI BAHASA

Perhatian bagi Soalan 1

1. Berikan 1 markah bagi setiap kata akronim yang betul.
2. Berikan 1 markah bagi setiap ayat yang betul dan gramatis dengan menggunakan kata bantu tersebut.
3. Boleh menggunakan struktur cakap ajuk dengan mematuhi tanda baca dengan betul.
4. Sekiranya beberapa kata bantu telah digunakan dalam satu ayat, berikan pertimbangan sebagai satu ayat sahaja.
5. Kata yang diuji salah tetapi ayat yang dibina betul, berikan 0 markah.
6. Calon menyalin / meniru keseluruhan ayat daripada petikan atau mana-mana bahagian dalam keseluruhan kertas soalan, berikan 0 markah.
7. Perkataan digunakan sebagai kata nama khas atau peribahasa, berikan 0 markah.
8. Ayat yang dibina seperti satu ayat tetapi sebenarnya lebih, berikan 0 markah.
9. Maksud ayat tidak jelas, berikan 0 markah.
10. Tolak 1 markah bagi kesalahan ejaan / jalan bahasa / tanda baca daripada keseluruhan jawapan.

LATIHAN 1 | **TATABAHASA** | **MORFOLOGI**

1. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Kenal pasti dan senaraikan* **empat kata akronim.** *Kemudian bina* **satu ayat anda sendiri** *daripada setiap* **perkataan** *tersebut untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaannya. Anda tidak boleh menggunakan perkataan itu sebagai peribahasa atau nama khas.*

Pelbagai aktiviti menarik turut disediakan dalam Karnival Kerjaya tersebut. Antara aktiviti tersebut termasuklah acara senamrobik, program bual bicara bersama panel jemputan, dan uji bakat kerjaya dalam bidang penyiaran bersama RTM dan Bernama. Selain itu, karnival ini turut menyediakan ruang niaga untuk 30 buah gerai makanan, pakaian, barangan digital pelbagai jenama. Di samping itu, para pengunjung juga boleh menonjolkan bakat kreatif dalam pertandingan melukis komik adaptasi daripada cerpen terpilih yang dipertandingkan.

Dipetik dan diubahsuai daripada
'Harapan Setinggi Gunung,'
dalam *Buku Teks Bahasa Melayu Tingkatan 4*
Kementerian Pendidikan Malaysia

[8 *markah*]

i. ______________________________

____

____

ii. ______________________________

____

____

iii. ______________________________

____

____

iv ______________________________

____

____

2. *Baca petikan di bawah, kemudian bina* **ayat tanya** *dengan menggunakan* **kata tanya yang betul** *berdasarkan frasa bergaris.*

Perasmian Sukan Komanwel 2022 dilangsung pada 28 Julai 2022 di kota Birmingham. Pencapaian kontinjen negara dalam Sukan Komanwel 2022 adalah di kedudukan kesepuluh. Kontinjen negara berjaya meraih tujuh pingat emas, lapan perak dan lapan gangsa. Kejayaan ini telah melepasi sasaran kerana Majlis Sukan Negara hanya menyasarkan enam pingat emas sahaja pada temasya kali ini. Pada hari terakhir temasya tersebut, beregu utama wanita negara Pearly Tan - M. Thinaah berjaya menghadiahkan pingat emas ketujuh Malaysia. Australia berjaya mempertahankan gelaran juara keseluruhan apabila meraih 67 pingat emas, 57 perak dan 54 gangsa. Upacara penutupan Sukan Komanwel 2022 diadakan dengan gilang-gemilang di Stadium Alexander, Perry Barr awal pagi tadi.

Dipetik dan diubah suai daripada
Perjuangan Membanggakan di Birmingham, Malaysia Perbaiki Kedudukan Keseluruhan
Bernama 9 Ogos 2022

[6 *markah*]

i. pada 28 Julai 2022

____

____

ii. di kedudukan kesepuluh

____

____

iii. tujuh pingat emas, lapan perak dan lapan gangsa.

____

____

iv. kerana Majlis Sukan Negara hanya menyasarkan enam pingat emas sahaja

____

____

v. beregu utama wanita negara Pearly Tan - M. Thinaah

____

____

vi. di Stadium Alexander, Perry Barr

3. *Bahan -bahan di bawah mengandungi* ***pelbagai kesalahan bahasa****. Kenal pasti, senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan tersebut. Anda perlu menulis kesalahan-kesalahan yang dikenal pasti dan membuat pembetulannya. Anda tidak perlu menyalin petikan-petikan tersebut.*

Bahan 1

Setiap warga negara bertanggungjawab memelihara keutohan negara ini sebagai negara yang menentang segala bentuk penjajahan, eksploitasi, diskriminasi serta pelanggaran hak asasi manusia. Ketika tanah air ini dijajah mulai tahun 1511 oleh Portugis sehingga merdeka dari penjajah British pada tahun 1957, pengertian merdeka dalam kalangan golongan tua sangat bermakna. Lantaran itu, generasi muda perlu dididik agar faham makna kemerdekaan yang hakiki. Minda dan pandangan hidup merdeka hanya dapat diselami apabila erti penjajahan dapat difahami oleh mereka. Dalam hal ini, generasi muda perlu menyemai dengan nilai-nilai patriotisme sejak kecil.

[*6 markah*]

Bahan 2

BALING - Debaran lebih 100 calun ujian lesen memandu kereta dan motosikal di sebuah pusat latihan memandu di sini hilang seketika selepas menyertai kempen Kibar Jalur Gemilang. Pengarah Urusan Pakatan Latihan Memandu Baling, Muhammad Mumtaz Zulkifli berkata, syarikat berkenaan mewujudkan kempen berkenaan lebih awal bertujuan memberi kesedaran tentang bulan kemerdekaan. Menurutnya, inisiatif ini diharapkan mampu menarik lebih ramai rakyat menunjukkan semangat kemerdekaan yang sama sekaligus memupuk rasa patriotik dan cinta akan negara. "Kita turut memasang Jalur Gemilang pada semua kenderaan pusat latihan memandu dan kawasan sekitar," katanya menjelaskan tentang kempen berkenaan.

[5 *markah*]

Bahan 1	Bahan 2
i. ______	i. ______
ii. ______	ii. ______
iii. ______	iii. ______
iv. ______	iv. ______
v. ______	v. ______
vi. ______	

4. *Baca petikan bahasa Melayu klasik di bawah dengan teliti. Kemudian tulis semula petikan tersebut dalam* **bahasa Melayu standard** *tanpa mengubah struktur dan maksud asalnya*.

Maka Seri Nara Diraja tersenyum. Maka Tun Nina Madi digelar oleh Sultan Muzaffar Syah Tun Bijaya Maha Menteri. Setelah Paduka Raja dan Seri Nara Diraja dua orang itu menjadi orang besar, maka anak Melayu pun berbelah, setengah pada Paduka Raja, setengah pada Seri Nara Diraja, kerana kedua-dua sama orang berasal.

Dipetik daripada
‘Burung Terbang Dipipiskan Lada’
dalam antologi Sejadah Rindu,
Kementerian Pendidikan Malaysia

[4 *markah*]

5. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Senaraikan* **tiga** *peribahasa yang sesuai berdasarkan situasi dalam petikan.*

Belasan tahun lalu, Bashir meninggalkan kampung halaman kerana kehidupan yang susah dan berlaku perselisihan faham dengan adik-beradiknya. Kini dia di perantauan dan dapat menikmati hidup yang agak selesa. Namun ingatan pada kampung halaman masih membara. Dia mengambil keputusan untuk pulang ke kampung dan menetap di sana. Dia meminta maaf daripada adik-beradiknya di kampung atas kesalahannya yang lalu. Kini hubungannya dengan adik-beradik semakin mesra.

[6 *markah*]

i. ____________________

____

ii. ____________________

____

iii. ____________________

____

1. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Kenal pasti dan senaraikan* **empat kata bilangan.** *Kemudian bina* **satu ayat anda sendiri** *daripada setiap perkataan yang dipilih untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaannya. Anda tidak boleh menambahkan imbuhan, menukarkan imbuhan, atau menggunakan perkataan tersebut sebagai peribahasa atau kata nama khas.*

Taun merebak secara meluas pada abad ke-19 dan meragut berpuluh-puluh juta nyawa manusia. John Snow merupakan individu pertama yang mengenal pasti bahawa air tercemar merupakan punca taun. Beberapa gejala seperti pening dan muntah boleh dialami, terutamanya pada peringkat awal jangkitan dan berlarutan berjam-jam. Jika tidak dirawat, taun boleh membawa maut. Gejala ini mungkin bermula seawal dua jam selepas pengambilan air yang sudah tercemar dengan bakteria. Masa inkubasi yang singkat ini dianggap sebagai punca taun dapat merebak dengan begitu pantas melalui populasi.

Dipetik dan diubah suai daripada,
'Jangkitan Taun Zaman Moden, Perlukah Kibar Bendera Kuning?'
Dewan Masyarakat, Bil.01/2022

[8 *markah*]

i. ______________________________

____

____

ii. ______________________________

____

____

iii. ______________________________

____

____

iv. ______________________________

____

____

2. *Baca petikan di bawah ini dengan teliti, kemudian kenal pasti dan tulis* **subjek** *dan* **predikat** *yang lengkap bagi* **tiga ayat** *yang bergaris. Anda perlu menulis jawapan mengikut contoh seperti di bawah ini.*

Subjek : Tuan pengetua
Predikat : menasihatkan pelajar-pelajar supaya rajin membaca buku.

Sejarah membuktikan bahawa perkembangan bahasa Melayu, ilmu kesusasteraan dan pengetahuan Melayu tidak pernah dimonopoli oleh orang Melayu semata-mata. Menurut Sejarah Melayu, kehebatan Melaka dalam memartabatkan bahasa dan kesusasteraan tidak hanya disumbangkan oleh cerdik pandai Melayu sahaja tetapi turut disumbangkan oleh orang Arab, India Muslim, Parsi serta China. Sehingga Jun 2016, Kerajaan Malaysia melalui Jabatan Perkhidmatan Awam sentiasa berusaha untuk memelihara dan memartabatkan bahasa Melayu.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Bahasa Cerminan Bangsa dan Budaya'
Dewan Masyarakat, Bil.2/2017
[6 *markah*]

i. Subjek : ______________________________
____

Predikat : ______________________________
____

ii. Subjek : ______________________________
____

Predikat : ______________________________
____

iii. Subjek : ______________________________
____

Predikat : ______________________________
____

Bahan-bahan di bawah mengandungi **pelbagai kesalahan bahasa**. *Kenal pasti, senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan tersebut. Anda perlu menulis kesalahan-kesalahan yang dikenal pasti dan membuat pembetulannya. Anda tidak perlu menyalin bahan-bahan tersebut.*

Bahan 1

KUALA TERENGGANU - Rakyat Malaysia disarankan menjadikan aktiviti bersukan sebagai rutin sepanjang masa kerana antara cara terbaik dapat mengurangi tekanan. Menurut Menteri belia dan sukan, tekanan yang tidak dikawal dan diuruskan dengan baik boleh menjejaskan kesihatan secara keseluruhan lebih-lebih lagi pada mereka yang bekejaya. Menurut beliau lagi, kepenatan berdepan tuntutan tugasan harian di rumah dan di pejabat membuatkan ramai di kalangan kita mudah merasa tertekan.

Dipetik dan diubah suai daripada 'Bersukan
Cara terbaik Atasi Tekanan',
Sinar Harian, 22 Jun 2019

[7 markah]

Bil	Kesalahan	Pembetulan
i.	______________	______________
ii.	______________	______________
iii.	______________	______________
iv.	______________	______________
v.	______________	______________
vi.	______________	______________
vii.	______________	______________

Bahan 2

MAJLIS SUKAN NEGARA MALAYSIA
KE ARAH KECEMERLANGAN SUKAN

IKLAN JAWATAN KOSONG

Kami memanggil warganegara Malaysia yang berkelayakan supaya mengisi jawatan kontrak seperti berikut:-

Bil	**Jawatan**	**Kumpulan**	**Kekosongan**
Bukit Jalil, Kuala Lumpur			
1.	Penjaga Jentera Elektrik	C	1
Pusat Kecemerlangan Sukan Paralimpik Kg. Pandan, Kuala Lumpur			
2.	Pembantu Pentadbiran	C	1

*** Sila layari halaman web Rasmi MSN https://www.nsc.gov.my/**

Cara Memohon

1. Semua permohonan hendaklah disertai dokumen-dokumen seperti berikut:-
   (i) Salinan sijil-sijil akademik Ijazah/Diploma/SPM/SPVM/PMR/PT3 atau setaraf;
   (ii) Salinan sijil-sijil berkemahiran yang berkaitan;
   (iii) Salinan Sijil Berhenti Sekolah; dan
   (iv) Salinan Kad Pengenalan.

2. Permohonan yang tidak lengkap akan **ditolak.**

Alamat dan tarikh tutup permohonan:

Permohonan yang lengkap hendaklah dikemukakan selewat-lewatnya pada **15 November 2021 (Isnin)** melalui emel **recruitment@nsc.gov.my** atau dialamatkan kepada :-

MAJLIS SUKAN NEGARA MALAYSIA
Cawangan Sumber Manusia
Bahagian Khidmat Pengurusan
Bukit Jalil, 57000 Kuala Lumpur

Sumber: Dipetik dan diubah suai
Majlis Sukan Negara Malaysia

[5 *markah*]

Bil	Kesalahan	Pembetulan
i.	______________________	______________
ii.	______________________	______________
iii.	______________________	______________
iv.	______________________	______________
v.	______________________	______________

TATABAHASA | **BAHASA MELAYU STANDARD**

4. *Baca petikan bahasa Melayu klasik di bawah dengan teliti. Kemudian tulis semula petikan tersebut dalam* **bahasa Melayu standard** *tanpa mengubah struktur dan maksud asalnya.*

Syahadan, maka kedengaran di Melaka bahawa Cau Pandan sudah mati, sakitnya muntahkan darah, dadanya seperti kena panah. Telah Sultan Muzaffar Syah mendengar khabar itu, maka titah baginda, "Sungguhlah Tuan Sidi Arab ini hamba Allah keramat."

Maka berapa puji baginda akan Tuan Sidi Arab itu dan dianugerahi baginda dengan sepertinya.

Dipetik daripada Burung Terbang Dipipiskan Lada
dalam antologi Sejadah Rindu,
Kementerian Pendidikan Malaysia
[6 *markah*]

____

____

____

____

____

____

____

____

5. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Kenal pasti dan senaraikan* **dua** *peribahasa yang terdapat dalam petikan tersebut. Kemudian, berikan maksud peribahasa tersebut.*

Memelihara warisan negara dapat memupuk perpaduan dalam kalangan rakyat Malaysia. Pelbagai budaya yang diamalkan oleh rakyat yang berbilang kaum di Malaysia mampu meningkatkan semangat bagai dakwat dengan kertas dalam kalangan rakyat. Sehubungan dengan itu, semua pihak perlulah berhempas-pulas dalam mengimplementasikan langkah-langkah yang maslahat untuk memelihara warisan negara agar tidak hilang ditelan zaman. Keadaan ini memerlukan usaha yang gigih jika tidak dipecahkan ruyung, manakan dapat sagunya. Tamsilnya, budaya penganjuran rumah terbuka yang sering diamalkan oleh masyarakat di Malaysia dapat mengelakkan tragedi hitam 13 Mei 1969 daripada berulang pada masa hadapan. Sudah terang lagi bersuluh, kesejahteraan negara akan terjamin apabila perpaduan kaum dapat dijaga dan dikekalkan.

(Dipetik dan diubah suai daripada
"Kepentingan Memelihara Warisan Negara",
Dewan Siswa, Bil.3/2022)

[4 *markah*]

1. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Kenal pasti dan senaraikan* **dua kata ganda** *dan* **dua kata akronim.** *Kemudian bina* **satu ayat anda sendiri** *daripada setiap perkataan tersebut untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaannya. Anda tidak boleh menggunakan perkataan itu sebagai peribahasa atau nama khas.*

Berdasarkan laporan penyiasatan pelanggaran dikeluarkan oleh Polis Diraja Malaysia (PDRM) pada tahun 2020, tingkah laku pemanduan berisiko dan memandu melebihi halaju menjadi penyumbang utama peningkatan bilangan kematian dalam kalangan pengguna jalan raya. Sikap pemilik kenderaan berkuasa tinggi yang suka menunjuk-nunjuk dan memandu laju memburukkan lagi keadaan. Didikan dan kesedaran berhubung bahaya serta impak memandu laju menerusi pendidikan, kempen dan kursus-kursus perlu bermula sejak tadika hingga universiti. Pemandu perlu sentiasa beringat-ingat kerana malang tidak berbau dan perbuatan gemar memandu laju, berbahaya dan berisiko tinggi.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Pandu Laju Penyebab Utama Kemalangan Maut'
oleh Noradrenalina Isah,
Berita Harian Online, 11 Mac 2021

[8 *markah*]

kata ganda

i. ______________________________

____

____

ii. ______________________________

____

____

kata akronim

i. ______________________________

____

____

ii. ______________________________

____

____

2. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Pisahkan* **tiga ayat majmuk** *yang anda pilih menjadi* **enam ayat tunggal** *tanpa mengubah maksud asalnya.*

Kaedah Pembelajaran Abad ke-21 (PAK-21) sangat sesuai dengan jiwa generasi muda dalam membantu proses pengajaran dan pembelajaran menjadi lebih interaktif. Kaedah Pembelajaran dan Pemudahcaraan (PdPc) lebih berkesan dalam dunia pendidikan terkini kerana pelajar didedahkan dengan pembelajaran tanpa syarahan apabila sesi pembelajaran berlangsung. Antaranya menggunakan teknik penggabungan video,' pembelajaran secara dalam talian dan pengajaran siber. "Kaedah pembelajaran didik hibur bukan sahaja memudahkan murid memahami sesuatu yang dipelajari, malah dapat memberi pengalaman baharu kepada pelajar.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Belajar Lebih Menyeronokkan.'
My Metro Online, September 2019,
[6 *markah*]

i. ______________________________

____

ii. ______________________________

____

iii. ______________________________

____

iv. ______________________________

____

v. ______________________________

____

vi. ______________________________

____

3. *Bahan-bahan di bawah mengandungi* **pelbagai kesalahan bahasa**. *Kenal pasti, senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan tersebut. Anda perlu menulis kesalahan-kesalahan yang dikenal pasti dan membuat pembetulannya. Anda tidak perlu menyalin bahan tersebut.*

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) sangat memahami kepentingan pengajaran dan pembelajaran (PdP) secara fizikal dan secara adunan. Ia perlu dijadikan budaya pembelajaran mujarab serta amalan masa kini. Mulai 1 Mac ini, sessi persekolahan akan dibuka secara berperingkat. Walaupun pendemik COVID-19 dalam keadaan tidak menentukan, pelajaran aktif perlu dijalankan demi menjadikan murid secara hollistik. Peranan guru tidak terjejas walaupun berlakunya ledakan teknologi maklumat dan komunikasi dalam dunia pendidikan kini. Murid masih mengharapkan kreativiti seseorang guru dalam menyantuni kejayaan mereka. Guru perlu berupaya memikat minat murid kepada apa jua yang ingin diajar. Selain itu, guru perlu berusaha ke arah menonjolkan kreativiti lebih tinggi demi untuk meningkatkan keseronokan murid mengikuti pengajarannya.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Teknik, kaedah pengajaran berkesan elak murid bosan'
oleh Prof Dr Abdul Rasid Jamian
bhrencana@bh.com.my
[9 *markah*]

Bil.	**Kesalahan**	**Pembetulan**	**Bil**	**Kesalahan**	**Pembetulan**
i.	______	______	vi.	______	______
ii.	______	______	vii.	______	______
iii.	______	______	viii.	______	______
iv.	______	______	ix.	______	______
v.	______	______			

4. *Baca petikan bahasa Melayu klasik di bawah dengan teliti. Kemudian tulis semula petikan tersebut dalam* **bahasa Melayu standard** *tanpa mengubah struktur dan maksud asalnya*.

Maka ada seorang anak Seri Bija Diraja, Tun Umar namanya, terlalu berani, kelakuannya gila-gila bahasa. Maka Tun Umar pun pergilah dengan sebuah perahunya olang-oleng. Telah bertemu dengan perahu Siam yang banyak itu, maka dilanggarnya sekali, dua tiga buah perahu Siam alah, lalu ia terus ke sebelah; maka ia berbalik, dilanggarnya pula yang lain, itu pun dua tiga buah perahu Siam alah. Maka Tun Umar pun kembalilah. Maka orang Siam terlalu hairan melihat kelakuan Tun Umar itu.

Dipetik daripada
'Burung Terbang Dipipiskan Lada '
dalam antologi Sejadah Rindu ,
Kementerian Pendidikan Malaysia
[6 *markah*]

5. *Baca petikan di bawah dengan teliti, kemudian nyatakan peribahasa yang sesuai dengan situasi dalam petikan tersebut.*

Keluarga yang bahagia dapat menjamin kesejahteraan komuniti dan memupuk semangat kerjasama dalam menjayakan sesuatu aktiviti kemasyarakatan. Mereka juga sentiasa kunjung-mengunjungi, bantu-membantu, bertegur sapa dan bertukar–tukar fikiran. Apabila berlaku perbalahan atau pertengkaran sesama saudara itu, biasanya ia bersifat sementara sahaja dan akhirnya pasti akan berbaik-baik semula. Sikap atau perangai anak-anak, biasanya akan terikut-ikut dengan perangai ibu bapanya.

[6 *markah*]

i. ______________________________

____

ii. ______________________________

____

iii. ______________________________

____

LATIHAN 4 | TATABAHASA | MORFOLOGI

1. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Kenal pasti dan senaraikan* **empat kata majmuk.** *Kemudian bina* **satu ayat anda sendiri** *daripada setiap kata majmuk tersebut untuk menunjukkan bahawa anda faham akan maksud dan penggunaannya. Anda tidak boleh menambahkan imbuhan, menukarkan imbuhan atau menggunakan perkataan itu sebagai peribahasa atau nama khas.*

Sesungguhnya kasih sayang dapat menyelesaikan pelbagai masalah yang dihadapi. Masalah sosial yang sering dihadapi oleh remaja, seperti membuli dan peras ugut, yang berunsur negatif jika diselesaikan secara ganas, maka mereka akan menjadi semakin ganas. Dalam hal ini, jika berlaku sesuatu peristiwa negatif dalam kalangan remaja, sebagai ibu bapa dan masyarakat, terimalah peristiwa tersebut sebagai takdir ujian daripada Tuhan dan perlu rasa bertanggungjawab sepenuhnya. Kes salah laku yang melibatkan keganasan dalam kalangan remaja dilihat sebagai satu penyakit kepada masyarakat.

Dipetik dan diubah suai daripada Motivasi Diri
oleh Dr. Muhaya Mohamad
Dewan Siswa, Bil 07/2019
[8 *markah*]

i. ______________________________

ii. ______________________________

iii. ______________________________

iv. ______________________________

2. *Baca petikan di bawah dengan teliti. Tukarkan* **ayat aktif** *yang bergaris kepada* **ayat pasif** *tanpa mengubah maksud asalnya.*

Penduduk telah membahagikan tugas mereka sebelum gotong-royong bermula. Sebahagian penduduk telah membersihkan kawasan masjid. Keadaan ini menunjukkan masyarakat Malaysia mampu bekerjasama walaupun berbeza kaum, agama, dan budaya. Mereka tidak menunjukkan sikap perkauman ketika melakukan aktiviti khidmat masyarakat. Mereka gembira selepas semua kerja telah disiapkan walaupun penat.

Dipetik dan diubahsuai daripada
Dewan Bahasa dan Pustaka,
Kementerian Pendidikan Malaysia

[6 *markah*]

i. ______________________________

ii. ______________________________

iii. ______________________________

3. *Bahan-bahan di bawah mengandungi* **pelbagai kesalahan bahasa**. *Kenal pasti, senaraikan dan betulkan kesalahan-kesalahan tersebut. Anda perlu menulis kesalahan-kesalahan yang dikenal pasti dan membuat pembetulannya. Anda tidak perlu menyalin bahan-bahan tersebut.*

Bahan 1

Tawaran Hebat
Belilah Kasut Jenama ALIPH

Kasut yang di reka khas dengan ciri-ciri keselesaan yang tinggi kepada pemakainya. Kasut Aliph ini paling sesuai sekali dipakai oleh semua golongan tanpa mengira faktor usia. Pemakai kasut jenama ALIPH pasti berasa berbaloi dengan harga yang dibayar kerana rekaannya yang pentingkan keselesaan dan kesempurnaan.

Kasut ALIPH ini terdapat dalam empat kombinasi warna iaitu merah, putih, hitam dan kelabu kini yang dijual di kedai-kedai seluruh negara mulai bulan Februari. Sokonglah dan belilah jenama barangan buatan malaysia. Dorongan anda dapat membantu usahawan tempatan memperkembang perniagaan mereka keperingkat global.

Dapatkan segera kasut jenama ALIPH ini.

ALIPH®

Potongan harga 20% setiap pembelian lebihan dua ratus ringgit

[5 *markah*]

Bil.	Kesalahan	Pembetulan	Bil.	Kesalahan	Pembetulan
i.	______________	______________	iv.	______________	______________
ii.	______________	______________	v.	______________	______________
iii.	______________	______________			

Bahan 2

SYARAT-SYARAT PEMBERIAN LESEN KEDAI GUNTING RAMBUT

1.0 Permis.

1. 1 Bangunan hendaklah dicat luar dan dalam serta disengara dalam keadaan baik dan kemas.

1.2 Tidak ada sekatan di buat dalam premis.

1.3 Dinding cermin di hadapan luar hendaklah telus.

1.4 Peletakan papan notis “Larangan Merokok dan Minum” di dalam permis.

1.5 Menyediakan tong sampah yang mencukupi dan sempurna.

1.6 Menyediakan alat pemadaman api secukupnya yang dikehendaki oleh Jabatan Bomba Malaysia.

2.0 Kemudahan dan peralatan yang digunakan.

2.1 Simpanan air panas dan sejuk yang cukup hendaklah disediakan.

2.2 Pisau cukur hendaklah digunakan sekali sahaja dan hendaklah dibuang.

2.3 Tuala muka, pelindung leher dan lain-lain fabrik hendaklah sentiasa bersih.

[4 *markah*]

Bil.	Kesalahan	Pembetulan	Bil.	Kesalahan	Pembetulan
i.	______________	______________	iii.	______________	______________
ii.	______________	______________	iv.	______________	______________

TATABAHASA | **BAHASA MELAYU STANDARD**

4. *Baca petikan* **bahasa Melayu Klasik** *di bawah dengan teliti. Kemudian tulis semula petikan tersebut dalam* **bahasa Melayu Standard** *tanpa mengubah struktur dan maksud asalnya.*

Berapa lamanya hatta hari pun malamlah. Maka Kertala Sari pun bersikap dirinya; maka lalu berjalan masuk ke dalam kota. Maka ia masuk ke rumah seorang saudagar yang kaya. Maka dilihatnya oleh Kertala Sari saudagar itu lagi makan nasi laki isteri. Maka Kertala Sari pun masuk makan bersama-sama dengan saudagar itu. Hatta setelah jauh malam, maka saudagar itu pun masuk tidur.

Dipetik daripada
'Kepimpinan Melalui Teladan'
dalam antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*,
Kementerian Pendidikan Malaysia.

[6 *markah*]

____
____
____
____
____
____
____
____
____

5. *Baca petikan di bawah dengan teliti kemudian isikan tempat kosong dalam petikan dengan* **tiga** *peribahasa yang sesuai.*

Pasangan Amin dan Aminah yang bersanding di atas pelamin itu kelihatan sama cantik dan sama padan ____________(i)_________. Mereka bakal melayari hidup sebagai suami isteri, namun begitu setiap perkahwinan pasti ada cabaran dan dugaannya kerana_______(ii)_______ sekiranya berlaku perselisihan faham atau pendapat, mereka perlu bersikap sabar, bertolak ansur dan saling memaafkan antara satu sama lain. Tanpa sikap toleransi dalam sesebuah keluarga yang dibina tidak dapat bertahan lama. Akhirnya perasaan kasih sayang yang wujud akan lenyap _______(iii)_________. Hal ini boleh menyebabkan penceraian.

[6 *markah*]

i. ______________________________

____

____

ii. ______________________________

____

____

iii. ______________________________

____

____

BAHAGIAN B: PEMAHAMAN

Markah penuh 35 markah dibahagikan kepada:

Soalan 6 : 12 markah
Soalan 7 : 13 markah
Soalan 8 : 10 markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8	
1.	Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2.	Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap / sempurna.
3.	Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4.	Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

CADANGAN PILIHAN JAWAPAN SOALAN PEMAHAMAN CERAIAN (iii)

Manfaat jika seseorang mempunyai pemikiran kreatif dan kritis

P1 mampu menyelesaikan pelbagai masalah dengan mudah / masa singkat
P2 mampu berdaya saing
P3 sentiasa dipercayai / disenangi/ dihormati oleh orang ramai
P4 menjadi aset penting untuk organisasi

Peranan pihak sekolah

P1 kurikulum yang berkaitan dengan sejarah dan budaya diperkasakan di sekolah melalui mata pelajaran Sejarah untuk memberi pengetahuan secara mendalam kepada para remaja
P2 sekolah dapat mengadakan aktiviti sambutan Hari Kemerdekaan atau Hari pahlawan peringkat sekolah
P3 mengadakan pelbagai kempen kesedaran tentang jati diri dan kemerdekaan negara dalam kalangan pelajar secara berterusan yang dapat diselitkan dalam proses pengajaran dan pembelajaran.
P4 Menayangkan filem-filem patriotik dan drama-drama yang berkaitan dengan semangat cinta akan negara

P5 mengadakan lawatan ke tempat-tempat bersejarah untuk memberi gambaran sebenar tentang sejarah menuntut kemerdekaan
P6 guru boleh menggalakkan para pelajar mengenali tokoh-tokoh pahlawan negara serta jasa-jasa mereka yang telah memperjuang untuk kemerdekaan negara

Usaha-usaha menggalakkan permainan petanque dan boling padang dalam kalangan murid di sekolah

P1 memasukkan elemen permainan tersebut dalam aktiviti kelab/persatuan/ program di sekolah
P2 mengadaptasi permainan tersebut dengan teknologi terkini

P3 menganjurkan pertandingan dengan lebih kerap dan berprestij
P4 mengadakan kursus dan teknik permainan tersebut secara intensif
P5 menyertai program permainan di peringkat daerah atau kebangsaan sebagai pendedahan

CADANGAN PILIHAN JAWAPAN SOALAN PEMAHAMAN CERAIAN (iv)

Cara anda menyelesaikan masalah sahabat anda

P1 membuat latihan / persediaan bersama-samanya untuk pembentangan
P2 memberi kata-kata perangsang/ motivasi kepadanya
P3 memberikan tips-tips penting untuk membentang dengan baik
P4 mencadangkannya meminta pandangan / panduan/ nasihat daripada guru
P5 mencadangkannya meminta bantuan murid/ rakan/ orang yang lebih berpengalaman
P6 mencadangkannya supaya menonton video/ audio pembentangan

Cadangan-cadangan
P1 menyertai pesta makanan pelbagai budaya yang dianjurkan oleh pihak berkaitan
P2 menyertai pertandingan yang berkaitan dengan kemerdekaan / aktiviti perbarisan Hari Kemerdekaan
P3 menonton filem patriotik yang boleh menimbulkan kesedaran tentang keperitan dan kepayahan tokoh terdahulu mempertahankan kedaulatan negara
P4 menghiasi rumah / kediaman dengan jalur gemilang / mengibarkan jalur gemilang sepanjang bulan kemerdekaan
P5 menghasilkan buku skrap berkaitan dengan sejarah kemerdekaan
P6 melibatkan diri dengan sukan tradisional / aktiviti kemerdekaan yang dianjurkan oleh rukun tetangga/ pihak kerajaan / agensi-agensi tertentu
P7 menghadiri program-program ceramah tentang tokoh-tokoh kemerdekaan

Tindakan-tindakan
P1 Menasihatinya agar berhenti menghisap vape
P2 memberitahunya menghisap vape suatu pembaziran dari segi wang
P3 Memberitahunya vape boleh merosakkan kesihatan
P4 memaklumkan perbuatannya kepada ibu bapa
P5 Memintanya supaya muhasabah diri

Tindakan

P1 Menasihati rakan secara baik
P2 Menerangkan yang tindakannya menyogok adalah salah di sisi undang-undang
P3 Melaporkan perkara itu kepada pihak yang bertanggungjawab
P4 Memintanya supaya berfikir secara rasional
P5 memintanya supaya muhasabah diri

CADANGAN PILIHAN JAWAPAN SOALAN PEMAHAMAN CERAIAN (iii)

Peranan kaunselor

- mendapatkan maklumat/brosur terkini IPTA/IPTS
- membantu murid membuat pilihan kursus yang sesuai
- mengadakan taklimat/penerangan tentang suasana kampus
- meningkatkan kesediaan mental/emosi psikologi/motivasi murid
- membantu mendapatkan tajaan/bantuan awal pengajian/biasiswa

Usaha-usaha remaja menambah ilmu pengetahuan

- membaca
- menggunakan media sosial/Internet/media elektronik
- melibatkan diri dalam program ilmiah/majlis ilmu/kursus
- meminta tunjuk ajar daripada ibu bapa/ahli keluarga
- merujuk pakar/guru/tokoh
- mengembara/mengunjungi tempat bersejarah/melancong
- berkongsi ilmu/ pengalaman/rakan berilmu/diskusi
- membuat penyelidikan/kajian

Kesan COVID-19 kepada masyarakat

- hilang sumber pendapat/pekerjaan
- pergerakan tersekat/terbatas
- kesihatan terganggu/stres
- aktiviti sosial/keagamaan tidak dapat dilakukan
- menimbulkan suasana panik
- kehilangan nyawa
- proses pembelajaran terganggu

Usaha untuk menjadi wartawan yang masyhur

- menyambung pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi dalam bidang kewartawan
- sentiasa merujuk wartawan senior/berpengalaman
- bekerja di syarikat penerbitan yang terkenal
- rajin membuat penyelidikan
- sentiasa turun ke lapangan/berani mengambil risiko
- menguasai lebih banyak bahasa

Persediaan tentang keselamatan penggunaan aplikasi dalam talian

- mendalami ilmu tentang komputer/Internet
- memasang antivirus
- tidak mudah menerima permintaan sebagai sahabat dalam talian
- sentiasa menggunakan e-mel yang berbeza
- sentiasa menukar kata laluan
- menggunakan pengesahan dua faktor
- mengawasi pihak ketiga yang meragukan
- sentiasa log/daftar keluar apabila tamat penggunaan dalam talian

- tidak mudah mendedahkan maklumat peribadi

Perkara yang dilakukan untuk menyatukan dua sahabat yang bergaduh
- berjumpa/berbincang dengan mereka
- lantik orang tengah yang dipercayai
- memohon bantuan kaunselor sekolah
- melibatkan mereka dalam program/aktiviti yang sama
- memaklumkan kepada ibu bapa mereka

Langkah yang dilakukan oleh kerajaan untuk menggalakkan masyarakat mengamalkan kitar semula
- mengadakan kempen kitar semula
- memberi insentif
- menyediakan kemudahan/tempat pengumpulan kitar semula
- menawarkan khidmat nasihat/bimbingan
- mengadakan pertandingan

Warga tua boleh terus menyumbang kepada pembangunan negara
- menjadi sumber rujukan masyarakat/ketua adat/ketua kampung
- menulis pengalaman hidup/berkongsi pengalaman
- menjadi ahli sukarelawan dalam persatuan kemasyarakatan/ NGO
- menderma/wakaf harta benda
- menjadi ahli jawatankuasa masjid/rumah ibadat/ JKKK/kejiranan

kepentingan-kepentingan amalan kitar semula
- mengurangkan longgokan sampah
- mengurangkan kos pelupusan sampah
- memupuk sikap berjimat cermat
- mengurangkan pencemaran
- memelihara sumber alam semula jadi/ flora dan fauna

CADANGAN PILIHAN JAWAPAN SOALAN PEMAHAMAN CERAIAN (iv)
Tindakan rakan untuk mengurangkan stres rakan
- menghadiri majlis ilmu/agama/kem motivasi/doa/solat/berzikir (kaitkan dengan aktiviti keagamaan)
- mengisi masa lapang dengan perkara berfaedah
- meminta nasihat daripada ibu bapa/berkongsi masalah
- meminta bantuan rakan lain
- mewujudkan kumpulan belajar/kelas tambahan/tuisyen
- menerima kenyataan/tabah/menerima hakikat/reda

Cadangan kepada rakan / sahabat supaya tinggal di desa
- mengusahakan tanah/menjalankan pertanian/perikanan/penternakan
- mengusahakan Industri Kecil dan Sederhana (IKS)/menjalankan perniagaan/apa-apa pekerjaan yang sesuai di kampung

- menjaga ibu bapa
- meminta rakan / sahabat berkahwin dengan gadis di desa itu
- mengesyorkan rakan / sahabat menjadi pemimpin/konsep pemimpin

Cadangan usaha menyedarkan masyarakat tentang kepentingan menjaga kebersihan persekitaran

- kempen kesedaran kebersihan bermula dari rumah
- aktiviti bergotong-royong membersihkan persekitaran
- menghapuskan tempat-tempat pembiakan nyamuk
- melaksanakan kitar semula
- membuang sampah di tempat yang disediakan
- mengedarkan risalah/broser/poster berkaitan bahaya penyakit
- meminta Kementerian Kesihatan mengenakan denda bagi masyarakat yang degil
- menubuhkan persatuan/kelab berkaitan alam sekitar

Tindakan ketua pengawas kepada murid yang berbual-bual semasa lagu Negaraku agar tidak mengulangi perkara tersebut.

- menegur/menasihat
- meminta juruacara mengumumkan peraturan majlis kepada hadirin
- membuat pascanilai program
- membuat aduan/laporan kepada guru
- menulis peraturan majlis dalam buku program
- mengadakan raptai majlis

Tindakan yang wajar apabila maklumat peribadi diceroboh oleh individu yang tidak bertanggungjawab

- tidak berurusan secara dalam talian/bersemuka
- melaporkan isu ini kepada pihak berkuasa
- mendedahkan/menularkan isu ini dalam media sosial/pihak media
- mengambil/merakam/menyimpan maklumat pelaku
- menggunakan Internet sendiri/berbayar
- menyahsenaraikan nombor panggilan tersebut

Tindakan apabila tidak diundang dalam majlis hari jadi rakan sekelas untuk mengatasi perasaan sedih

- bertanya kepada rakan lain sebab tidak diundang
- muhasabah diri/mendekatkan diri kepada agama
- elakkan bersendirian/mencari kawan/menyibukkan diri
- mengadu kepada keluar
- berfikiran positif/rasional
- mengadu kepada guru/kaunselor

Tindakan pemimpin menangani masalah kebersihan dan pencemaran

- melaporkan masalah kepada pihak berkuasa tempatan/polis/Kementerian Sains dan Alam Sekitar/wakil rakyat
- menasihati masyarakat tidak berada di luar rumah terlalu lama
- menyarankan masyarakat membuat pemeriksaan kesihatan
- menularkan isu di media sosial/melaporkan isu di media sosial
- melaporkan masalah kepada NGO

Cara-cara yang boleh dilakukan oleh anak-anak untuk terus menjaga ibu bapa

- bergilir-gilir dengan adik-beradik menjaga ibu bapa
- menyediakan pembantu/penjaga ibu bapa
- menempatkan ibu bapa di pusat jagaan harian/ menjaga ibu bapa pada waktu malam
- menghantar ibu bapa mengikuti kelas pengajian/aktiviti yang digemari/hobi
- menggunakan waktu terluang/hujung minggu untuk menjaga ibu bapa
- pemeriksaan kesihatan secara berkala
- memasang kamera litar tertutup

LATIHAN 1 | PEMAHAMAN | PETIKAN UMUM

1. *Baca* **Bahan 1** *dan* **Bahan 2** *yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Pencemaran alam sekitar berlaku apabila adanya aktiviti manusia yang melakukan pembuangan atau pelepasan sisa sama ada cecair, gas, pepejal, atau separa pepejal secara tidak terawat ke persekitaran. Akibatnya bencana alam sekitar akan berlaku melalui tindak balas terhadap persekitaran. Tindak balas ini berlaku sebagai amaran bahawa alam semula jadi telah "tenat" akibat daripada ketamakan dan kerakusan manusia dalam berinteraksi dengan alam semula jadi. Bencana yang berlaku ini bukan sahaja melibatkan kos rawatan yang tinggi untuk sungai yang tercemar, bahkan melibatkan masalah kesihatan dan ancaman nyawa kepada penduduk sekitar.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Bencana Alam Sekitar : Kualiti Hidup Masyarakat Terjejas'
oleh Haryati Shafii
Dewan Masyarakat Bil.6, 201

Bahan 2

Bumi Malaysia kaya dengan khazanah semula jadi seperti gunung, hutan, pantai, tasik dan sebagainya serta memiliki kepelbagaian flora dan fauna yang unik. Namun begitu, keindahan alam semula jadi dan kepelbagaian biodiversiti negara terjejas disebabkan oleh pencemaran dan pengurusan buangan sisa yang tidak teratur. Malangnya, kerosakan alam ini dilakukan oleh tangan manusia sendiri yang rakus demi keuntungan dan kepentingan diri. Menyorot permasalahan yang berlaku pada masa ini, ternyata negara sedang berdepan dengan pelbagai kerosakan di darat dan di laut yang *semakin kritikal*. Kerosakan ini jelas memberikan kesan buruk kepada sosioekonomi dan kesihatan penduduk.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Tangani Masalah Pencemaran Plastik'
oleh Hafizah Marzuki
Dewan Masyarakat Bil.2, 2022

(i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud *semakin kritikal*. [2 *markah*]

(ii) Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan faktor-faktor yang menyebabkan keindahan alam sekitar terjejas.

[3 *markah*]

(iii) Kitar semula ialah proses mengolah semula bahan buangan untuk menghasilkan barangan baharu.

Pada pendapat anda, apakah kepentingan-kepentingan amalan kitar semula?

[4 *markah*]

(iv) Anda mendapati jiran-jiran anda sering melakukan pembakaran terbuka dengan membakar sampah sehingga menyebabkan pencemaran udara berlaku di kawasan perumahan. Anda ingin menghentikan perbuatan jiran-jiran anda yang tidak bertanggungjawab itu.

Sebagai penduduk yang bertanggungjawab, nyatakan langkah-langkah yang dapat anda lakukan untuk menyelesaikan masalah tersebut.

[4 *markah*]

2. *Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Pantun Integriti

Di Tanjung Papan naik menara,
Melihat seri alam bersinar,
Dalam sopan kita berbicara,
Mengapakah mesti berkata benar?

Orang dagang pergi ke seberang,
Mengail siakap juga gelama,
Kalau memegang harta orang,
Apakah sikap paling utama?

Di atas para ikan kelisa,
Cantik sisiknya menawan hati,
Nyatakan cara manfaatkan masa,
Kerana perginya tiada ganti.

Usah dibiar tidak berjahit,
Sulaman renda bentuknya bujur,
Berkata benar walaupun pahit,
Itulah petanda peribadi jujur.

Teruna berlima leka memanah,
Busur di tangan tidak mengena,
Paling utama sikap amanah,
Harta jangan disalah guna.

Burung pekaka terbang ke desa,
Hinggap di rimba dengan riang.
Jangan suka *membuang masa*,
Manfaatkan masa yang terluang.

Sumber: *Internet*

Bahan 2

Terapkan Integriti

Amanah amalan kita
yang jadi pegangan
jujur sedia bersama
untuk bina negara.

Sedia demi pertiwi
kukuh jiwa jati diri
kekalkan taat setia kita
negara aman jaya.

Mari amal prinsip Rukun Negara
perangi rasuah musuh utama
jujur telus ikhlas
negara tercinta.

Marilah kita terapkan
amalan integriti.

Sumber: *Internet*

Bahan 3

Integriti dinisbahkan sebagai sikap jujur, amanah dan amalan moral yang tinggi dalam diri seseorang individu. Keutuhan sesebuah organisasi atau negara bergantung kepada nilai integriti yang ada pada individu dalam organisasi dan masyarakat. Musibah COVID-19 banyak menguji dan mengajar kita mengenai kepentingan nilai integriti. Kurangnya nilai kejujuran dalam diri individu dan masyarakat yang akhirnya boleh menyebabkan hilangnya maruah diri. Ketirisan perkakasan hospital seperti topeng muka dan sarung tangan dalam suasana serba sulit hari ini dek COVID-19 menunjukkan 'kulit' sebenar sesetengah individu dalam masyarakat. Sikap sebegini memberikan impak yang besar kepada negara.

Dipetik dan diubah suai daripada Kepentingan Integriti Pada Waktu Mencabar,
oleh Prof Madya Dr Nurul Aini Muhamed,
daripada *https://www.bharian.com.my*, April 2021.

(i) Berdasarkan **Bahan 2**, apakah yang perlu untuk memastikan Negara aman jaya.

[2 *markah*]

(ii) Dengan merujuk **semua bahan**, berikan persamaan nilai positif yang patut diamalkan.

[3 *markah*]

(iii) Sikap pegawai kerajaan yang tidak berintegriti pada hari ini boleh mengurangkan keyakinan masyarakat terhadap sektor kerajaan.

Pada pendapat anda, apakah punca-punca kemerosotan integriti dalam kalangan masyarakat pada hari ini?

[4 *markah*]

(iv) Anda berada di tempat letak kereta. Rakan anda terlanggar sebuah kereta. Kejadian itu dilihat oleh pegawai yang bertugas. Rakan anda menyelesaikan masalah itu dengan memberikan sogokan kepada pegawai berkenaan.

Sebagai rakan yang prihatin, nyatakan tindakan-tindakan yang boleh anda ambil untuk menasihati rakan anda dalam hal tersebut?

[4 *markah*]

Jawapan bagi soalan berikut hendaklah berdasarkan teks novel Tingkatan 4 dan Tingkatan 5.

3. *Baca petikan novel di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

“Eh, saya datang ke sini sebab ayah saya mahu ajak awak bersarapan di pekan,” tambah See Hwa menyatakan tujuan kedatangannya pagi itu.

“Saya sahaja?”
See Hwa menggeleng. “Kita,” ujarnya pendek, disusuli ketawa manja. “Cepatlah tukar pakaian. Awak tahu kan ayah saya tu memang tak suka orang lambat-lambat. Saya tunggu awak di rumah,” ujarnya lagi memberikan arahan.

Pada pagi itu mereka bertiga menikmati lontong di salah sebuah gerai di kompleks niaga yang terletak di tengah-tengah pekan. Menurut Tauke Ong, lontong Haji Halim memang tiada tandingannya di daerah ini. Kelazatan kuah dan sambalnya serta lauknya yang pelbagai pilihan akan menyebabkan orang yang pernah merasainya pasti akan datang lagi. Setelah menikmatinya, Haiqal turut mengakui kelazatan lontong Haji Halim.

Dipetik daripada novel *Silir Daksina*
karya Nizar Parman,
Kementerian Pendidikan Malaysia

Nyatakan sebab-sebab lontong Haji Halim tiada tandingan di daerah itu?
[4 *markah*]

4. *Jawab soalan di bawah berdasarkan novel-novel yang berikut:*

(a) Leftenan Adnan Wira Bangsa, karya Abdul Talib
(b) Di Sebalik Dinara, karya Dayang Noor
(c) Jendela Menghadap Jalan, karya Ruhaini Matdarin
(d) Pantai Kasih karya Azmah Nordin
(e) Songket Berbenang Emas karya Khairuddin Ayip
(f) Tirani karya Beb Sabariah
(g) Bimasakti Menari karya Sri Rahayu Mohd Yusop
(h) Silir Daksina karya Nizar Parman

Berdasarkan **dua buah** novel yang anda pelajari, huraikan **satu** peristiwa yang menggambarkan amalan keprihatinan bagi setiap novel.

[6 *markah*]

LATIHAN 2

PEMAHAMAN | PETIKAN UMUM

1. *Baca* **Bahan 1** *dan* **Bahan 2** *yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Herba jadi Ubat

Setelah seminggu menghabiskan cuti sekolah di rumah nenek, dapatlah juga saya mengumpulkan maklumat tentang petua nenek. Noreen, awak tahu tak bahawa bunga raya berwarna putih boleh dijadikan ubat? Nenek saya menggunakan bunga raya putih sebagai alat tuam untuk merawat bisul dan bengkak. Di sekeliling rumah nenek saya juga ada banyak pokok kaduk. Saya hampir keliru untuk membezakan antara daun kaduk dengan daun sirih kerana rupa bentuknya yang hampir sama. Nenek memberitahu saya, daun kaduk boleh dijadikan ulam manakala akarnya digunakan untuk merawat sakit gigi, batuk dan kulat pada kaki.

Dipetik dan diubah suai daripada
Buku Teks Tingkatan 4, *Dewan Bahasa dan Pustaka,*
Kementerian Pendidikan Malaysia

Bahan 2

Tanaman herba mudah didapati terus dari kawasan hutan atau melakukan proses perkembangan tanaman dari benih yang diperoleh. Herba bukan sahaja boleh digunakan sebagai bahan penyedap dalam masakan, malah turut digunakan untuk tujuan perubatan terutamanya dalam kaedah perubatan tradisional. Kaedah perubatan tradisional menggunakan herba bukan sahaja terdapat di negara ini tetapi amalan ini turut dipraktikkan di seluruh pelosok dunia mengikut budaya masing-masing. Berpandukan maklumat daripada Jabatan Perhutanan Malaysia, terdapat beberapa jenis tumbuhan atau herba sama ada dari hutan atau di sekeliling penempatan manusia yang mempunyai *pelbagai kelebihan*. Tiada cara untuk mengetahui dengan tepat budaya terawal menggunakan herba tetapi mereka telah mengambil masa selama beribu-ribu tahun bereksperimen dengan penggunaan herba.

Dipetik dan diubah suai daripada
Herba dan Manfaat Penggunaan terhadap Manusia,
oleh Farah Aziz, *Hello Doktor,* 18 Jun 2020.

(i) Berdasarkan **bahan 2**, berikan maksud rangkai kata *pelbagai kelebihan.*

[2 *markah*]

(ii) Merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2** , nyatakan manfaat tumbuhan herba.

[3 *markah*]

(iii) Industri herba di negara ini perlu dimajukan kerana masyarakat mula cenderung menjadikan tumbuhan herba sebagai bahan utama kegunaan harian.

Pada pendapat anda, apakah kesan penggunaan herba dalam kalangan masyarakat?

[3 *markah*]

(iv) Ada keluarga menjadi pengusaha produk berasaskan tumbuhan herba. Antara produk yang dihasilkan ialah minyak urut, kosmetik, losen dan minyak wangi. Walau bagaimanapun penggunaan herba dalam perubatan dan kecantikan masih belum digunakan secara meluas. Masyarakat kurang yakin dengan keberkesanan produk yang berasaskan herba ini kerana terdapat sebahagian besar produk yang tidak mendapat kelulusan pihak berwajib.

Sekiranya anda diberi tanggungjawab untuk menguruskan perusahaan tersebut pada masa akan datang, apakah tindakan anda untuk memajukan perusahaan ini?

[4 *markah*]

2. *Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti. Kemudian jawab soalan- soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Jam sudah menunjukkan pukul 6:00 pagi. Fajar sudah menyingsing. Cahaya matahari sudah menyingkap tabir subuh memancarkan sinaran paginya ke arah Bukit Kepong. Bukit Kepong mulai terang. Tembakan kedua-dua pihak terus hebat. Pasukan Sarjan Jamil Mohd. Shah masih kuat bertahan, pasukan komunis masih gagal masuk ke kawasan kompleks polis.

Tiba-tiba Sarjan Jamil Mohd. Shah dan anak buahnya mendengar bunyi *bugle* ditiupkan buat kali kedua. Bunyi tembakan musuh mula mereda, kemudian terus senyap. Tiba-tiba suara parau berkumandang di udara melalui satu corong pembesar suara.

"Polis, ooii polis, menyerah!" jerit Madera.

"Polis, baik menyerah! Awak semua sudah terkepung!" jerit Madera sekali lagi.

"Polis tidak menyerah, kami tidak akan menyerah!" jerit Othman Yusuf penuh semangat. Jeritan Othman Yusuf *menaikkan bulu roma* rakan-rakannya. Sarjan Jamil Mohd. Shah dan anak buahnya akur sahaja dengan jawapan Othman Yusuf tadi.

"Kita ke sini bukan untuk menyerah, kita menjalankan amanah dan tanggungjawab!" kata Sarjan Jamil Mohd. Shah, memberikan semangat kepada anak buahnya.

"Polis tidak akan menyerah, kami akan lawan!" jerit kuat Sarjan Jamil Mohd. Shah. Anak buahnya sedang bertahan di dalam kubu masing-masing mematikan diri sambil bersiap sedia dengan senjata dihalakan ke arah musuh.

Sumber: Dipetik daripada Bukit Kepong,
oleh Ismail Johari, 1999,
Dewan Bahasa Pustaka

Bahan 2

Pahlawan dan Tanah Air

Pahlawan sejati,
Dalam hatinya bernyanyi,
Tanah air dan bangsa,
Di mana terpaut cinta mulia,
Untukmu darah ini mengalir,
Padanya jasad ini cair.

Usman Awang
1958
(sumber: Dipetik daripada *Puisi-Puisi Pilihan Sasterawan Negara Usman Awang*, 1991, Dewan Bahasa dan Pustaka)

(i) Berdasarkan **Bahan 1,** apakah maksud rangkai kata *menaikkan bulu roma*?

[2 *markah*]

____

____

(ii) Merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2** , apakah persamaan yang terdapat dalam bahan-bahan tersebut?

[3 *markah*]

____

____

____

(iii) Pada pendapat anda, mengapakah semangat patriotisme dalam kalangan remaja kini semakin terhakis?

[4 *markah*]

(iv) Hafiz melihat rakan karibnya memijak-mijak Jalur Gemilang sambil ketawa di satu sudut bilik kelasnya.
Sekiranya anda sebagai Hafiz, apakah tindakan segera yang akan anda lakukan?

[4 *markah*]

Jawapan bagi soalan berikut hendaklah berdasarkan teks novel Tingkatan 4 dan Tingkatan 5.

3. *Baca petikan novel di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

"Maafkan Milah, abang. Nak tanya satu soalan, tapi abang jangan marah," kata Mak Milah.

"Abang janji tak marah," ujar Pak Saidi.

"Bukankah abang ini keturunan pahlawan. Datuk moyang abang dulu sanggup mati kerana menentang Inggeris. Mereka benci sungguh dengan orang putih. Alih-alih, abang nak hantar anak ke sekolah Inggeris." Pak Saidi tidak segera menjawab pertanyaan itu. Dia seperti sudah menjangka pertanyaan itu akan muncul daripada mulut isterinya. Dia berfikir sejenak bagi mencari jawapan yang paling baik.

"Orang Melayu akan terus menentang Inggeris selagi mereka menjajah tanah air kita. Tetapi penentangan itu sudah berbeza. Kalau dahulu pahlawan Melayu menentang Inggeris dengan kekerasan atau menggunakan senjata sekarang kita menentang penjajah menggunakan cara politik. Oleh itu, anak-anak kita mesti diberi ilmu pengetahuan supaya setanding dengan orang Inggeris. Kalau orang Melayu masih tidak mahu berubah, maka selamanya akan dicucuk hidungnya oleh penjajah."

Dipetik daripada novel
Leftenan Adnan Wira Bangsa
oleh Abdul Latip Talip,
Kementerian Pendidikan Malaysia

Apakah pandangan isteri Pak Saidi terhadap keturunan Pak Saidi?

[4 *markah*]

4. *Jawab soalan di bawah berdasarkan novel-novel yang berikut:*

(a) Leftenan Adnan Wira Bangsa, karya Abdul Talib
(b) Di Sebalik Dinara, karya Dayang Noor
(c) Jendela Menghadap Jalan, karya Ruhaini Matdarin
(d) Pantai Kasih karya Azmah Nordin
(e) Songket Berbenang Emas karya Khairuddin Ayip
(f) Tirani karya Beb Sabariah
(g) Bimasakti Menari karya Sri Rahayu Mohd Yusop
(h) Silir Daksina karya Nizar Parman

Berdasarkan **dua buah** novel yang anda pelajari, huraikan **satu** peristiwa yang menunjukkan kepentingan ilmu pengetahuan bagi setiap novel.

[6 *markah*]

LATIHAN 3

PEMAHAMAN | PETIKAN UMUM

1. *Baca* **Bahan 1** *dan* **Bahan 2** *yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Perdana Menteri menggesa rakyat meningkatkan amalan penjagaan kesihatan bagi menghindari diri dan ahli keluarga daripada dijangkiti COVID-19. Beliau turut mengingatkan orang ramai supaya sentiasa memastikan diri masing-masing dalam keadaan bersih, selain menggunakan pelitup muka dan mencuci tangan dengan cecair pembasmi kuman. "Kurangkan bersentuhan dan bersalaman. Elakkan daripada menghadiri sebarang bentuk perhimpunan yang boleh mendedahkan diri kepada jangkitan virus ini," katanya ketika menyampaikan perutusan Perdana Menteri berkaitan penularan jangkitan COVID-19, yang disiarkan secara langsung di RTM, TV3, Bernama TV dan Astro Awani, hari ini.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Jaga Kebersihan Diri, Elak Dijangkiti COVID-19'
BH Online, 13 Mac 2020

Bahan 2

Penularan wabak COVID-19 yang membawa kepada pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) sejak 18 Mac lalu bakal mendidik rakyat di seluruh negara untuk *mengubah tabiat* dan menjadikan kebersihan diri sebagai norma kehidupan baharu. Ketua Menteri Pulau Pinang berkata, "Pelitup muka dan pensanitasi tangan akan menjadi antara barangan keperluan rakyat yang dapat menghindari jangkitan COVID-19. Pemakaian pelitup muka serta amalan mencuci tangan sudah menjadi kebiasaan kepada masyarakat kini, dan norma baharu ini akan menjadi kebiasaan dalam mendidik rakyat selepas tamatnya PKP dan COVID-19," ujarnya yang juga Exco Hal Ehwal & Pembangunan Tanah, Pengangkutan dan Komunikasi.

Dipetik dan diubah suai daripada
"Pasca COVID-19: Kebersihan Diri Sebagai Norma Kehidupan Baharu"
Buletin Mutiara, 27 April 2020

(i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud rangkai kata *mengubah tabiat.*

[2 *markah*]

(ii) Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan langkah-langkah untuk menghindari jangkitan
COVID-19.

[3 *markah*]

(iii) Kerajaan telah melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) sebagai langkah drastik mengekang penularan COVID-19.
Pada pendapat anda, apakah kesan-kesan positif Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) terhadap kehidupan masyarakat selain mengekang penularan COVID-19?

[4 *markah*]

(iv) Anda mengesyaki adik lelaki anda mengalami simptom-simptom ringan COVID-19 seperti demam dan sakit tekak.
Sebagai seorang kakak atau abang, cadangkan langkah-langkah penjagaan di rumah yang boleh dilakukan.

[4 *markah*]

2. Sebagai seorang kakak atau abang, cadangkan langkah-langkah penjagaan di rumah yang boleh dilakukan.

Bahan 1

Hari semakin terang. Perbauran rentetan senapang dengan ledakan bom mortar dan jerit pekik penghuni kampung Pulau Pak Amat, sudah merasuk dan menghantu. Di sana sini sudah kelihatan orang berlari. Pancaran kemerah-merahan dari sebelah timur telah menjelaskan kejadian yang mengagumkan itu. Di bibir pantai, kira-kira seratus atau dua ratus ela dari rumahku. Ya Tuhan! Kulihat barisan dan lembaga-lembaga itu bergerak dengan cepat. Semuanya menuju ke benteng di kuala. Tidak dapat kubilang. Tidak dapat. Lembaga-lembaga itu terus mendarat dari sampan-sampan yang masih bertaburan di dalam laut (kemudian baru kutahu sampan-sampan itu ialah sampan getah yang sangat banyak).

Dalam kebingungan yang sudah menguasai kampung kami dengan tiba-tiba itu, aku masih berceratuk bersama-sama keluargaku. Ketika ayahku termangu-mangu, kami sempat melihat satu lembaga berlari pantas dan menuju kepada kedudukan kami.

Dipetik daripada cerpen
'Pahlawan Buntung'
karya S. Othman Kelantan
dalam antologi *Dirgahayu Bahasaku*,
Dewan Bahasa dan Pustaka.

Bahan 2

Bakti Putera Timur

Beta lahir di timur
Bumi nan luhur
Tanah yang makmur
Penuh ratna bertabur.

Beta Putera Asia
Sebagai kembang Negara
Penuntut bela
Pengawal nusa bangsa.

Tiada reda sekali-kali
Tanah air beta dilumuri barat
Biar tercerai roh tajali.

Beta tepa, berbakti jihad
Hanya inilah bakti hamba
Sebagai putera, Asia Timur
Mengawal menjaga, tanah persada
Agar kekal gemilang makmur.

Kamaruzzaman A. Kadir
Puisi Sepanjang Zaman, Dewan Bahasa dan Pustaka
Kuala Lumpur, 1989.

(i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud *Tanah air beta dilumuri barat.*

[2 *markah*]

(ii) Berdasarkan **setiap bahan**, nyatakan situasi yang berlaku sewaktu kedatangan penjajah asing ke negara kita.

[3 *markah*]

(iii) Hubungan diplomatik amat penting bagi dua buah negara yang bersempadan atau berjiran untuk menjamin kedamaian negara dan keamanan serantau.
Pada pendapat anda, apakah kepentingan menjaga hubungan diplomatik kepada negara?

[4 *markah*]

(iv) Ketika nyanyian lagu Negaraku dimainkan melalui corong pembesar suara di sekolah anda, beberapa orang rakan kelas anda masih lagi berbual-bual dan tidak berdiri tegak.
Sebagai rakan yang prihatin, nyatakan tindakan-tindakan yang perlu anda lakukan agar perkara ini tidak lagi berulang.

[4 *markah*]

3. *Baca petikan novel di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Ada kebimbangan yang terbit di hatinya. Namun, dia berharap yang disangkanya itu tidak akan berlaku. Dia kasihan akan Haiqal. Anak muda yang terlalu memendam rasa. Dalam hati kecilnya dia berdoa agar kemelut yang melanda anak muda itu akan segera berakhir.

Hujan masih belum ada tanda mahu berhenti. Masih lagi mencurah-curah. Lampu-lampu kuning di sepanjang jalan di pantai Batu Buruk itu telah dinyalakan. Pantai Batu Buruk yang tadinya agak riuh, perlahan-lahan menjadi sepi. Pelanggan di gerai juga semakin berkurangan. Jika ada pun, yang sedang duduk di gerai–gerai itu pengunjung yang datang ke situ dengan menunggang motosikal.

Dipetik daripada novel *Silir Daksina*,
oleh Nizar Parman,
Kementerian Pendidikan Malaysia.

Gambarkan keadaan di Pantai Batu Buruk.

[4 markah]

4. *Jawab soalan di bawah berdasarkan novel-novel yang berikut:*

(a) Leftenan Adnan Wira Bangsa, karya Abdul Talib
(b) Di Sebalik Dinara, karya Dayang Noor
(c) Jendela Menghadap Jalan, karya Ruhaini Matdarin
(d) Pantai Kasih karya Azmah Nordin
(e) Songket Berbenang Emas karya Khairuddin Ayip
(f) Tirani karya Beb Sabariah
(g) Bimasakti Menari karya Sri Rahayu Mohd Yusop
(h) Silir Daksina karya Nizar Parman

Berdasarkan **dua novel** yang anda pelajari, huraikan **satu** peristiwa yang menimbulkan rasa simpati kepada pembaca bagi setiap novel

[6 *markah*]

LATIHAN 4 | **PEMAHAMAN** | **PETIKAN UMUM**

1. *Baca* **Bahan 1** *dan* **Bahan 2** *yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 2

Penjawat awam perlu mempunyai integriti. Integriti berkait rapat dengan jati diri merangkumi keikhlasan, keterbukaan, ketelusan, amanah, benar, berpegang kepada prinsip, tidak mudah dipengaruhi, boleh dipercayai dan melaksanakan amalan terbaik. Seorang penjawat awam, diwajibkan mengisytiharkan harta diperoleh sebelum dilantik dan ketika berkhidmat dalam perkhidmatan awam. Biasanya penjawat awam diminta berbuat demikian ketika mula melaporkan diri di jabatan kerajaan dan memperbaharuinya setiap lima tahun.

Selain itu, penjawat awam juga disarankan untuk menghadiri program integriti anjuran SPRM. Program ini menyediakan input dan penghayatan ke arah ikrar integriti bagi *menjelaskan peranan* SPRM.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Integriti Cerminan Personaliti Pemimpin'
oleh Prof Datuk Dr Ismail Sualman,
Berita Harian Online, 15 Mac 2020.

Bahan 2

Dua tahun lalu, para peserta kursus pegawai integriti bertauliah dibawa melawat Bandar Raya Melaka Bersejarah. Semasa sedang berbual-bual dengan pengendali bot persiaran, beliau ditanya sama ada penumpang boleh cuba mengendali bot. Jawapan tegas beliau, "Tidak boleh encik, ini tugas saya. Keselamatan anda kami kena jaga". Sikap menunaikan amanah dan komitmen dengan tugas pengendali bot itu mencerminkan nilai integriti yang diamalkan beliau dalam memastikan nyawa penumpang sentiasa menjadi keutamaan.

Jelasnya, ada banyak contoh yang boleh dikongsikan apabila membicarakan budaya integriti. Buktinya, sebahagian besar pekerja yang berjumlah 10 juta orang di negara ini sentiasa mengutamakan nilai-nilai integriti sama ada secara langsung atau tidak langsung, yang tersurat atas nama undang-undang atau kod etika kerja.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Jangan Pandang Mudah Integriti di Tempat Kerja,"
oleh G Manimaran,
Astro Awani Online, 01 Mei 2018.

(i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud rangkai kata *menjelaskan peranan*.

[2 *markah*]

(ii) Merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan bagaimana seseorang pekerja dapat mewujudkan persekitaran dan budaya berintegriti.

[3 *markah*]

(iii) Usaha melahirkan seorang pemimpin berkualiti perlulah dipupuk bermula daripada peringkat sekolah lagi.
Pada pendapat anda, apakah ciri-ciri pemimpin murid yang berkualiti di sekolah?

[4 *markah*]

(iv) Anda bertugas di sebuah jabatan kerajaan. Anda mendapati seorang rakan sepejabat anda sering datang lewat dengan memberikan pelbagai alasan. Rakan anda ini telah diberikan teguran oleh ketua jabatan dan akan diambil tindakan jika masih mengulangi sikap yang sama.
Sebagai rakan sekerja yang prihatin, cadangkan langkah-langkah bagi membantu rakan anda agar menepati masa bekerja.

[4 *markah*]

2. *Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Aiman	:	Masalahnya saya tak mahu pergi. Saya nak minta *daddy* tolong dapatkan pengecualian untuk saya. Saya tak sukalah program macam itu!
Khir Ghazali	:	Kalau itu yang Aiman nak *daddy* bantu, *daddy* akan kata tidak. *Daddy* minta Aiman pergi sertai PLKN itu. Banyak faedah yang akan Aiman dapat. Cubalah berfikir seperti orang dewasa, Aiman bukan budak-budak lagi. Jadilah manusia yang sentiasa dahagakan ilmu dan pengalaman. Jangan hanya pandai meminta daripada berusaha.
Aiman	:	Lecehlah berbincang dengan *daddy*. Semua keputusan *daddy* akan tentukan dan Aiman hanya kena ikut. Baik Aiman minta tolong daripada *mummy* pula. *Mummy* lebih faham akan jiwa dan kemahuan Aiman.

Dipetik daripada cerpen
'*Berkhidmat Untuk Negara*'
oleh Affix Zulkarnaen Adam
Dewan Bahasa dan Pustaka

Bahan 2

Ikrar Orang Muda

Aduhai orang muda
bukalah pagi ini dengan pemikiran
ukirkan tanah nusa yang tercinta
dengan belati kebijaksanaan
bersama naskhah keimanan
lalu kalian harus berlari
memintas cahaya sebelum kelam menerpa
serta duga dan cabar senja

Anak muda dengan minda perkasa
sarat melimpah fakta
gaulkan dengan teori waspada
sambil melangkah sambil berdoa
biar perjuangan ke destinasi
menyala obor cintanya

Tandakan dalam takwim usiamu
anak muda yang tabah dan berani
ini perjalanan untuk membina wajah
kentalnya figuratif kendiri
tanpa putih mata
memercik cahaya yang sakti
daripada sumpah setia kepada pertiwi

Bukalah segala pintu hakiki
dari semua pintu dimensi
dalam tingginya imaginasi!

Dipetik daripada
'*Ikrar Orang Muda*'
oleh Solihin Osman
Dewan Siswa Bil.11, 2018

(i) Berdasarkan **Bahan 1**, mengapakah Aiman berpendapat dia sukar untuk berbincang dengan ayahnya?

[2 *markah*]

(ii) Merujuk **semua bahan**, nyatakan beberapa pesanan kepada generasi muda yang berguna untuk diri mereka.

[3 *markah*]

(iii) Negara memerlukan pewaris yang mempunyai pemikiran kritis dan kreatif dalam mencorak pentadbiran negara pada masa hadapan.
Pada pendapat anda, apakah manfaat jika seseorang mempunyai pemikiran kritis dan kreatif ?

[4 *markah*]

(iv) Sahabat anda telah mendaftarkan diri untuk menyertai pertandingan inovasi antara kelas. Namun, sahabat anda menghadapi masalah untuk membuat pembentangan projek inovasinya kerana kurang keyakinan diri apabila berhadapan dengan orang ramai.
Sebagai seorang sahabat yang prihatin, bagaimanakah anda dapat membantu sahabat anda itu?

[4 *markah*]

3. *Baca petikan novel di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bayangkan, sejak Uwang mengambil alih pusat rawatan itu, bukan sahaja bilangan doktor bertambah banyak, malah wad-wad dan bangunan diperbesar dan diperindah. Sehingga kini wujud wad-wad Super VIP di salah satu tingkat bangunan PRPK itu. Namun walaupun perniagaan kesihatannya itu kini telah dilengkapi peralatan serba canggih, tetapi masih juga tidak mendapat sebarang pengiktirafan malahan dicurigai oleh bapanya sendiri.

Mungkinkah sebenarnya bapaku mahu aku terus mengamalkan cara lama untuk merawat pesakit, biarpun hal yang agak berkurang adalah kemampuan untuk mendapatkan data?" tanya hati Uwang, secara tiba-tiba.

Dipetik daripada novel
'*Pantai Kasih*',
karya Azman Nordin,
Kementerian Pendidikan Malaysia

Apakah kejayaan yang dicapai oleh PRPK sejak Uwang mengambil alih pusat rawatan ini daripada bapanya?

[4 markah]

4. *Jawab soalan di bawah berdasarkan novel-novel yang berikut:*

(a) Leftenan Adnan Wira Bangsa, karya Abdul Talib
(b) Di Sebalik Dinara, karya Dayang Noor
(c) Jendela Menghadap Jalan, karya Ruhaini Matdarin
(d) Pantai Kasih karya Azmah Nordin
(e) Songket Berbenang Emas karya Khairuddin Ayip
(f) Tirani karya Beb Sabariah
(g) Bimasakti Menari karya Sri Rahayu Mohd Yusop
(h) Silir Daksina karya Nizar Parman

Berdasarkan **dua buah** novel yang anda pelajari, huraikan **satu** peristiwa yang menunjukkan kebijaksanaan bagi setiap novel.

[6 *markah*]

BAHAGIAN C: RUMUSAN

Markah penuh 30 dibahagi kepada:	
(a)	Markah maksimum - **20 markah**
(b)	Bahasa maksimum - **10 markah**

(a)	**Isi [20 markah]**
	Nota:
i.	Panduan mengira perkataan
	● nama khas
	● perkataan berganda
	● penggunaan kata sendi *di* dan *ke*
	● tarikh
	● angka yang ditulis dengan nombor atau perkataan
	● gelaran
	● penanda wacana
ii.	Kira dan **tandakan** jawapan calon setakat **120 patah perkataan** sahaja sebelum diperiksa.
iii.	Periksa jawapan calon setakat **120 patah perkataan** sahaja, yang selebihnya **tidak perlu diperiksa**.
iv.	Berikan dua markah bagi setiap isi yang tepat dan lengkap sahaja.
v.	Calon perlu mengambil sekurang-kurangnya 1 isi daripada setiap fokus dan daripada setiap bahan.
vi.	Jumlah isi maksimum yang diterima daripada s**emua fokus** dan **semua bahan** ialah 8 isi sahaja.

(b)	**Bahasa [10 markah]**
	Asas pemberian markah bahasa tidak bergantung kepada markah isi tetapi dinilai secara holistik.

PERINGKAT	MARKAH BAHASA	KRITERIA
Cemerlang	8 - 10	● Kesinambungan ayat *sangat* baik ● Bahasa *sangat* gramatis dari segi kata dan ayat, penggunaa tanda baca yang betul dan tepat serta mengikut sistem ejaan rumi baharu ● Penggunaan kosa kata luas dan tepat ● Pengolahan *sangat* menarik dan berkesan

Baik	5 - 7	● Kesinambungan ayat baik ● Bahasa *masih* gramatis dari segi kata dan ayat, penggunaa tanda baca yang betul dan tepat serta mengikut sistem ejaan rumi baharu ● Penggunaan kosa kata *masih* luas dan tepat ● Pengolahan *masih* menarik dan berkesan
Sederhana	3 - 4	● Kesinambungan ayat *kurang* baik ● Bahasa *kurang* gramatis dari segi kata dan ayat, penggunaa tanda baca yang betul dan tepat serta mengikut sistem ejaan rumi baharu ● Penggunaan kosa kata *kurang* luas dan tepat ● Pengolahan *kurang* menarik dan berkesan
Lemah	1 - 2	● Pada keseluruhannya dalam serba kekurangan / tidak memuaskan / kurang atau tidak difahami

Nota:

i. Jika menjawab dalam bentuk poin/fakta markah bahasa ialah pada peringkat lemah.

ii. Jika markah isi 6 dan ke atas. Markah bahasa dinilai seperti biasa.(rujuk jadual)

iii. Jika markah isi 5 markah dan ke bawah tetapi bahasa *sangat baik* markah maksimum bahasa ialah 5 markah.

iv. Jika disalin **bulat-bulat** perkataan demi perkataan,ayat demi ayat walaupun jumlah perkataan kurang 120 patah perkataan, beri 0 markah bahasa.

v. Jika rumusan kurang daripada 120 patah perkataan, markah bahasa dinilai seperti biasa.

[Maksimum 10 markah]

LATIHAN 1

Baca dan teliti **setiap bahan** *yang diberikan, kemudian buat satu* **rumusan** *yang panjangnya* **tidak melebihi 120 patah perkataan.** *Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan.*

Bahan 1

Bank Dunia dalam satu laporan mengatakan dunia semakin menghampiri kemelesetan global pada tahun ini, rentetan krisis kewangan berlaku di seluruh dunia. Tekanan terhadap kenaikan harga barangan dan perkhidmatan ini kemungkinan besar berpunca daripada kekurangan bekalan.

Bekalan kurang disebabkan oleh pengurangan pengeluaran oleh pengeluar tempatan ataupun bekalan dieksport ke pasaran yang lebih menguntungkan. Inflasi juga adalah salah satu punca utama kenaikan harga barang. Inflasi merupakan peningkatan harga barang dan perkhidmatan secara umum dalam suatu ekonomi. Permintaan pasaran yang tinggi terhadap sesuatu barang yang melebihi penawaran akan menyebabkan harga akan naik. Pemain besar seperti perniagaan dan syarikat besar seringkali memperkayakan diri mereka sendiri dengan menaikkan harga barang. Ini kerana mereka mempunyai kuasa untuk mempengaruhi harga barang dan memperoleh keuntungan yang lebih besar.

Timbulnya pelbagai reaksi susulan saranan meredakan kenaikan harga makanan. Oleh itu, pembanterasan tindakan monopolistik dan kartel yang menekan pengguna dan meningkatkan produktiviti pengeluaran makanan negara perlu dilaksanakan. Kebijaksanaan pengguna mampu menjadi kuasa yang dapat meredakan kenaikan harga, khususnya peningkatan harga yang tidak berpatutan. Pengguna berupaya mempengaruhi harga di pasaran dan mendisiplinkan peniaga untuk menawarkan harga yang adil bersandarkan faktor penawaran dan permintaan yang sebenar. Di samping itu, kesediaan pengguna untuk membuat peralihan gaya hidup yang bersesuaian tanpa menjejaskan kualiti kehidupan juga akan ditingkatkan. Bersama-samalah kita merealisasikan harapan untuk menjadikan Malaysia sebuah negara yang hebat untuk semua.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Membendung Kenaikan Harga'
oleh Khairul Anwar Mohd. Nor,
Dewan Masyarakat, Bil.05/2023

Bahan 2

Isu kenaikan harga barang menjadi hangat sejak belakangan ini memandangkan ia berada di paras yang sangat membimbangkan. Dalam usaha untuk mengawal kenaikan harga barang, penetapan harga siling oleh Kementerian Perdagangan Dalam Negeri Dan Hal Ehwal Pengguna telah dilaksanakan. Penetapan harga siling pada bekalan makanan seperti minyak masak, roti, gula dan tepung cukup signifikan bagi membantu meringankan beban kewangan masyarakat terutamanya golongan miskin. Di samping itu, kenaikan harga barang boleh diatasi dengan mempraktikkan amalan jimat-cermat oleh kita sebagai pengguna. Amalan berbelanja dengan berhemah dan mendahulukan keperluan daripada kehendak perlu dipraktikkan.

Persoalannya kenapa harga barang naik? Kadar tukaran mata wang tinggi turut menyebabkan kenaikan harga barang keperluan sekali gus memberi kesan kepada kenaikan cukai keluar masuk barang. Bagi kilang-kilang yang mengimport bahan mentah, kenaikan harga barangan import menyebabkan kos pengeluaran meningkat. Akhirnya beban kos tersebut berpindah kepada pengguna. Sesetengah barang sukar dihasilkan di Malaysia seperti epal, gandum, bawang, lobak dan sebagainya. Kenaikan bahan api juga antara punca utama kenaikan harga barang-barang. Mobiliti kesemua barang-barang keperluan sememangnya bergantung kepada kos bahan api.

Sumber : //mykmu.net

Bahan 3

Awak tahukah Malaysia sebagai negara yang membangun turut terkesan dengan kenaikan harga barang
Kita sebagai rakyat Malaysia perlu bersama-sama menangani kenaikan harga barangan
FACEBOOK.COM/COMICSTRIPER
Boleh sahaja kita bertindak memboikot barang atau pasar raya yang menaikkan harga
Kalau macam itu, pemantauan dan tindakan yang tegas oleh pihak berkuasa terhadap peniaga perlu dipertingkatkan.
FACEBOOK.COM/COMICSTRIPER

LATIHAN 2

Baca dan teliti setiap bahan *yang diberikan, kemudian buat satu* rumusan *yang panjangnya* tidak melebihi 120 patah perkataan. *Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan*.

Bahan 1

Modul bimbingan rakan sebaya dilaksanakan oleh murid melalui bimbingan rakan sebaya yang dipilih oleh guru. Modul tersebut disediakan untuk membantu apdmmurid meningkatkan penguasaan bahasa melalui kaedah pembelajaran koperatif. Kerjasama antara guru pembimbing dan murid adalah sangat diperlukan agar objektif pembelajaran tercapai. Oleh itu, dalam modul bimbingan tidak wujud semangat persaingan tetapi keinginan untuk berkongsi kejayaan. Kesan daripada pembelajaran ini juga menyebabkan murid dapat menerima maklum balas untuk memudahkan kefahaman mereka semasa pembelajaran berlaku.

Modul bimbingan rakan sebaya perlu disediakan oleh guru untuk memastikan murid melakukan pembelajaran secara terancang tanpa arahan dan bimbingan guru. Kaedah ini secara tidak langsung dapat meningkatkan kemahiran dan keprofesionalan guru untuk mempelbagaikan gaya pembelajaran di dalam kelas terutamanya dalam aspek pengajaran bahasa. Guru lebih memahami keperluan pembelajaran murid yang berbeza dari segi tahap pembelajaran dan latar belakang.

Bagi memastikan modul ini berjaya terlaksana, guru perlulah mendapatkan sokongan dan kebenaran daripada pentadbir sekolah seperti pengetua, penolong kanan, guru kanan, serta guru-guru supaya mereka tahu tentang hasrat yang ingin dicapai dalam sesuatu modul pembelajaran yang dilaksanakan. Selain itu, modul bimbingan biasanya tertumpu pada aspek peningkatan akademik. Oleh hal yang demikian, guru yang bertanggungjawab dalam modul ini perlu memastikan matlamat utama dan objektif modul bimbingan rakan sebaya ini ditulis secara terperinci supaya dapat dibaca oleh orang lain. Bukan itu sahaja, guru mata pelajaran perlu membina suatu rangka kurikulum untuk diikuti oleh pembimbing rakan sebaya dengan memberikan panduannya sekali.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Modul Bimbingan Rakan Sebaya'
oleh Nabihah Yusof
Pelita Bahasa, Bil. 01/2017

Bahan 2

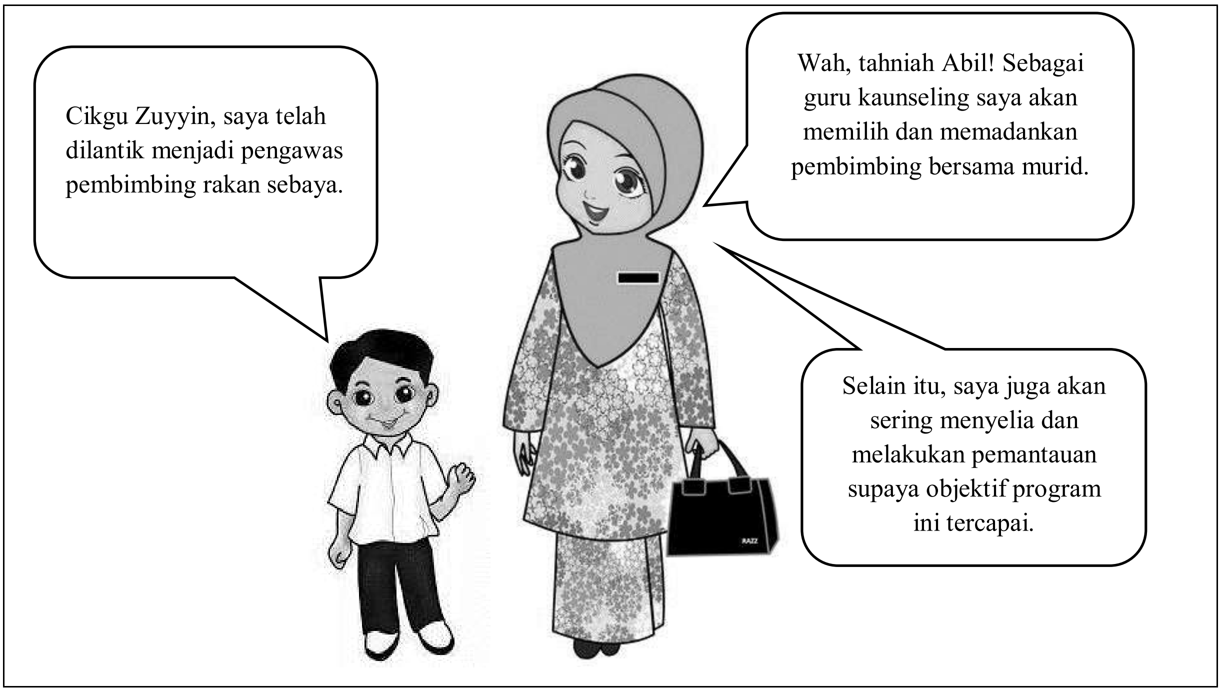

Bahan 3

Tanam belimbing berbuah lebat;
Tepian titi dipetik sakan;
Latih pembimbing biar hebat;
Terus berbakti buat rakan.

Bersama rakan turun berburu;
Terjerat tupai tepian titi;
Buat penilaian tugasnya guru;
Hajat tercapai sudah pasti.

LATIHAN 3

Baca dan teliti setiap bahan *yang diberikan, kemudian buat satu* rumusan *yang panjangnya* tidak melebihi 120 patah perkataan. *Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan*.

Bahan 1

Seluruh makhluk yang hidup di atas muka bumi ini saling bergantung pada sumber kehidupan yang sama dan memerlukan antara satu sama lain bagi memenuhi kecukupan hidup. Sebagai manusia yang memiliki akal yang sihat dan kuasa membimbing, haruslah membantu dalam memelihara alam sekitar supaya kerosakan tidak terus berlaku.Dalam menangani isu ini, kebebasan individu atau pihak tertentu yang mengeksploitasi hasil semula jadi alam demi kepentingan masing-masing merupakan antara perkara yang sering menjadi perhatian kita. Tanpa disedari, tindakan salah mereka ini perlahan-lahan menghakis ekosistem alam sehingga menghancurkan keaslian dan keselamatannya.

Selain itu, tindakan tidak peduli sesetengah pihak di tapak pembuangan sampah seperti pembuangan sampah yang merata-rata serta banyaknya sampah turut menyumbang kepada pencemaranalam sekitar. Pencemaran air berlaku disebabkan oleh aktiviti pembangunan yang rancak tanpa kawalan. Tindakan ini memberikan kesan terhadap kesucian sumber air dan membawa kepada kemudaratan apabila kita menggunakannya. Sebagai contoh, pembuangan sisa toksik kilang haram yang mengandungi racun yang boleh membawa maut dibuang ke dalam sungai atau laut.

Seterusnya, pencemaran tanah telah menjejaskan manusia yang menghuni kawasan di sekelilingnya dan menyebabkan kemusnahan hidupan yang lain. Jelasnya, pembangunan yang tiada penghujungnya ini perlulah dipandang serius supaya pencemaran alam sekitar dapat diatasi bersama. Pembakaran sisa binaan yang dilakukan sesuka hati oleh pihak yang tidak bertanggungjawab juga telah memberikan kesan buruk terhadap ekosistem flora dan fauna. Di Malaysia, pembakaran terbuka, penebangan pokok secara besar-besaran dan pembuangan sampah atau sisa di merata-rata telah mengakibatkan pencemaran. Oleh itu, dengan mengetahui faktor pencemaran alam sekitar ini amat penting agar tindakan sewajarnya dapat dilaksanakan oleh pihak berkuasa.

Dipetik dan diubahsuai daripada
‘*Menyelami Kepentingan Penjagaan Alam Sekitar’*
oleh Tasniim Salsabiila
Dewan Masyarakat, Bil. 04/2023

Bahan 2

Dipetik dan diubah suai daripada
"Menyelami Kepentingan Penjagaan Alam Sekitar"
oleh Tasniim Salsabiila
Dewan Masyarakat, Bil. 04/2023

Bahan 3

Sumber Poster: Laman Sesawang

Baca dan teliti **setiap bahan** *yang diberikan, kemudian buat satu* **rumusan** *yang panjangnya* **tidak melebihi 120 patah perkataan.** *Anda digalakkan supaya menggunakan ayat anda sendiri tanpa mengubah maksud asal petikan.*

Bahan 1

Kewujudan e-sukan yang menjadi kegilaan golongan remaja dan dewasa kini semakin berkembang pesat selari dengan kecanggihan teknologi. Secara umumnya, sukan elektronik atau e-sukan merupakan satu bentuk sukan yang menggunakan medium elektronik, iaitu permainan video untuk bersaing dengan individu yang lain dalam talian. Walaupun terdapat pelbagai inisiatif kerajaan untuk mengetengahkan e-sukan di Malaysia, namun tahap kesedaran masyarakat sendiri terhadap e-sukan masih kurang kerana beranggapan e-sukan sering dikaitkan dengan aktiviti membuang masa. Masyarakat juga sering keliru antara istilah e-sukan dengan permainan video biasa. Keadaan ini lebih parah lagi apabila terdapat sesetengah masyarakat beranggapan e-sukan banyak unsur keganasan yang boleh mempengaruhi pemikiran manusia terutama sekali kanak-kanak.

Selain itu, tanggapan sesetengah orang e-sukan menyebabkan kecelaruan mental sekiranya terlalu lama bermain. Tambahan pula, pembaziran wang akan berlaku semata-mata untuk mendapatkan capaian Internet yang baik. Tanggapan buruk ini menjadi halangan untuk membangunkan industri e-sukan di Malaysia. Terdapat banyak kajian yang menunjukkan pelibatan dalam e-sukan menjadikan seseorang mempunyai tindakan atau reaksi yang pantas. Kajian daripada seorang pensyarah di Jerman mendapati bahawa individu yang terlibat dalam e-sukan ini mampu melakukan 400 pergerakan dalam seminit di atas papan kekunci. Selain itu, e-sukan menjadikan seseorang berfikiran kolektif dan kreatif, kuat daya ingatan dan mudah menerima maklumat baharu. Sebagai contoh, permainan PUBG yang memerlukan pemain untuk menggunakan strategi terbaik dalam mencapai objektif permainan tersebut dalam keadaan yang mencabar minda dan kemahiran diri. E-sukan atau permainan secara maya ini dapat menjadi satu bentuk hiburan atau hobi.

Kita sering kali dibelenggu polemik mengenai masalah sosial dalam kalangan remaja yang mensia-siakan masa mereka. Hal ini dapat diatasi jika golongan remaja ini melibatkan diri dalam e-sukan sama ada sebagai hobi atau hiburan pada masa lapang.E-sukan mempunyai potensi untuk maju pada masa hadapan. Persepsi negatif terhadap individu yang meminati e-sukan atau permainan video seharusnya diubah. Hal ini demikian kerana tidak mustahil suatu hari nanti mereka bakal mengharumkan nama negara melalui e-sukan.

Dipetik dan diubah suai daripada
‘Manfaat E-sukan terhadap Remaja
Dewan Siswa Bil. 3/2019.

Bahan 2

PETALING JAYA: Saingan e-sukan terus berkembang pesat di Malaysia dan terbaharu, menawarkan hadiah lumayan berjumlah RM86,000.00 dalam Festival e-Sukan Johor (JEF22) yang membuka tirai pada 22 Mac 2023. Kejohanan anjuran Kumpulan Prasarana Rakyat Johor Sdn. Bhd. (KPRJ) melalui anak syarikatnya, Sports Johor Sdn. Bhd. (SJSB) itu ialah pertandingan e-sukan terbesar di Johor dan dijangka menarik 7,500 penyertaan. Tiga permainan video utama iaitu FIFA 2022, Mobile Legends: Bang Bang dan PUBG Mobile menjadi acara yang dipertandingkan. E-sukan juga menjadi salah satu kerjaya yang menjanjikan pulangan yang lumayan.

Bahan 3

JAWAPAN KARANGAN BAHAGIAN A

LATIHAN 1

Kehendak tugasan.

1. Calon dikehendaki menghuraikan cara-cara membentuk sahsiah terpuji murid.

2. Calon dikehendaki menjawab berdasarkan maklumat yang diberikan
    a. Menyertai aktiviti kokurikulum di sekolah
    b. Aktiviti-aktiviti pembelajaran di dalam bilik darjah
3. Calon perlu sentuh semua bahan sebagai idea utama atau sampingan
4. Sekiranya calon sentuh semua bahan dan tambah idea lain berkaitan cara-cara membentuk sahsiah unggul murid diterima seperti biasa
5. Jika calon tidak sentuh semua bahan, maksimum kepujian
6. Calon menulis lebih 210 patah perkataan atau hingga akhir ayat berakhir, maksimum kepujian.
7. Jika kurang 140 patah perkataan, maksimum memuaskan.
8. Calon menulis dalam bentuk point, maksimum Tidak Menguasai Tahap Penguasaan Minimum

Contoh karangan

Sahsiah terpuji berkait rapat dengan nilai-nilai keperibadian yang baik seperti hormat-menghormati, jujur, berintegriti dan berdisiplin. Setiap murid perlu memiliki tahap sahsiah yang tinggi. Hakikatnya, murid pada masa ini masih menyimpang daripada akhlak terpuji seperti yang diharapkan. Oleh itu, terdapat beberapa cara untuk membina sahsiah diri yang terpuji dalam kalangan murid.

Cara untuk melahirkan sahsiah terpuji adalah dengan **menyertai aktiviti kokurikulum di sekolah**. Hal ini berlaku kerana aktiviti kokurikulum di sekolah dapat memupuk semangat kerjasama dalam pasukan. Contohnya, murid akan melakukan aktiviti sukan bersama dengan rakan sepasukan untuk mencapai matlamat yang sama. Murid-murid seharusnya bersikap ibarat menggenggam bara api biar sampai menjadi arang agar semangat kerjasama dapat dibina lalu mewujudkan sahsiah yang terpuji.

Selain itu, sahsiah terpuji juga lahir melalui **aktiviti-aktiviti pembelajaran di dalam bilik darjah**. Hal ini dikatakan demikian kerana aktiviti pembelajaran yang dikawal selia oleh guru akan melatih murid untuk lebih berdisiplin dan bertanggungjawab. Contohnya, murid harus akur dengan setiap arahan yang diberikan oleh guru. Sudah terang lagi bersuluh, penglibatan murid di dalam bilik darjah turut menjadikan murid bersahsiah terpuji.

Kesimpulannya, murid perlu berusaha membina sahsiah yang terpuji bagi menjadi pelajar cemerlang dalam semua aspek. Murid boleh menjadi cemerlang apabila bijak menguruskan masa dan berusaha secara luar biasa kerana usaha tangga kejayaan bak kata peribahasa, di mana ada kemahuan, di situ ada jalan.

(192 patah perkataan)

LATIHAN 2

Skema
Kehendak tugasan.
Calon dikehendaki menghuraikan ***manfaat-manfaat menjadi ahli koperasi sekolah***
Calon dikehendaki menjawab berdasarkan maklumat yang diberikan

1. membantu pelajar untuk memahami aspek perniagaan dengan mendalam.
2. Semangat kerjasama dalam satu pasukan turut tertanam dalam jiwa pelajar

Calon perlu sentuh semua bahan sebagai idea utama atau sampingan
Sekiranya calon sentuh semua bahan dan tambah idea lain berkaitan manfaat-manfaat menjadi ahli koperasi sekolah semak seperti biasa
Jika calon tidak sentuh semua bahan, maksimum **kepujian**
Calon menulis lebih 210 patah perkataan atau hingga akhir ayat berakhir, maksimum **kepujian.**
Jika kurang 140 patah perkataan, maksimum **memuaskan.**
Calon menulis dalam bentuk poin, maksimum **Tidak Menguasai Tahap Penguasaan Minimum.**
KEMUNGKINAN
Calon menulis berkenaan manfaat koperasi di sekolah - PENGUASAAN MINIMUM

Contoh karangan

Koperasi sekolah merupakan aktiviti kokurikulum yang menjadi pilihan ramai pelajar di sekolah. Koperasi sekolah lazimnya menjual alat-alat pembelajaran seperti buku, alat tulis serta pelbagai barang yang bermanfaat untuk warga sekolah. Sebenarnya, ada banyak manfaat menjadi ahli koperasi sekolah.

Manfaat utama menjadi ahli koperasi sekolah ialah dapat **membantu pelajar untuk memahami aspek perniagaan dengan mendalam.** Guru yang bertugas akan mendedahkan pelajar dengan urusan perniagaan seperti cara menetapkan harga barang, menulis rekod penjualan barang dan juga memahami konsep perakaunan secara asasnya. Oleh itu, pelajar yang menyertai koperasi sekolah akan berjaya memahami selok-belok urusan perniagaan.

Selain itu, **semangat bekerjasama dalam satu pasukan** turut tertanam dalam jiwa pelajar yang menyertai ahli koperasi sekolah ini. Urusan jual beli barang yang diuruskan oleh koperasi memerlukan kerjasama satu pasukan kerana tanpa kerjasama, urusan penjualan akan terganggu atau menjadi kelam-kabut. Jadi, kerjasama sesama ahli pasukan akan memastikan pengurusan koperasi berjalan lancar tanpa sebarang masalah.

Kesimpulannya, aktiviti koperasi sekolah memang banyak membawa manfaat kepada pelajar. Ibu bapa seharusnya memberi galakan agar anak mereka menyertai aktiviti murni sebegini terutama ketika muda seawal bangku sekolah kerana melentur buluh biarlah daripada rebungnya. Tambahan pula, negara amat memerlukan ahli perniagaan yang mahir dalam menguruskan urusan perniagaan pada masa depan.

(188 patah perkataan)

LATIHAN 3

Kehendak Soalan

Murid menghuraikan **ciri-ciri pelancong hijau**

Cadangan Isi :

Memilih penginapan yang berkonsepkan hotel hijau
Memilih untuk berjalan kaki, menggunakan basikal atau pengangkutan awam

Kemungkinan Jawapan :

Murid menghuraikan ciri-ciri pelancong hijau – terima seperti biasa
Murid menghuraikan langkah-langkah menjadi pelancong hijau – maksimum MEMUASKAN
Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – maksimum kepujian
Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.
Murid menghuraikan **kepentingan pelancong hijau kepada alam sekitar, masyarakat, industri pelancongan** – maksimum memuaskan
Murid mesti menyentuh semua bahan sama ada sebagai idea utama, idea sampingan atau contoh.
Murid menulis kurang 140 patah perkataan – Maksimum Memuaskan

LATIHAN 4

Kehendak Soalan

Calon dikehendaki menghuraikan ***perihal penyakit darah tinggi.***

Cadangan Isi :

Memilih penginapan yang berkonsepkan hotel hijau
Memilih untuk berjalan kaki, menggunakan basikal atau pengangkutan awam

Kemungkinan Jawapan :

Murid menghuraikan ciri-ciri pelancong hijau – terima seperti biasa
Murid menghuraikan langkah-langkah menjadi pelancong hijau – maksimum MEMUASKAN
Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – maksimum kepujian
Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.
Murid menghuraikan **kepentingan pelancong hijau kepada alam sekitar, masyarakat, industri pelancongan** – maksimum memuaskan
Murid mesti menyentuh semua bahan sama ada sebagai idea utama, idea sampingan atau contoh.
Murid menulis kurang 140 patah perkataan – Maksimum Memuaskan

LATIHAN 5

Kehendak Soalan

1. Calon perlu menghuraikan cara-cara menyemarakkan semangat patriotisme dalam kalangan masyarakat
2. Calon perlu menyentuh semua bahan sama ada sebagai idea utama, idea sampingan, contoh, pendahuluan atau kesimpulan.

Cadangan Isi :

1. Calon dikehendaki menjawab berdasarkan maklumat yang diberikan seperti di bawah.

ii. sastera semarakkan semangat patriotisme. (Sastera merupakan medium yang amat sesuai dalam usaha membantu membentuk semangat patriotisme) - **tersirat**

ii. Patriotisme : melentur buluh biarlah dari rebungnya – **Tersirat**

iii. Generasi muda hari ini perlu dibentuk agar mempunyai jari diri, memiliki semangat patriotisme, dan cintakan keamanan.

Kemungkinan Jawapan :

1. Sekiranya calon menyentuh semua bahan dan menambah idea lain berkaitan menyemarakkan semangat patriotisme dalam kalangan masyarakat - diterima dan diperiksa seperti biasa
2. Sekiranya calon menyentuh semua bahan dan menambah idea lain berkaitan menyemarakkan semangat patriotisme dalam kalangan masyarakat - diterima dan diperiksa seperti biasa
3. Calon yang menulis melebihi 210 patah perkataan atau hingga akhir ayat itu berakhir - maksimum peringkat KEPUJIAN.
4. Sekiranya calon menulis kurang daripada 140 patah perkataan - maksimum peringkat MEMUASKAN.

JAWAPAN KARANGAN BAHAGIAN B

LATIHAN 1

KEHENDAK SOALAN
Calon dikehendaki membincangkan impak positif pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran secara dalam talian. seperti yang terdapat dalam petikan, iaitu :
1. Mampu menjimatkan kos perbelanjaan murid
2. Proses PdPc yang dijalankan menjadi lebih interaktif dan mudah
3. Kemahiran murid dalam bidang teknologi maklumat turut berkembang

KEMUNGKINAN
1. Calon menghuraikan idea dalam petikan dan ditambah idea-idea lain - semak seperti biasa.
2. Calon menghuraikan sebahagian idea dalam petikan dan idea-idea lain - maksimum KEPUJIAN
3. Calon menghuraikan idea-idea lain tanpa menyentuh idea dalam petikan – maksimum BAIK.

LATIHAN 2

KEHENDAK SOALAN
Calon dikehendaki membincangkan **punca-punca golongan remaja kurang berminat untuk membaca** seperti yang terdapat dalam petikan dan idea luar yang lain, iaitu :

Idea dalam petikan
1. Sikap remaja yang kurang berminat untuk menimba ilmu.
2. Remaja kini lebih mementingkan keseronokan dan hiburan berasaskan digital.

Idea lain
1. Pengaruh rakan sebaya.
2. Kurangnya budaya membaca di rumah.
3. Bahan bacaan tidak menarik minat.
4. Harga bahan bacaan semakin mahal.

LATIHAN 3

Kehendak / tugasan soalan

Calon dikehendaki membincangkan **persediaan-persediaan melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi** seperti yang terdapat dalam petikan iaitu:

1. Melakukan kajian untuk mencari maklumat yang berkaitan dengan kursus yang diminati,
2. Menguasai kemahiran berbahasa asing.
3. Persediaan dari segi mental dan fizikal.

Kemungkinan jawapan :

1. Calon menjelaskan idea dalam petikan dan ditambah idea lain berkaitan persediaan melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi – **disemak seperti biasa.**.
2. Calon menjelaskan sebahagian persediaan dan ditambah idea lain berkaitan melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi – **maksimum peringkat KEPUJIAN**.
3. Calon menjelaskan persediaan-persediaan melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi yang tidak terdapat dalam petikan – **maksimum peringkat BAIK**.
4. Calon menghuraikan persediaan-persediaan menghadapi alam pekerjaan - maksimum

LATIHAN 4

Kehendak soalan/ tugasan :

Calon dikehendaki membincangkan **kesan-kesan/ impak positif hubungan kerjasama dalam bidang ekonomi antara kerajaan Malaysia dengan negara luar.**

Antara cadangan jawapan

1. Meningkatkan kemahiran dalam pelbagai bidang/ meningkatkan jumlah tenaga mahir.
2. Meningkatkan jumlah pelabur asing/ pelabur luar negara.
3. Menambah idea-idea baharu untuk pembangunan
4. Mengeratkan hubungan persahabatan antara negara yang terlibat dalam bidang ekonomi.
5. Memperkenalkan sosio budaya/ cara kerja masyarakat.
6. Memajukan sektor pelancongan
7. Meluaskan pasaran barangan.

Kemungkinan jawapan :

1. Calon menjelaskan kesan positif kepada Malaysia dan negara-negara terlibat secara umum - disemak seperti biasa.
2. Calon menjelaskan kesan positif kepada negara Malaysia sahaja – **maksimum KEPUJIAN.**
3. Calon menjelaskan kesan positif dalam pelbagai bidang – **maksimum BAIK.**
4. Calon menjelaskan kesan positif dan negatif dalam bidang ekonomi– **maksimum MEMUASKAN.**

LATIHAN 5

Calon dikehendaki membincangkan, **usaha-usaha yang perlu dilakukan bagi mengatasi masalah penerimaan masyarakat terhadap karya sastera yang kian luntur seperti dalam petikan** iaitu :

Punca-punca :

1. Masyarakat lebih berminat dengan bacaan ringan.
2. Kekurangan bahan berunsur sastera di sekolah dan pusat pengajian tinggi.
3. Bahan-bahan bacaan yang berada di pasaran tidak memenuhi minat membaca dalam kalangan masyarakat.

1. Langkah-langkah:
2. Peranan ibu bapa dalam menarik minat anak-anak membaca karya sastera
3. Peranan media massa dalam menarik minat masyarakat terhadap karya sastera
4. Peranan pihak sekolah melalui Pusat Sumber Sekolah
5. Peranan Dewan Bahasa dan Pustaka dalam mempromosikan karya sastera.

KEMUNGKINAN

1. Calon hanya menghuraikan punca-punca kurang penerimaan masyarakat terhadap karya sastera sahaja- maksimum MEMUASKAN.
2. Calon menghuraikan langkah secara umum tanpa mengatasi punca yang terdapat dalam bahan. - maksimum BAIK.

LATIHAN 6

Calon dikehendaki membincangkan **ciri-ciri pekerja yang diinginkan oleh setiap majikan** seperti yang terdapat dalam petikan, iaitu :

1. Pekerja berketerampilan diri yang menarik.
2. Memiliki kepakaran dalam menyelesaikan tugas.
3. Seorang yang beretika.

KEMUNGKINAN

1. Calon menghuraikan idea dalam petikan dan idea-idea lain berkaitan ciri-ciri pekerja yang diinginkan oleh setiap majikan - semak seperti biasa
2. Calon menghuraikan idea-idea lain tanpa menyentuh idea dalam petikan - maksimum KEPUJIAN
3. Calon menghuraikan sebahagian idea dalam petikan dan ditambah dengan idea-idea lain berkaitan ciri-ciri pekerja yang diinginkan oleh setiap majikan - maksimum KEPUJIAN
4. Calon menghurai cara atau kesan menjadi pekerja cemerlang - maksimum MEMUASKAN

LATIHAN 7

Kehendak Soalan

Murid menghuraikan langkah-langkah meningkatkan industri kraf tangan di Malaysia

Cadangan Isi :

1. Inisiatif baucar rebat tunai bernilai RM30 bagi setiap pembeliaan RM100 produk kraf tempatan
2. Kerajaan mempromosikan industri kraf Malaysia ke luar negara
3. Media massa membantu mempromosikan industri kraftangan
4. Kerajaan memberikan
5. Peranan media massa dalam menerapkan minat terhadap seni kraftangan.
6. Sokongan masyarakat terhadap industri kraf tangan itu sendiri.

Kemungkinan Jawapan :

1. Murid menghuraikan **langkah/usaha/cara** meningkatkan industri kraf tangan di Malaysia dalam petikan dan idea luar – terima seperti biasa
2. Murid menghuraikan **langkah/usaha/cara** meningkatkan industri kraf tangan di Malaysia oleh **pelbagai pihak (idea dalam petikan + idea luar)** – terima seperti biasa
3. Murid menghuraikan **langkah/usaha/cara** meningkatkan industri kraf tangan di Malaysia oleh **pelbagai pihak (idea dalam petikan sahaja)** – Maksimum Kepujian
4. Murid menghuraikan **pelbagai langkah/usaha/cara** meningkatkan industri kraf tangan di Malaysia oleh **satu pihak** – terima seperti biasa
5. Murid menghuraikan **pelbagai langkah/usaha/cara** meningkatkan industri kraf tangan di Malaysia tanpa kesan/impak – Maksimum Baik
6. Murid menghuraikan **punca** industri kraf tangan tidak dapat dimajukan – Maksimum Memuaskan
7. Murid menghuraikan **kesan** memajukan industri kraf tangan – Maksimum Memuaskan
8. Murid tidak menyatakan pihak – Maksimum peringkat Kepujian

LATIHAN 8

Kehendak Soalan

Murid menghuraikan punca/faktor/sebab kepupusan hidupan liar di negara kita/Malaysia.

Cadangan Isi :

1. perdagangan hidupan liar
2. pencemaran yang tidak terkawal
3. kemalangan

Kemungkinan Jawapan :

1. Format rencana
    - tiada tajuk / tiada nama penulis - maksimum Kepujian
    - tiada nama penulis - semak seperti biasa

2. Calon menghuraikan **punca/faktor/sebab** kepupusan hidupan liar di negara kita/Malaysia dalam petikan – terima seperti biasa
3. Murid menghuraikan **punca/faktor/sebab** kepupusan hidupan liar di negara kita/Malaysia **dalam dan luar petikan (2+1)** – Maksimum Kepujian

4. Murid menghuraikan **punca/faktor/sebab** kepupusan hidupan liar di negara kita/Malaysia tanpa kesan/impak – Maksimum Baik
5. Murid menghurai selain daripada **punca/faktor/sebab** – Maksimum Penguasaan Minimum

LATIHAN 9

Kehendak soalan ;

Calon perlu menulis syarahan berkenaan manfaat teknologi hijau terhadap kelestarian alam sekitar.

Cadangan idea utama ;

1. kecekapan guna tenaga
2. pengguna tidak lagi dibebani pembayaran bil yang tinggi.
3. mengurangkan pencemaran alam sekitar
4. memelihara kestabilan ekosistem
5. membuka peluang ekonomi baharu

Kemungkinan Jawapan :

1. Format syarahan
   -tiada kata alu-aluan/kata penghadapan/penutup - maksimum Kepujian
2. Murid menghuraikan **manfaat/kebaikan/kepentingan teknologi hijau terhadap kelestarian alam sekitar dalam petikan** – semak seperti biasa
3. urid menghuraikan **manfaat/kebaikan/kepentingan teknologi hijau terhadap kelestarian alam sekitar dalam dan luar petikan (3+1)** – semak seperti biasa
4. Murid menghuraikan selain **manfaat/kebaikan/kepentingan** – Maksimum Memuaskan
5. Murid menghuraikan **manfaat/kebaikan/kepentingan teknologi hijau terhadap kelestarian alam sekitar (idea luar petikan tanpa menyentuh idea yang diberikan) –** maksimum Memuaskan
6. Murid menghuraikan sebahagian **manfaat/kebaikan/kepentingan teknologi hijau terhadap kelestarian alam sekitar dalam petikan dan luar petikan -** maksimum kepujian

LATIHAN 10

Kehendak soalan ;

Calon huraikan langkah-langkah menceburi bidang keusahawan.

Cadangan idea utama ;

1. menghadiri kursus-kursus keusahawanan.
2. cari individu tepat yang dapat memupuk idea itu menjadi kenyataan.
3. tidak malu untuk meneroka berikutan peluang datang daripada langkah-langkah yang kecil.

Kemungkinan Jawapan :

1. Murid menghuraikan **langkah/usaha/cara** menceburi bidang keusahawanan di dalam petikan – terima seperti biasa
2. Murid menghuraikan **langkah/usaha/cara** menceburi bidang keusahawanan oleh **pelbagai pihak di dalam dan luar petikan (2+1)**– Maksimum Kepujian
3. Murid menghuraikan **pelbagai langkah/usaha/cara** menceburi bidang keusahawanan oleh **satu pihak** – terima seperti biasa
4. Murid menghuraikan **pelbagai langkah/usaha/cara** menceburi bidang keusahawanan tanpa kesan/impak – Maksimum Baik
5. Murid tidak menyatakan pihak – Maksimum Kepujian

LATIHAN 11

Kehendak Soalan

Murid menghuraikan manfaat/kebaikan daripada aktiviti pertanian organik kepada masyarakat dan alam sekitar seperti yang terdapat dalam petikan.

Cadangan Isi :

1. kerosakan tanah dapat diperbaiki dan dikembalikan sifat kesuburannya
2. mengeluarkan makanan yang sihat dan selamat kepada masyarakat
3. mampu menjaga kelestarian alam sekitar

Kemungkinan Jawapan :

1. Murid menguraikan **cara-cara/langkah-langkah/ usaha-usaha/ melestarikan pertanian** – maksimum Penguasaan Minimum.
2. Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – maksimum kepujian.
3. Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.

LATIHAN 12

Kehendak Soalan

1. Murid menghuraikan **peranan sastera dalam membentuk peribadi masyarakat.**
2. Murid menulis sebuah syarahan.

Cadangan Isi :

1. menyemai sikap-sikap positif dalam jiwa seseorang
2. meningkatkan kreativiti dan imaginasi pembacanya
3. meningkatkan kemampuan berkomunikasi.

Kemungkinan Jawapan :

1. Murid tidak mematuhi format penulisan syarahan maksimum kepujian
2. Murid menghuraikan **cara-cara** sastera dalam membentuk peribadi masyarakat – maksimum PM.
3. Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – terima seperti biasa.

4. Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.
5. Murid menghuraikan peranan sastera dalam membentuk peribadi seseorang – terima seperti biasa.
6. Murid menghurai faedah membaca secara umum maksimum memuaskan

LATIHAN 13

Kehendak Soalan

Murid menghuraikan **manfaat/ kebaikan/ kelebihan kemajuan teknologi kepada masyarakat dan negara**

Cadangan Isi :

1. sistem pembelajaran dalam talian yang lebih mudah
2. komunikasi yang lebih baik untuk memudahkan pekerjaan
3. amalan bekerja dari rumah boleh menjadi budaya

Kemungkinan Jawapan :

1. Murid menghuraikan **cara-cara teknologi memudahkan** masyarakat – maksimum PM.
2. Murid menghuraikan **isi lain** selain isi dalam bahan rangsangan – maksimum kepujian.
3. Murid menghuraikan **isi lain dan isi dalam bahan rangsangan** – terima seperti biasa.
4. Murid menghuraikan **kepentingan mempelajari dan menggunakan teknologi** maklumat – maksimum memuaskan

JAWAPAN KERTAS 2 BAHAGIAN A (Soalan 1-5)

LATIHAN 1

Soalan 1 : Morfologi

1. Senamrobik – Senaman aerobik
2. Bernama- Berita Nasional Malaysia
3. Cerpen- cerita pendek
4. Jenama- jenis nama
5. Kugiran- Kumpulan gitar rancak
   *Nota ilmu- **RTM** bukan akronim tetapi singkatan

Soalan 2 : Sintaksis

1. Bilakah perasmian Sukan Komanwel 2022 dilangsungkan?
   Perasmian Sukan Komanwel 2022 dilangsungkan bila?
2. Apakah pencapaian kontinjen negara dalam Sukan Komanwel 2022?
   Pencapaian kontinjen negara dalam Sukan Komanwel 2022 apa?
3. Berapakah pingat yang diraih oleh kontinjen negara?
   Pingat yang diraih oleh kontinjen negara berapa?
4. Mengapakah kejayaan ini telah melepasi sasaran?
   Kejayaan ini telah melepasi sasaran mengapa?
5. Siapakah yang berjaya menghadiahkan pingat emas ketujuh Malaysia?
   Yang berjaya menghadiahkan pingat emas ketujuh Malaysia siapa?
6. Di manakah upacara penutupan Sukan Komanwel 2022 diadakan dengan gilang-gemilang?
   Upacara penutupan Sukan Komanwel 2022 diadakan dengan gilang-gemilang di mana?

Soalan 3 : Penyuntingan
Bahan 1

1.	warga negara – warganegara	[ejaan]
2.	keutohan-keutuhan	[ejaan]
3.	dari – daripada	[tatabahasa]
4.	faham – memahami	[imbuhan]
5.	diselami – disuarakan	[istilah]
6.	menyemai – disemai	[imbuhan]
7.	ekspidisi-eksploitasi	[istilah]

Soalan 3 : Penyuntingan
Bahan 2

1.	calun- calon	[ejaan]
2.	mewujudkan - melancarkan / mengadakan / melaksanakan	[istilah]
3.	memberi - memberikan	[imbuhan]
4.	sekaligus - sekali gus	[ejaan]
5.	menjelaskan tentang – menjelaskan	[tatabahasa]
6.	cintakan negara- cinta akan negara	[tatabahasa]

Soalan 4 : Bahasa Melayu Standard

Panduan pemarkahan menukarkan Bahasa Melayu klasik kepada bahasa Melayu Standard bagi Soalan 4

Deskripsi	**Markah 4**
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat gramatis	4
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *masih* gramatis	3
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	2
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat gramatis	
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	1
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *tidak* gramatis	1
- Ayat disalin bulat-bulat	0
- Isi **tidak** mengikut urutan	0

Seri Nara Diraja tersenyum. Tun Nina Madi digelar oleh Sultan Muzaffar Syah sebagai Tun Bijaya Maha Menteri. Setelah Paduka Raja dan Seri Nara Diraja menjadi pembesar negeri, anak Melayu berpecah iaitu separuh berpihak kepada Paduka Raja dan separuh lagi berpihak kepada Seri Nara Diraja kerana kedua-duanya merupakan keturunan yang mempunyai kedudukan di istana.

[Maksimum : 4 markah]

Soalan 5- Peribahasa

i. Bumi mana yang tidak ditimpa hujan
ii. Hujan emas di negeri orang, hujan batu di negeri sendiri, lebih baik di negeri sendiri/ sirih pulang ke gagang
iii. Carik-carik bulu ayam, lama-lama bercantum juga/ air dicencang tidak akan putus/ belut pulang ke lumpur

[Maksimum : 6 markah]

LATIHAN 2

Soalan 1 : Morfologi - Kata Bilangan

1. Berpuluh-puluh – beberapa puluh / banyak puluh
2. Pertama – julung, yang mula sekali, julung kali, awal-awalnya, asal-asalnya
3. Dua – (jumlah) satu dicampur satu; bilangan di antara satu dengan tiga
4. Beberapa – jumlah yang tidak tentu banyaknya (lebih daripada dua tetapi tidak terlalu banyak)
5. berjam-jam – jangka masa yang lama

[Maksimum: 8 markah]

Soalan 2 : Sintaksis

1. Subjek: Sejarah
   Predikat: membuktikan bahawa perkembangan bahasa Melayu, ilmu kesusasteraan dan pengetahuan Melayu tidak pernah dimonopoli oleh orang Melayu semata-mata.
2. Subjek: Kehebatan Melaka
   Predikat: dalam memartabatkan bahasa dan kesusasteraan tidak hanya disumbangkan oleh cerdik pandai Melayu sahaja tetapi turut disumbangkan oleh orang Arab, India Muslim, Parsi serta China.
3. Subjek: Kerajaan Malaysia melalui Jabatan Perkhidmatan Awam
   Predikat: sentiasa berusaha untuk memelihara dan memartabatkan bahasa Melayu sehingga Jun 2016.

[Maksimum :6 markah]

Soalan 3 : Penyuntingan
Bahan 1

1.	masa - hayat	(kesalahan istilah)
2.	mengurangi -mengurangkan	(kesalahan imbuhan)
3.	Menteri belia dan sukan – Menteri Belia dan Sukan	(kesalahan ejaan)
4.	pada - kepada	(kesalahan bahasa)
5.	bekejaya - bekerjaya	(kesalahan imbuhan)
6.	di kalangan – dalam kalangan	(kesalahan tatabahasa)
7.	merasa - berasa	(kesalahan istilah)

[Maksimum : 6 markah]

Soalan 3 : Penyuntingan
Bahan 2

1.	memanggil – mempelawa	(kesalahan istilah)
2.	supaya - untuk/ bagi	(kesalahan tatabahasa)
3.	halaman – laman	(kesalahan istilah)
4.	disertai - disertakan	(kesalahan imbuhan)
5.	berkemahiran – kemahiran	(kesalahan imbuhan)
6.	emel – e-mel	(kesalahan ejaan)

Soalan 4 : Bahasa Melayu Standard

Panduan pemarkahan menukarkan Bahasa Melayu klasik kepada bahasa Melayu Standard bagi Soalan 4

Deskripsi	**Markah 4**
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat gramatis	4
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *masih* gramatis	3
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	2
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat gramatis	
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	1
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *tidak* gramatis	1
- Ayat disalin bulat-bulat	0
- Isi **tidak** mengikut urutan	0

i. Kematian Cau Pandan telah tersebar ke Melaka. Cau Pandan meninggal dunia kerana muntah darah dan dadanya terasa seperti kena panah.

ii. Setelah Sultan Muzaffar Syah mendengar berita tersebut, lalu baginda bertitah, "Memang benar bahawa Tuan Sidi Arab ini hamba Allah yang mempunyai keramat."

iii. Baginda pun memuji ketinggian ilmu Tuan Sidi Arab dan menganugerahkan hadiah yang setimpal kepadanya.

[Maksimum : 6 markah]

Soalan 5- Peribahasa

Berikan 1 markah bagi setiap peribahasa yang dapat disenaraikan dengan tepat.

1 markah bagi maksud peribahasa yang tepat.

i. **bagai dakwat dengan kertas**
Maksud:hubungan yang sangat mesra dan akrab saling bekerjasama

ii. **jika tidak dipecahkan ruyung, manakan dapat sagunya.**
Maksud:sesuatu kejayaan itu tidak akan dicapai tanpa usaha bersungguh-sungguh.

iii. **Sudah terang lagi bersuluh**,
Maksud: perkara yang sudah terang dan nyata sehingga diketahui umum.

[Maksimum : 4 markah]

LATIHAN 3

Soalan 1 : Morfologi - Kata ganda

1. menunjuk-nunjuk - (gemar memperlihatkan kelebihan diri)
2. kursus-kursus - (Satu kegiatan belajar-mengajar yang diselenggarakan dalam waktu pendek dan hanya untuk mempelari satu ketrampilan tertentu)
3. beringat-ingat - (berjaga-jaga, berhati-hati dan cermat)

Morfologi - Kata akronim

1. PDRM (Polis Diraja Malaysia)
2. halaju (hala laju) - Kecepatan gerakan, kadar kecepatan
3. tadika (taman didikan kanak – kanak) – Mana-mana premis yang menerima masuk lebih dari empat orang kanak-kanak berumur antara 4 hingga 6 tahun.

[Maksimum: 8 markah]

Soalan 2 : Sintaksis

1. Kaedah Pembelajaran Abad ke-21 (PAK-21) sangat sesuai dengan jiwa generasi muda dalam membantu proses pengajaran dan pembelajaran menjadi lebih interaktif

i. Kaedah Pembelajaran Abad ke-21 (PAK-21) sangat sesuai dengan jiwa generasi muda dalam membantu proses pengajaran menjadi lebih interaktif 1

ii. Kaedah Pembelajaran Abad ke-21 (PAK-21) sangat sesuai dengan jiwa generasi muda dalam membantu proses pembelajaran menjadi lebih interaktif 1

2. Kaedah Pembelajaran dan Pemudahcaraan (PdPc) lebih berkesan dalam dunia pendidikan terkini kerana pelajar didedahkan dengan pembelajaran tanpa syarahan apabila sesi pembelajaran berlangsung.

i. Kaedah Pembelajaran dan Pemudahcaraan (PdPc) lebih berkesan dalam dunia pendidikan terkini. 1

ii. Pelajar didedahkan dengan pembelajaran tanpa syarahan apabila sesi pembelajaran berlangsung. 1

3. Kaedah pembelajaran didik hibur bukan sahaja memudahkan murid memahami sesuatu yang dipelajari, malah dapat memberi pengalaman baharu kepada pelajar.

i. Kaedah pembelajaran didik hibur memudahkan murid memahami sesuatu yang dipelajari. 1

ii. Kaedah pembelajaran didik hibur memberi pengalaman baharu kepada pelajar. 1

[Maksimum :6 markah]

Soalan 3 : Penyuntingan

Bahan 1

1. adunan - teradun (imbuhan)
2. mujarab - berkesan (Istilah)
3. sessi - sesi (Ejaan)
4. pendemik - pandemik (Ejaan)
5. menentukan - menentu (Imbuhan)
6. pelajaran - pembelajaran (Istilah)
7. menjadikan - kemenjadian (Imbuhan)
8. hollistik - holistik (ejaan)
9. memikat - menarik (Istilah)

10. apa - apa - apa (Tatabahasa)
11. demi/untuk - demi / untuk (Tatabahasa)

[Maksimum : 6 markah]

Soalan 4 : Bahasa Melayu Standard

Panduan pemarkahan menukarkan Bahasa Melayu klasik kepada bahasa Melayu Standard bagi Soalan 4

Deskripsi	Markah 6
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat gramatis	6
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *masih* gramatis	5
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	4
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat gramatis	3
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	2
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *tidak* gramatis	1
- Ayat disalin bulat-bulat	0
- Isi **tidak** mengikut urutan	0

Seri Bija Diraja mempunyai seorang anak bernama Tun Umar. Dia sangat berani, mempunyal tingkah laku/ sikap /perangai gila-gila bahasa. Tun Umar pergi dengan sebuah perahu yang bergoyang-goyang/berayun-ayun. Apabila bertemu dengan perahu Siam yang banyak, sekali dia melanggar, beberapa buah perahu Siam berundur. Lalu dia pergi ke sebelah dan mengubah haluan. Dia melanggar perahu Siam yang lain. Beberapa buah perahu Siam turut berundur. Tun Umar pun kembali. Orang Siam berasa hairan melihat tingkah laku / perangai/ kelakuan Tun Umar.

[Maksimum : 6 markah]

Soalan 5- Peribahasa

i. - Muafakat membawa berkat
- Bagai aur dengan tebing
- hati gajah sama dilapah, hati kuman sama dicecah
- bulat air kerana pembentung,bulat manusia kerana muafakat.

ii. - Carik-carik bulu ayam, lama-lama bercantum jua
- air dicencang takkan putus
- buang yang keruh, ambil yang jernih.

iii. - Bapa borek anak rintik
- bagaimana kuih begitulah acuannya
- di mana tumpahnya kuah, kalau tidak ke nasi.

[Maksimum : 6 markah]

LATIHAN 4

Soalan 1 : Morfologi - kata majmuk.

1. **Kasih sayang** - cinta kasih (perasaan) belas kasih; menaruh kasih.
2. **Peras ugut** - kegiatan meminta wang, barang kemas, dan lain-lain secara paksa [dengan ugutan, ancaman]
3. **Ibu bapa** - orang tua [yakni emak dan ayah]
4. **Tanggungjawab** - kewajipan
5. **Salah laku** - kelakuan yang dianggap tidak bermoral atau beretika.

[Maksimum: 8 markah]

Soalan 2 : Sintaksis - Menukar ayat aktif kepada ayat pasif

1.	Penduduk telah membahagikan tugas mereka sebelum gotong-royong bermula. Sebelum gotong-royong bermula penduduk telah dibahagiakan tugas mereka	2
2.	Sebahagian penduduk telah membersihkan kawasan masjid. Kawasan masjid telah dibersihkan oleh sebahagian penduduk	2
3.	Mereka tidak menunjukkan sikap perkauman ketika melakukan aktiviti khidmat masyarakat. Ketika melakukan aktiviti khidmat masyarakat sikap perkauman tidak mereka tunjukkan	2

[Maksimum :6 markah]

Soalan 3 : Penyuntingan
Bahan 1

1.	di reka	-	direka	(ejaan)
2.	paling sesuai sekali	-	paling sesuai/sesuai sekali	(tatabahasa)
3.	pentingkan	-	mementingkan	(imbuhan)
4.	keperingkat	-	ke peringkat	(tatabahasa)
5.	lebihan	-	melebihi	(imbuhan)
6.	Dorongan	-	sokongan	(istilah)

[Maksimum : 5 markah]

Soalan 3 : Penyuntingan
Bahan 2

1.	disengara	-	disenggara	(ejaan)
2.	di buat	-	dibuat	(ejaan)
3.	Peletakan	-	Meletakkan	(imbuhan)
4.	pemadaman	-	pemadam	(istilah)
5.	simpanan	-	bekalan	(istilah)
6.	lain-lain fabrik	-	fabrik-fabrik lain	(tatabahasa)

[Maksimum : 4 markah]

Soalan 4 : Bahasa Melayu Standard

Panduan pemarkahan menukarkan Bahasa Melayu klasik kepada bahasa Melayu Standard bagi Soalan 4

Deskripsi	Markah 6
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat gramatis	6
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *masih* gramatis	5
- Isi cukup dan lengkap, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	4
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat gramatis	3
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *kurang* gramatis	2
- Isi **tidak** cukup, mengikut urutan dan ayat *tidak* gramatis	1
- Ayat disalin bulat-bulat	0
- Isi **tidak** mengikut urutan	0

Tidak lama kemudian hari pun malam. Kertala Sari pun menjadi dirinya yang sebenar. Kemudian dia (Kertala Sari) berjalan masuk ke dalam kota. Seterusnya dia (Kertala Sari) masuk ke dalam rumah seorang saudagar yang kaya. Kertala Sari melihat saudagar itu sedang makan nasi bersama-sama isterinya. Kertala Sari pun masuk lalu makan bersama-sama saudagar itu. Setelah jauh/larut malam, saudagar itu pun tidur.

Soalan 5- Peribahasa

i.	pinang dibelah dua / cincin dengan permata	2
ii.	Sedangkan lidah lagi tergigit / bumi mana yang tidak ditimpa hujan	2
iii.	bagai embun di hujung rumput / umpama telur di hujung tanduk / ibarat retak menanti belah.	2

[Maksimum : 6 markah]

JAWAPAN KERTAS 2 BAHAGIAN B : PRMAHAMAN

Markah penuh 35 markah dibahagikan kepada:
Soalan 6 : 12 markah
Soalan 7 : 13 markah
Soalan 8 : 10 markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap / sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan Pemarkahan Soalan Pemahaman

1. Soalan 2 markah: Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	**MARKAH**
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup /ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat tidak gramatis - Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	1
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah: Pemahaman berdasarkan teks dan unsur KBAT

DESKRIPSI	**MARKAH**
Isi cukup/ menyentuh semua bahan / relevan dengan tugasan/ ayat gramatis	3
Isi cukup / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugasan/ ayat *kurang* gramatis	2
Isi tidak cukup / menyentuh semua bahan / ayat gramatis	
Isi tidak cukup / tidak menyentuh semua bahan	1
Jawapan salah	0

3. Soalan 3 markah: Pemahaman unsur KBAT dan NOVEL

DESKRIPSI	**MARKAH**
Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugasan / ayat gramatis	4
Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugasan / ayat *kurang* gramatis	3
Isi **tidak** cukup (2 isi) / ayat gramatis	
Isi **tidak** cukup (2 isi) / ayat *kurang* gramatis	2
Isi tidak cukup (I isi) / ayat gramatis	
Isi **tidak** cukup (1 isi) / ayat gramatis	1
Jawapan salah	0

Jawapan Latihan 1

Soalan 1

	Maksud	**Markah**
(i)	menjadi lebih / kian / bertambah tegang/ runcing/ genting/ serius	2
	menjadi lebih / kian / bertambah kritikal	1
	semakin tegang/ runcing/ genting/ serius	1

(ii) Faktor-faktor

Bahan 1

P1 adanya aktiviti manusia yang melakukan pembuangan atau pelepasan sisa sama ada cecair, gas, pepejal, atau separa pepejal secara tidak terawat ke persekitaran

P2 akibat daripada ketamakan dan kerakusan manusia dalam berinteraksi dengan alam semula jadi

Bahan 2

P3 pencemaran dan pengurusan buangan sisa yang tidak teratu

P4 dilakukan oleh tangan manusia sendiri yang rakus demi keuntungan dan kepentingan diri.

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum: 3 markah]
[Isi cukup: 2]

(iii) Kepentingan-kepentingan

P1 mengurangkan longgokan sampah
P2 mengurangkan kos pelupusan sampah
P3 memupuk sikap berjimat cermat
P4 mengurangkan pencemaran
P5 memelihara sumber alam semula jadi/ flora dan fauna

[Punca lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

(iv) Cara-cara

P1 menegur / memberi nasihat
P2 melaporkan kepada pihak berkuasa / majlis perbandaran
P3 meminta bantuan ibu bapa/ ketua kampung untuk menegur / menasihati
P4 mencadangkan supaya membeli / menyediakan tong sampah yang lebih besar
P5 menularkan isu tersebut dengan menggunakan media sosial

[isi lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

Soalan 2

(i) Berdasarkan **Bahan 2**, apakah yang perlu untuk memastikan Negara aman jaya.

P1 Sedia demi pertiwi
P2 kukuh jiwa jati diri
P3 kekalkan taat setia kita

[Maksimum: 2 markah]
[Isi cukup: 2]

(ii) Persamaan nilai positif
Bahan 1, Bahan 2 dan Bahan 3

P1 Jujur
P2 Amanah

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum: 3 markah]
[Isi cukup: 2]

(iii) Punca-punca kemerosotan integriti

P1 Kepimpinan yang lemah
P2 Kelemahan/ kecelaruan/ ketidakcekapan/ perselisihan pendapat dalam SOP
P3 Aspek budaya/ Etika kerja lemah
P4 Kelemahan individu
P5 Sikap tidak ambil peduli
P6 Kurang pendidikan dan penghayatan nilai-nilai murni
P7 Tamak/ materialistik

[Punca lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

(iv) Tindakan

P1 Menasihati rakan secara baik
P2 Menerangkan yang tindakannya menyogok adalah salah di sisi undang-undang
P3 Melaporkan perkara itu kepada pihak yang bertanggungjawab
P4 Memintanya supaya berfikir secara rasional
P5 memintanya supaya muhasabah diri

[Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

Soalan 3 : Novel (i)

(i) Sebab-sebab

P1 Kelazatan kuah

P2 Sambalnya

P3 Lauknya yang pelbagai

[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

Panduan pemarkahan bagi Soalan 8 (ii)

(a) Jawapan berdasarkan dua buah novel yang dipelajari.
(b) Jawapan hendaklah dalam ayat-ayat yang lengkap.
(c) Beri 1 markah bagi setiap **peristiwa** yang betul.
(d) Beri 1 markah bagi huraian yang lengkap / jelas bagi setiap peristiwa.
(e) Markah isi maksimum 4 markah (2 markah bagi setiap peristiwa dan huraian).
(f) Markah bahasa maksimum 2 markah, diberi secara kesan menyeluruh.
Baik : 2 markah
Lemah : 1 markah
(g) Jika calon menjawab dan markah isi kosong, beri 1 markah bahasa.
(h) Calon tidak menjawab 0 markah.

Soalan 4 : Novel (ii)

Peristiwa yang menggambarkan amalan bekerjasama dalam setiap novel tersebut ialah
Novel Di sebalik Dinara, karya Dayang Noor

1. **Peristiwa** Azraai sangat mengambil berat perihal keselamatan adiknya sehingga sanggup memasang 'retinal scanner' dan interkom yang bersambung ke rumahnya.
Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan abang terhadap adiknya dalam usaha melindungi orang yang disayangi.

2. **Peristiwa** Farisha risau apabila Azrai baru memberitahunya mengenai penyakit yang dihidapi abangnya sedangkan doktor telah mengesahkannya pada bulan lepas.
Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan adik terhadap kesihatan abangnya.
3. **Peristiwa** Shida sanggup menghantar Farisha **ke** stesen monorel untuk menghadiri simposium di hotel Renaissance pada pukul 9.00 pagi.
Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan seorang sahabat sehingga sanggup mengorbankan masa tidurnya.
4. **Peristiwa** Aqram menegur seorang wanita yang sedang asyik berbual di telefon dengan suara yang kuat dan mengganggu orang lain sewaktu urusan daftar masuk di kaunter lapangan terbang.

Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan seseorang terhadap keselesaan orang ramai di tempat awam.
5. **Peristiwa** Shida dan Rosman melawat Farisha yang kelihatan lemah di hospital Putrajaya kerana Farisha tiba-tiba pengsan semasa bekerja.
Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan rakan sekerja terhadap rakan sejawat yang ditimpa musibah.

6. **Peristiwa** Farisha telah berada disisi Karl ayah kandungnya yang sedang nazak di rumah agam Karl di Puchong.
   Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan seorang anak kerana sanggup bertemu dan menziarahi ayahnya walaupun telah menjadi bahan uji kaji ayahnya.
   [Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

Peristiwa yang menggambarkan amalan bekerjasama dalam setiap novel tersebut ialah Novel Silir Daksina, karya Nizar Parman

1. **Peristiwa** Haikal menyelami penderitaan ayahnya setelah membaca manuskrip yang ditulis oleh ayahnya.
   Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan seorang anak terhadap kehidupan ayahnya yang telah terpisah sekian lama.
2. **Peristiwa** Walid memujuk Haikal dan merestui keputusan Haikal untuk menjejaki peninggalan arwah ayahnya. Walid berjanji memberi wang perbelanjaan untuk Haikal apabila tinggal di sana nanti.
   Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan seorang ayah terhadap anaknya walaupun hanya anak tirinya.
3. Peristiwa ketika hari persembahan, Lazim telah ditimpa kemalangan dan Ong See Hwa yang menggantikan tempatnya. Haiqal menari berpasangan dengan Ong See Hwa menggantikan tempat Lazim.
   Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan rakan/sahabat ketika kawan menghadapi musibah.
4. Peristiwa Cikgu Amirulnizam menumpangkan Ai Ling/Ong See Hwa ke sekolah kerana bateri kereta ayahnya lemah dan kereta tidak dapat dihidupkan.
   Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan sebagai jiran tetangga.
5. Peristiwa Cikgu Zam/Amirulnizam meminta Ai Ling/ Ong See Hwa datang ke rumahnya bersama-sama kakaknya untuk belajar cara mendeklamasikan puisi.
   Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan seorang guru dalam mendidik anak muridnya.
6. **Peristiwa** Ong See Hwa yang membersihkan rumah Abdullah Kayan dan balai raya di Kampung Sri Purnama, walaupun Abdullah Kayan sudah lama meninggal dunia.
   Peristiwa ini menggambarkan keprihatinan terhadap amanah yang digalas.
   [Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

Jawapan Latihan 2

Soalan 1

(i) **Maksud** pelbagai kelebihan

	Markah
bermacam-macam/banyak kebaikan/manfaat	2
pelbagai kebaikan/manfaat	1
bermacam-macam kelebihan	1

(ii) Merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2** , nyatakan manfaat tumbuhan herba.

Bahan 1

P1 bunga raya putih sebagai alat tuam untuk merawat bisul dan bengkak.

P2 daun kaduk boleh dijadikan ulam manakala akarnya digunakan untuk merawat sakit gigi, batuk dan kulat pada kaki.

Bahan 1

P3 bahan penyedap dalam masakan

P4 digunakan untuk tujuan perubatan terutamanya dalam kaedah perubatan tradisional.

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2]

(iii) kesan penggunaan herba dalam kalangan masyarakat

P1 kos perubatan yang lebih murah kerana bahan yang digunakan senang didapati dari sumber alam.

P2 perubatan alternatif kepada perubatan moden/merawat penyakit yang tidak dapat dirawat oleh perubatan moden

P3 mendatangkan kemudaratan kepada pesakit kerana bahan yang digunakan belum tentu selamat/mendatangkan kesan sampingan seperti kerosakan buah pinggang

[Kesan lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2]

(iv) Tindakan saya untuk memajukan perusahaan ini

P1 mempromosi/mengiklankan di media massa/media sosial

P2 mempelbagaikan teknik pembungkusan produk

P3 meningkatkan ilmu pemasaran/bengkel/kursus

P4 meningkatkan kualiti produk/kajian

P5 menjalinkan kerjasama dengan Kementerian Kesihatan Malaysia/syarikat besar

[isi lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3]

Soalan 2

(i) Maksud *menaikkan bulu roma*

P1 menimbulkan ketakutan

[Maksimum: 2 markah]

(ii) Persamaan bagi kedua-dua bahan

P1 Semangat perjuangan yang tinggi dan tidak mengenal kalah kepada musuh

P2 Pahlawan/pejuang sanggup berkorban nyawa dan tenaga bagi mempertahankan tanah air yang tercinta

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2]

(iii) Wajarkah Sarjan Jamil Mohd. Shah tetap bertahan… pendapat

Wajar

P1 wajar kerana mereka mempertahankan kompleks polis Bukit Kepong kerana keselamatan ahli keluarga dan anak isteri mereka di situ bergantung pada pertahanan anggota polis.

P2 wajar kerana Sarjan Jamil berpegang kepada prinsip berjuang berhabis-habisan hingga titisan darah yang terakhir demi mempertahankan negara daripada komunis.

Tidak Wajar

P3 tidak wajar kerana akan mengorbankan banyak nyawa

P4 tidak wajar kerana isteri dan anak kehilangan suami dan ayah

P5 tidak wajar kerana mengakibatkan kemusnahan harta benda

(Alasan yang lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 2]

(iv) Tindakan saya

P1 menegur/menasihati rakan karib saya untuk menghentikan perbuatan tersebut

P2 melaporkan perbuatan rakan karib saya itu kepada guru disiplin/kaunselor

P3 memberitahu ibu/bapa rakan karib saya itu

P4 mengambil dan menyimpan bendera tersebut

[Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3]

Soalan 3 : Novel (i)

(i)

P1 keturunan pahlawan

P2 Datuk moyang sanggup mati kerana menentang Inggeris.

P3 Mereka benci sungguh dengan orang putih.

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3]

Panduan pemarkahan bagi Soalan 8 (ii)

(a) Jawapan berdasarkan dua buah novel yang dipelajari.
(b) Jawapan hendaklah dalam ayat-ayat yang lengkap.
(c) Beri 1 markah bagi setiap **peristiwa** yang betul.
(d) Beri 1 markah bagi huraian yang lengkap / jelas bagi setiap peristiwa.
(e) Markah isi maksimum 4 markah (2 markah bagi setiap peristiwa dan huraian).
(f) Markah bahasa maksimum 2 markah, diberi secara kesan menyeluruh.

Baik	:	2 markah
Lemah	:	1 markah

(g) Jika calon menjawab dan markah isi kosong, beri 1 markah bahasa.
(h) Calon tidak menjawab 0 markah.

Soalan 4 : Novel (ii)
Peristiwa yang menunjukkan kepentingan ilmu pengetahuan
Novel Di sebalik Dinara, karya Dayang Noor

1. Peristiwa Karl berusaha untuk memajukan diri hingga mendapat pengiktirafan dengan memenangi anugerah inovasi peringkat kebangsaan

   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan ilmu pengetahuan penting untuk memajukan diri sendiri dalam bidang yang diminati.
2. Peristiwa Farisha menghadiri sebuah simposium di Hotel Renaissance yang diundang oleh Aqram kerana berminat untuk mendengar ucapan Philips Young dan dia juga ingin meningkatkan ilmu pengetahuannya berkaitan keselamatan komputer.
   Huraian : Peristiwa ini dapat diteladani kerana kita perlu sentiasa berusaha untuk menambahkan ilmu pengetahuan.
3. Peristiwa Azraai memasang pengimbas retina di apartmen adiknya, Farisha bagi memastikan keselamatan Farisha terjamin memandangkan kejadian pembunuhan berlaku di persekitaran kediaman adiknya itu.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan bahawa kepentingan ilmu teknologi maklumat dalam membantu kita mendapatkan cara menyelesaikan isu keselamatan.
4. Peristiwa Farisha menggunakan ilmu pengetahuannya dalam menguruskan syarikatnya bersama Rosman iaitu Secured Shell.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan ilmu pengetahuan dapat membantu seseorang mengurus pekerjaan dengan baik.
   [Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

Novel Silir Daksina, karya Nizar Parman

1. Peristiwa Haikal menerima tawaran melanjutkan pelajaran di Bumi Kenyalang untuk meningkatkan ilmu pengetahuannya dalam mencapai cita-cita.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kesanggupan seseorang merantau ke tempat lain untuk menuntut ilmu demi menjamin masa depan.
2. Peristiwa Haikal yang menuntut ilmu pengetahuan tentang tarian zapin bersama-sama ahli kumpulan zapin D'Purnama demi mempopularkan tarian tersebut semula di Kampung Sri Purnama.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kepentingan ilmu pengetahuan dalam mengekalkan budaya warisan yang kian pupus.
3. Peristiwa Rafiqah (umi Haikal) yang memiliki ilmu perniagaan dan mengusahakan perniagaan batik untuk menyara keluarganya.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kepentingan ilmu pengetahuan dalam menjalankan sesuatu perniagaan.
4. Peristiwa Tauke Ong yang sanggup menoreh getah pada waktu pagi dan meraih hasil tanaman untuk dijual pada waktu petang demi mengumpul wang untuk pendidikan anak-anaknya supaya anak-anaknya dapat mengecapi kehidupan yang lebih baik lagi.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kepentingan ilmu pengetahuan dalam mengubah taraf kehidupan keluarga.
   [Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

Jawapan Latihan 3

Soalan 1

(i) Maksud *mengubah tabiat.* **Markah**

menukar perangai / kelakuan / watak / tingkah laku / perilaku / sifat	2
Menukar *tabiat*	1
Mengubah perangai / kelakuan / watak / tingkah laku / perilaku / sifat	1

(ii) Langkah-langkah untuk menghindari jangkitan Covid-19

Bahan 1

P1 Sentiasa memastikan diri masing-masing dalam keadaan bersih
P2 Selain menggunakan pelitup muka dan mencuci tangan dengan cecair pembasmi kuman.
P3 Kurangkan bersentuhan dan bersalaman.
P4 Elakkan daripada menghadiri sebarang bentuk perhimpunan yang boleh mendedahkan diri kepada jangkitan virus ini

Bahan 2

P5 Menjadikan kebersihan diri sebagai norma kehidupan baharu
P6 Menggunakan pelitup muka dan pensanitasi tangan

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.
[Maksimum: 3 markah]
[Isi cukup: 2]

(iii) Kesan-kesan positif PKP terhadap kehidupan masyarakat

P1 mengeratkan hubungan kekeluargaan
P2 mempelbagai hobi/ kemahiran
P3 meningkatkan pendapatan (Grab/ Food Panda)/ peluang pekerjaan
P4 menjimatkan perbelanjaan
P5 mengurangkan masalah sosial/ jenayah

[Kesan lain boleh diterima sekiranya sesuai]
[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

(iv) Langkah-langkah penjagaan di rumah yang boleh dilakukan

P1 Memberi makan ubat/ makanan tambahan
P2 Menyuruhnya menjaga jarak sosial dari ahli keluarga yang lain
P3 Mengasingkannya dalam bilik berasingan untuk berehat/ bilik kuarantin
P4 Sentiasa memeriksa suhu badannya / memantau perkembangan kesihatannya
P5 Mendapatkan rawatan doktor jika keadaan bertambah serius.

[Langkah lain boleh diterima sekiranya sesuai]
[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

Soalan 2

(i) ***Tanah air beta dilumuri barat***

P1 *ialah* negara dijajah oleh musuh*/ kuasa asing*

[Maksimum: 2 markah]

(ii) Kesan penjajahan kuasa asing kepada masyarakat

Bahan 1

P1 Perbauran rentetan senapang dengan ledakan bom mortar

P2 Jerit pekik penghuni kampung

P3 Di sana sini kelihatan orang berlari

Bahan 2

P4 Membangkitkan semangat nasionalisme masyarakat/ Rakyat berusaha mempertahankan negara daripada dijajah oleh kuasa asing

P5 Tanah air/negara dikuasai penjajah.

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2]

(iii) Kepentingan menjaga hubungan diplomatik kepada negara ialah

P1 dapat mengukuhkan pertahanan negara/ keselamatan melalui persahabatan dengan kuasa besar

P2 dapat menjaga kepentingan kebergantungan sumber semula jadi.

P3 dapat meningkatkan hubungan perdagangan pelbagai hala/ ekonomi

P4 menggalakkan perkongsian pintar (teknologi) dalam pelbagai bidang/ kemahiran

P5 perkongsian budaya

P6 bantuan bencana

(Alasan yang lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2]

(iv) Cadangan tindakan

P1 Menegur perbuatan rakan-rakan tersebut/ Menasihati

P2 Melaporkan kepada guru/ mencatat nama murid

P3 Meminta bantuan ketua tingkatan/ pengawas atau rakan-rakan lain yang boleh dipercayai.

P4 membawanya berjumpa kaunselor/ guru disiplin

P5 melaporkan kepada ibu bapa murid

[Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai]

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3]

Soalan 3 : Novel (i)

(i) Keadaan Pantai Batu Buruk ialah.

P1 Hujan masih belum ada tanda mahu berhenti

P2 Masih lagi mencurah-curah

P3 Lampu-lampu kuning di sepanjang jalan Pantai Batu Buruk itu telah dinyalakan

P4 Pantai Batu Buruk yang tadinya agak riuh, perlahan-lahan menjadi sepi

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3]

Panduan pemarkahan bagi Soalan novel (ii)

(a) Jawapan berdasarkan dua buah novel yang dipelajari.

(b) Jawapan hendaklah dalam ayat-ayat yang lengkap.

(c) Beri 1 markah bagi setiap **peristiwa** yang betul.

(d) Beri 1 markah bagi huraian yang lengkap / jelas bagi setiap peristiwa.

(e) Markah isi maksimum 4 markah (2 markah bagi setiap peristiwa dan huraian).

(f) Markah bahasa maksimum 2 markah, diberi secara kesan menyeluruh.

Baik : 2 markah

Lemah : 1 markah

(g) Jika calon menjawab dan markah isi kosong, beri 1 markah bahasa.

(h) Calon tidak menjawab 0 markah.

Soalan 4 : Novel (ii)

Novel Di sebalik Dinara, karya Dayang Noor

1. Peristiwa Farisha yang mengetahui selama ini keluarga yang membelanya dengan penuh kasih sayang adalah keluarga angkat sahaja.Azraai juga memberitahu tentang ibu bapa kandungnya yang sebenar.

   Huraian: Peristiwa ini menimbulkan rasa simpati terhadap pembaca kerana memahami perasaan seorang anak angkat apabila secara tiba-tiba mengetahui orang yang menjaganya selama ini bukan keluarga kandung .

2. Peristiwa Karl yang sangat zalim terhadap kanak-kanak walaupun anaknya sendiri. Dia sanggup memasukkan implan dan mikrocip ke dalam tubuh Farisha yang masih bayi tanpa dibius semata-mata untuk menjadikannya cerdik.

   Huraian: Peristiwa ini menimbulkan rasa simpati pembaca kerana anak-anak patut disayangi dan bukannya disakiti.

3. Peristiwa Medina yang akhirnya dapat bertemu semula dengan anak kandungnya, Farisha setelah lama berusaha untuk mencari dan menjejakinya. Dia telah terpisah dengan anak kandungnya itu sejak Farisha kecil lagi.

   Huraian: Peristiwa ini menimbulkan simpati pembaca kerana hubungan emak dengan anak yang terpisah angkara perbuatan ayah kandung dan suaminya sendiri.

[Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

Novel Silir Daksina, karya Nizar Parman

1. Peristiwa Haiqal hidup tanpa menerima kasih sayang seorang ayah sejak kecil. Bahkan, dia tidak mengetahui siapa ayahnya sehingga beliau menerima manuskrip yang dihantar oleh Ong See Hwa. Haiqal tabah menghadapi cabaran dalam usaha untuk mengetahui sejarah kehidupan ayah kandungnya yang terpisah sejak kecil. Umi tidak menyokong tindakan Haiqal.
   Huraian: Peristiwa ini menimbulkan rasa simpati terhadap pembaca kerana anak-anak yang dibesarkan oleh ibu tunggal tanpa kasih sayang seorang ayah.
2. Peristiwa Haiqal bertanya kepada uminya tentang rancangannya ke Johor untuk menjejaki warisan peninggalan ayahnya. Pada mulanya, uminya mengugut Haiqal bahawa dia tidak akan memberikan wang kepadanya, namun begitu Haiqal tidak membatalkan keputusannya. Sebaliknya dia meneruskan rancangannya untuk pergi ke Johor. Haiqal berani dalam membuat keputusan. Dia berani untuk bertolak ke tempat asing dan tidak takut akan ugutan uminya.
   Huraian: Peristiwa ini menimbulkan rasa simpati terhadap pembaca kerana seorang ibu tidak merestui perbuatan anaknya sedangkan restu seorang ibu itu sangat penting dalam mendapatkan keredaan Allah.
3. Peristiwa Abdullah bin Kayan **menulis manuskrip yang menunjukkan betapa beliau merindui Haiqal**. Abdullah bin Kayan amat merindui anak kandungnya, Haikal kerana telah lama tidak bertemu. Perpisahan antara Abdullah dengan bekas isterinya telah memisahkan dirinya dengan Haiqal.
   Huraian: Peristiwa ini menimbulkan rasa simpati terhadap pembaca kerana seorang ayah merindui anak kandungnya yang sudah lama tidak bertemu .
   [Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

Jawapan Latihan 4

Soalan 1

(i)	**Maksud**	**Markah**
-	menerangkan /menghuraikan / menyatakan fungsi/ tugas	2
-	**menjelaskan** fungsi/ tugas	1
-	menerangkan /menghuraikan / menyatakan **peranan**	1

(ii)	**Cara-cara**	
	Bahan 1	
P1	mengisytiharkan harta diperoleh sebelum dilantik dalam perkhidmatan awam	1
P2	mengisytiharkan harta ketika berkhidmat dalam perkhidmatan awam	1
P3	menghadiri program integriti anjuran SPRM	1
	Bahan 2	
P4	Sikap menunaikan amanah	1

P5 komitmen dengan tugas 1
Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.
[Maksimum: 3 markah]
[Isi cukup: 2]

(iii) Ciri- ciri pemimpin murid yang berkualiti
P1 mempunyai perancangan / matlamat yang jelas 1
P2 Ikhlas dan amanah terhadap tugas 1
P3 Mengamalkan nilai murni 1
P4 Menjadi suri teladan kepada murid lain 1
[Kesan lain boleh diterima sekiranya sesuai]
[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

(iv) Tindakan-tindakan
P1 Berbincang / bertanyakan masalah 1
P2 memberikan nasihat / teguran 1
P3 mengejutnya pada setiap pagi 1
P4 Menyuruhnya / mengajak berjumpa ketua jabatan / kaunselor 1
P5 berjumpa dengan ahli keluarga rakan anda 1
[Langkah lain boleh diterima sekiranya sesuai]
[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

Soalan 2
(i) Aiman berpendapat dia sukar untuk berbincang dengan ayahnya kerana
P1 Semua keputusan *daddy* akan tentukan 1
P2 Aiman hanya kena ikut 1
[Maksimum: 2 markah]
[Isi cukup: 2]

(ii) Beberapa pesanan kepada generasi muda
Bahan 1
P1 Cubalah berfikir seperti orang dewasa 1
P2 Jadilah manusia yang sentiasa dahagakan ilmu dan pengalaman 1
P3 Jangan hanya pandai meminta daripada berusaha. 1
Bahan 2
P4 mempunyai kebijaksanaan 1
P5 mempunyai keimanan 1
P6 sentiasa berwaspada 1
P7 sentiasa berdoa 1
P8 mempunyai sifat tabah 1

P9 mempunyai sifat berani 1
Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.
[Maksimum: 3 markah]
[Isi cukup: 2]

(iii) Manfaat jika seseorang mempunyai pemikiran kritis dan kreatif
P1 mampu menyelesaikan pelbagai masalah dengan mudah / masa singkat
P2 mampu berdaya saing
P3 sentiasa dipercayai / disenangi / dihormati oleh orang ramai
P4 menjadi aset penting untuk organisasi
(Manfaat yang lain boleh diterima sekiranya sesuai)
[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

(iv) Cara anda menyelesaikan masalah sahabat anda
P1 membuat latihan / persediaan bersama-samanya untuk pembentangan
P2 memberi kata-kata perangsang / motivasi kepadanya
P3 memberikan tip-tip penting untuk membentang dengan baik
P4 mencadangkannya meminta pandangan / panduan/ nasihat daripada guru
P5 mencadangkannya meminta bantuan murid/ rakan/ orang yang lebih berpengalaman
P6 mencadangkannya supaya menonton video/ audio pembentangan
[Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai]
[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

Soalan 3 : Novel (i)
(i) Kejayaan-kejayaan
P1 bilangan doktor bertambah banyak
P2 wad-wad dan bangunan diperbesar dan diperindah
P3 wujud wad-wad Super VIP
P4 perniagaan kesihatannya itu kini telah dilengkapi peralatan serba canggih
[Maksimum: 4 markah]
[Isi cukup: 3]

Panduan pemarkahan bagi Soalan Novel (ii)
(a) Jawapan berdasarkan dua buah novel yang dipelajari.
(b) Jawapan hendaklah dalam ayat-ayat yang lengkap.
(c) Beri 1 markah bagi setiap **peristiwa** yang betul.
(d) Beri 1 markah bagi huraian yang lengkap / jelas bagi setiap peristiwa.
(e) Markah isi maksimum 4 markah (2 markah bagi setiap peristiwa dan huraian).
(f) Markah bahasa maksimum 2 markah, diberi secara kesan menyeluruh.
Baik : 2 markah
Lemah : 1 markah
(g) Jika calon menjawab dan markah isi kosong, beri 1 markah bahasa.

(h) Calon tidak menjawab 0 markah.

Soalan 4 : Novel (ii)
Novel Di sebalik Dinara, karya Dayang Noor

1. Peristiwa Azraai memasang retinal scanner pada pintu apartmen adik angkatnya, Farisha untuk melindungi keselamatan Farisha setelah berlaku satu kes pembunuhan tidak jauh dari tempat tinggal Farisha.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan dalam melindungi orang yang disayangi / ahli keluarga.
2. Peristiwa Farisha tidak terburu-buru menerima tawaran RM 1.5 juta daripada Soft Lab sebaliknya dia merujuk dan berbincang dengan abangnya Azraai terlebih dahulu.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan kerana setiap orang perlulah berfikir dan mendapatkan nasihat daripada orang yang lebih berpengalaman sebelum membuat keputusan atau bertindak.
3. Peristiwa Dr. Maxi , Aqram dan Khairul Anwar sentiasa mengadakan perbincangan di Soft Lab bagi memastikan rancangan mereka menyelamatkan sistem Dinara berjalan lancar.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan kerana perbincangan akan mewujudkan kesepakatan dengan rakan sekerja membuat persediaan yang rapi ketika melakukan sesuatu pekerjaan.
4. Peristiwa Farisha menghadiri sebuah simposium yang diundang oleh Aqram keraana berminat untuk mendengar ucapan Philip Young dan dia juga ngin meningkatkan ilmu pengetahuannya berkaitan keselamatan komputer.
   Huraian: Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan kerana kita perlu berusaha menambah ilmu pengetahuan.
5. Peristiwa Karl memasang mikrocip dalam tubuh anaknya, Farisha untuk membolehkannya mengesan kedudukan Farisha apabila Dinara menghadapi masalah.
   Huraian: Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaa menggunakan kemajuan teknologi mengesan lokasi / kedudukan individu apabila diperlukan untuk menyelesaikan masalah.
6. Peristiwa Farisha mampu menggodam sistem keselamatan Bank Sapurba yang diserang oleh virus sedangkan orang yang menggantikannya langsung tidak dapat memasuki sistem keselamatan bank tersebut.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan dan kehebatan anak muda dalam menguasai ilmu pengaturcaraan komputer.
   [Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

Novel Silir Daksina, karya Nizar Parman

1. Peristiwa Tauke Lim menjaga kebun kelapa sawit yang ditinggalkan oleh Abdullah bin Kayan dan menyerahkan semua harta tersebut kepada Haiqal seperti buku akaun bank dan segala urusan ladang kelapa sawit ketika Haiqal pergi ke Kampung Seri Purnama.
   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan dalam menunaikan amanah yang diberikan.
2. Peristiwa penduduk Kampung Seri Purnama bekerjasama menjayakan Hari Kemerdekaan peringkat mukim dan persediaan menyambut kedatangan Yang Berhormat.

Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan mengamalkan sikap kerjasama membuat persediaan untuk sesuatu aktiviti/program.

3. Peristiwa Haiqal mendapat tawaran daripada sebuah universiti di Sarawak selepas tamat tingkatan 6.

   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan dalam pelajaran.

4. Peristiwa Haiqal bijak menangani cabaran tarian zapin semakin dilupakan dalam kalangan anak-anak muda Kampung Seri Purnama sebaliknya mereka lebih gemar berkumpul sesama mereka dan menaiki motosikal masing-masing.

   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan dalam memelihara sastera dan budaya yang kian dilupakan oleh generasi hari ini.

5. Peristiwa Haiqal bekerjasama dengan penduuduk kampung untuk mengadakan persembahan zapin D`Purnama sebagai usaha untuk menghargai perjuangan ayahnya Abdullah bin Kayan.

   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan masyarakat mengamalkan kerjasama dalam melakukan aktiviti.

6. Peristiwa umi yang telah berkahwin dengan Abdul Fatah selepas bercerai dengan Abdullah bin Kayan kerana mempunyai minat yang sama dalam perniagaan.

   Huraian : Peristiwa ini menunjukkan kebijaksanaan dalam merancang masa hadapan.

   [Terima mana-mana peristiwa yang sesuai]

JAWAPAN KERTAS 2 BAHAGIAN C : RUMUSAN

Jawapan Latihan 1

Pendahuluan [2 markah]

P1	…membincangkan sebab-sebab/punca-punca kenaikan harga barang dan langkah-langkah/cara-cara/usaha-usaha menanganinya.	2
P2	…membincangkan sebab-sebab/punca-punca kenaikan harga barang	1
P3	…langkah-langkah/cara-cara/usaha-usaha menangani kenaikan harga barang	1

Isi [16 markah]

Fokus 1 – sebab-sebab / punca-punca kenaikan harga barang

BAHAN 1

A1	kekurangan bekalan	2
A2	Inflasi	2
A3	permintaan pasaran yang tinggi terhadap sesuatu barang	2
A4	Pemain besar seperti perniagaan dan syarikat besar seringkali memperkayakan diri mereka sendiri	2

BAHAN 2

B1	Kadar tukaran mata wang tinggi	2
B2	kos pengeluaran meningkat.	2
B3	Kenaikan bahan api	2

Fokus 2 – langkah-langkah / usaha-usaha menangani kenaikan harga barang

BAHAN 1

C1	pembanterasan tindakan monopolistik dan kartel	2
C2	meningkatkan produktiviti pengeluaran makanan negara perlu dilaksanakan.	2
C3	Kebijaksanaan pengguna	2
C4	kesediaan pengguna untuk membuat peralihan gaya hidup yang bersesuaian	2

BAHAN 2

D1	penetapan harga siling oleh Kementerian Perdagangan Dalam Negeri Dan Hal Ehwal Pengguna telah dilaksanakan	2
D2	mempraktikkan amalan jimat-cermat	2

BAHAN 3

E1	memboikot barang atau pasar raya yang menaikkan harga	2
E2	pemantauan dan tindakan yang tegas oleh pihak berkuasa	2

Kesimpulan [2 markah]

K1	Kesimpulannya, kenaikan harga barang perlulah dikawal agar kehidupan rakyat tidak terseksa.	2
K2	Kesimpulannya, kenaikan harga barang perlulah dikawal.	1
K3	Kesimpulannya, kerajaan perlu mengawal kenaikan harga barang agar hidup rakyat lebih selesa.	0

Jawapan Latihan 1

Pendahuluan		**[2 markah]**
P1	…membincangkan kebaikan-kebaikan / faedah-faedah / kelebihan-kelebihan / manfaat-manfaat dan langkah-langkah / cara-cara/ kaedah-kaedah pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya.	**2**
P2	…membincangkan kebaikan-kebaikan / faedah-faedah / kelebihan-kelebihan / manfaat-manfaat pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya.	**1**
P3	…membincangkan langkah-langkah / cara-cara/ kaedah-kaedah pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya.	**1**

Isi [16 markah]

<u>BAHAN 1</u>

Fokus 1 – kebaikan / faedah / kelebihan / manfaat pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya

A1	membantu murid meningkatkan penguasaan bahasa melalui kaedah pembelajaran koperatif	**2**
A2	dalam modul bimbingan tidak wujud semangat persaingan tetapi keinginan untuk berkongsi kejayaan	**2**
A3	murid dapat menerima maklum balas untuk memudahkan kefahaman mereka semasa pembelajaran berlaku.	**2**
A4	dapat meningkatkan kemahiran dan keprofesionalan guru untuk mempelbagaikan gaya pembelajaran di dalam kelas	**2**

<u>BAHAN 1</u>

Fokus 2 – langkah / cara / kaedah pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya

B1	guru perlulah mendapatkan sokongan dan kebenaran daripada pentadbir sekolah	**2**
B2	guru yang bertanggungjawab dalam modul ini perlu memastikan matlamat utama dan objektif modul bimbingan rakan sebaya ini yang ditulis secara terperinci	**2**
B3	guru mata pelajaran perlu membina suatu rangka kurikulum untuk diikuti oleh pembimbing rakan sebaya dengan memberikan panduannya sekali.	**2**

<u>BAHAN 2</u>

Fokus 2 – langkah / cara / kaedah pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya

C1	memilih dan memadankan pembimbing bersama murid.	**2**
C2	Sering menyelia dan melakukan pemantauan	**2**

<u>BAHAN 3</u>

Fokus 2 – langkah / cara / kaedah pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya

D1	latih pembimbing	**2**
D2	buat penilaian	**2**

Kesimpulan		**[2 markah]**
K1	Kesimpulannya, pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya hendaklah diperkasakan/ digalakkan/ disokong/ diperluas agar dapat melahirkan modal insan kelas pertama.	**2**
K2	Kesimpulannya, modul bimbingan rakan sebaya hendaklah dipraktikkan agar dapat melahirkan modal insan kelas pertama.	**2**
K3	Kesimpulannya, pelaksanaan modul bimbingan rakan sebaya hendaklah diperkasakan/ digalakkan/ disokong/ diperluas.	**1**

Jawapan Latihan 3

Pendahuluan **[2 markah]**

P1	... membincangkan **punca-punca / faktor-faktor / sebab-sebab** berlaku pencemaran alam sekitar, **kesan-kesan / akibat-akibat / implikasi** pencemaran alam sekitar dan **langkah-langkah / cara-cara / usaha-usaha** untuk mencegah pencemaran alam sekitar.	**2**
P2	... membincangkan punca-punca/ faktor-faktor/ sebab-sebab berlaku pencemaran alam dan kesan-kesan/ akibat-akibat/ impak pencemaran alam sekitar.	**1**
P3	..membincangkan punca-punca/ faktor-faktor/ sebab-sebab berlaku pencemaran alam sekitar.	**1**

Isi [16 markah]

BAHAN 1
Fokus 1 - punca-punca/ faktor-faktor/ sebab-sebab berlakunya pencemaran alam sekitar

A1	kebebasan individu atau pihak tertentu yang mengeksploitasi hasil semula jadi alam demi kepentingan masing-masing	**2**
A2	tindakan tidak peduli sesetengah pihak di tapak pembuangan sampah	**2**
A3	Pencemaran air berlaku disebabkan oleh aktiviti pembangunan yang rancak tanpa kawalan	**2**
A4	Pembakaran sisa binaan yang dilakukan sesuka hati oleh pihak yang tidak bertanggungjawab	**2**

BAHAN 1
Fokus 2 - kesan-kesan/ akibat-akibat/ implikasi pencemaran alam sekitar

B1	perlahan-lahan menghakis ekosistem alam sehingga menghancurkan keaslian dan keselamatannya	**2**
B2	memberikan kesan terhadap kesucian sumber air dan membawa kepada kemudaratan apabila kita menggunakannya	**2**
B3	menjejaskan manusia yang menghuni kawasan di sekelilingnya	**2**
B4	menyebabkan kemusnahan hidupan yang lain	**2**

BAHAN 2
Fokus 3 - Langkah/ cara-cara/ usaha-usaha untuk mencegah pencemaran alam sekitar.

C1	penguatkuasaan akta dan undang-undang alam sekitar perlu diperketat	**2**
C2	institusi pendidikan juga merupakan medium terbaik untuk menyebarkan pendidikan alam sekitar	**2**

BAHAN 2
Fokus 2 - kesan-kesan/ akibat-akibat/ implikasi pencemaran alam sekitar

D1	kualiti alam sekitar akan merosot	**2**
D2	mengancam kesejahteraan sejagat dan kesihatan manusia.	**2**

BAHAN 3
Fokus 3 - Langkah/ cara-cara/ usaha-usaha untuk mencegah pencemaran alam sekitar.

E1	kerajaan menganjurkan Kempen Menjaga Alam Sekitar	**2**
E2	ibu bapa menerapkan amalan kitar semula kepada anak-anak	**2**

Kesimpulan		**[2 markah]**
K1	Kesimpulannya, alam sekitar perlulah dipelihara agar generasi akan datang dapat menikmati keindahan dan kebersihannya.	**2**
K2	Kesimpulannya, pencemaran alam sekitar hendaklah ditangani segera agar dapat mewujudkan sebuah negara yang bersih dan sejahtera.	**2**
K3	Kesimpulannya, alam sekitar perlulah dipelihara dan dijaga.	**1**
K4	Kesimpulannya, semua pihak hendaklah memelihara alam sekitar agar dapat menikmati keindahannya.	**0**

Jawapan Latihan 4

Pendahuluan		**[2 markah]**
P1	...membincangkan cabaran / rintangan / kekangan dan faedah / kebaikan / manfaat/ kelebihan e-sukan / sukan elektronik	**2**
P2	...membincangkan cabaran / rintangan / kekangan e-sukan / sukan elektronik	**1**
P3	...membincangkan faedah / kebaikan / manfaat / kelebihan e-sukan / sukan elektronik	**1**

Isi [16 markah]

<u>BAHAN 1</u>

Fokus 1 : cabaran / rintangan / kekangan e-sukan

A1	tahap kesedaran masyarakat sendiri terhadap e-sukan masih kurang	**2**
A2	sesetengah masyarakat beranggapan e-sukan banyak unsur keganasan	**2**
A3	tanggapan sesetengah orang e-sukan menyebabkan kecelaruan mental sekiranya terlalu lama bermain.	**2**
A4	pembaziran wang akan berlaku semata-mata untuk mendapatkan capaian Internet yang baik.	**2**

<u>BAHAN 1</u>

Fokus 2 : faedah / kebaikan / manfaat / kelebihan e-sukan / sukan elektronik

B1	mempunyai tindakan atau reaksi yang pantas	**2**
B2	menjadikan seseorang berfikiran kolektif dan kreatif, kuat daya ingatan dan mudah menerima maklumat baharu.	**2**
B3	dapat menjadi satu bentuk hiburan atau hobi	**2**

<u>BAHAN 2</u>

Fokus 2 : faedah / kebaikan / manfaat / kelebihan e-sukan / sukan elektronik

C1	menawarkan hadiah lumayan	**2**
C2	menjadi salah satu kerjaya yang menjanjikan pulangan yang lumayan	**2**

<u>BAHAN 3</u>

Fokus 2 : faedah / kebaikan / manfaat / kelebihan e-sukan / sukan elektronik

D1	merancakkan lagi industri sukan elektronik dalam negara kita	**2**
D2	mampu mengharumkan nama negara	**2**
D3	menghindari daripada terjebak dengan gejala yang tidak sihat	
D4	masa lapang remaja dapat diisi dengan aktiviti berfaedah	

Kesimpulan		**[2 markah]**
K1	Kesimpulannya, perkembangan industri e-sukan seharusnya dimanfaatkan sepenuhnya agar sukan digital berkembang pesat di negara ini.	**2**
K2	Kesimpulannya, industri e-sukan seharusnya dimajukan bagi melahirkan lebih ramai atlet e-sukan.	**2**

K3	Kesimpulannya, perkembangan industri e-sukan seharusnya dimanfaatkan sepenuhnya.	**1**
K4	Kesimpulannya, kerajaan perlulah menitikberatkan perkembangan industri e-sukan agar generasi muda mendapat manfaatnya.	**0**

PERIBAHASA DALAM BUKU TEKS

TEMA 1 : MEREALISASIKAN IMPIAN

1 : Belayar sambil memapan. (hal. 7)
Maksud: Melakukan dua pekerjaan atau perkara sekali gus.

2 : Cekur jerangau ada Iagi di ubun-ubun, sudah hendak berumah tangga. (hal.10)
Maksud : Belurn cukup umur sudah hendak beristeri.

3 : Hendak belaiar berenang, dapatkan itik, hendak belajar memanjat, dapatkan tupai. (hal.9)
Maksud: Sekiranya hendak mengetahui atau mengusai sesuatu perkara, belajarlah daripada orang yang ahli ataupun pakar dalam bidang tersebut.

4 : Di mana ada kemahuan, di situ ada jalan. (hal.10)
Maksud: Jika mempunyai cita-cita seseorang itu akan bemsaha dengan bersungguhsungguh untuk mencapainya.

5 : Orang mengantuk disorongkan bantal. (hal.12)
Maksud: Memperoleh apa yang benar-benar diingini.

TEMA 2 : INSAN TERDIDIK, NEGARA SEJAHTERA

6 : Zaman Tuk Nadur berkajang kain. (hal.21)
Maksud: Suatu masa atau zaman yang telah lalu; Suatu atau zaman yang telah lama sekali berlalu.

TEMA 3 : MEMETIK BINTANG

7 : Pengayuh sayang dibasahkan, sampan tidak akan sampai ke seberang. (hal.37)
Maksud: Tak akan tercapai maksudnya kalau tak mahu berusaha dan bersusah payah.

TEMA 4 : MENJULANG HARAPAN DIBUMI BERTUAH

8 : Bertangguh itu pencuri masa. (hal.49)
Maksud: Melakukan kerja secara bertangguh akan merugikan diri sendiri

9 : Untung sabut timbul, untung batu tenggelam. (hal.49)
Maksud: jika bernasib baik akan selamat, jika bernasib malang binasalah.

TEMA 5 : MEMACU PRODUKTIVITI

10 : Titik peluh. (hal.68)
Maksud: hasil usaha sendiri.

TEMA 6 : DUNIA PELANCONGAN

11 : Hujan halau mentua. (hal.74)
Maksud: Hujan sebentar sahaja.

12 : Kecil jangan disangka anak, besar jangan disangka bapa. (hal.74)
Maksud: Pengetahuan dan kelebihan itu tidak khusus pada orang-orang tua sahaja.

13 : Kalau takut dilambung ombak, jangan berumah di tepi pantai. (hal.74)
Maksud: Sekiranya takut kepada risiko, jangan dekati bahaya.

14 : Takkan lari gunung dikejar. (hal.75)
Maksud: Tidak perlu bergopoh-gapah mengerjakan sesuatu yang sudah tentu.

15 : Hujan emas di negeri orang, hujan batu di negeri sendiri, lebih baik negeri sendiri. (hal.77)
Maksud: Walau bagaimanapun kelebihan di negara orang, tetap negeri sendiri lebih baik.

16 : Jauhari sahaja yang mengenal manikam. (hal.77)
Maksud: Orang yang bijaksana juga yang mengetahui keelokan ilmu.

17 : Indah khabar daripada rupa. (hal.77)
Maksud: Perkhabaran sesuatu perkara yang dilebih-lebihkan

18 : Bapa borek, anak rintik. (hal.77)
Maksud: Anak itu mengikut kelakuan dan lain-lain orang tuanya. / anak menurut baka, kelakuan dan lain-lain dari bapanya.

19 : Tak tumbuh tak melata, tak sungguh orang tak kata. (hal.82)
Maksud: Orang mengatakan tentang sesuatu perkara itu tentulah ada sebabnya.

20 : Lain hulu lain parang, lain dahulu lain sekarang. (hal.82)
Maksud: Perbezaan zaman yang berubah mengikut peredaran masa.

21 : Kera mendapat bunga. (hal.82)
Maksud: Seseorang yang tidak tahu menilai pemberian orang lain.

22 : Bagaimana acuan, begitulah kuihnya. (hal.82)
Maksud: Seseorang anak itu akan mengikut perangai bapa atau ibunya.

23 : Sambil menyelam minum air. (hal .83)
Maksud: Sekali melakukan pekerjaan, dua tiga maksud tacapai.

24 : Hajan emas di negeri orang, hujan batu di negeri sendiri, lebih baik sendiri. (hal.84)
Maksud: Walau bagaimanapun kelebihan di negara orang, tetap negeri sendiri lebih baik.

TEMA 7 : DEMI KEDAMAIAN

25 : Sepandai-pandai tupai melompat, sekali akan gawal juga (hal.88)
Maksud: Sepandai-pandai orang, sekali akan salah juga perbuatannya

26 : Bagai itik mendapat air. (hal.90)
Maksud: Kegembiraan yang amat sangat kerana beroleh sesuatu yang disukai.

27 : Kalau tidak berada-ada, takkan tempua bersarang rendah. (hal.90)
Maksud: Tentu ada scbabnya, (ada sesuatu yang tersembunyi) maka terjadi sesuatu hal.

28 : Air tenang jangan disangka tiada buaya. (hal.90)
Maksud: Orang yang pendiam jangan dsangka bodoh atau penakut.

29 : Anak buah. (hal.98)
Maksud: Orang yang termasuk dalam sesuatu keluarga / Orang yang termasuk dalam sesuatu pasukan / Pekerja di bawah jagaan kita.

30 : Seperti telur di hujung tanduk. (hal.99)
Maksud: Dalam keadaan bahaya, serba sulit.

31 : Sambil menyelam minum air. (hal.99)
Maksud: Sekali melakukan pekerjaan dua tiga maksud tercapai.

TEMA 8 : DALAM LIPATAN KENANGAN

32 : Pisang tidak berbuah dua kali. (hal.106)
Maksud: Sekali merugi (tertipu dan sebagainya) tentu jera dan berhati-hati.

34 : Yang baik dijadikan teladan, yang buruk dijadikan sempadan. (hal.106 dan 107)

Maksud: Contohi sesuatu yang baik tetapi jauhkan daripada sesuatu yang buruk.

35 : Sesat di hujung jalan, balik ke pangkal jalan. (hal.106)
Maksud: Jika kita terlanjur dalam melakukan sesuatu perbuatan, eloklah menginsafinya segera.

36 : Mata air. (hal.112)
Maksud: Orang kesayangan, kekasih.

37 : Jalan tengah. (hal.113)
Maksud: Mengambil keputusan yang tidak berat sebelah.

TEMA 9 : SAYANGI MALAYSIAKU

38 : Tanah air. (hal.117)
Maksud: Negeri tempat seseorang dilahirkan.

39 : Sakit sama mengaduh, luka sama menyiuk. (hal.121)
Maksud: Sama-sama bertanggungjawab.

40 : Serumpun bak serai, sesusun bak sirih (hal.121)
Maksud: Bersatu padu dalam segala hal.

41 : Mulut biar manis, hati biar baik. (hal.121)
Maksud: Orang yang yang mulutnya manis mestilah baik juga hatinya.

42 : Adat pulau limburan pasang. (hal.121)
Maksud: Kehidupan manusia hendaklah bantu membantu, yang kaya mambantu yang miskin dan yang berilmu membantu yang bodoh, yang berkuasa melindungi yang lemah.

TEMA 10 : BANGSA BUGAR, SASTERA KEKAR

43 : Harga diri. (hal.133)
Maksud: Maruah.

44 : Menbuang muka. (hal.141)
Maksud: Berpaling ke arah lain untuk mengelakkan orang lain yang tidak disukai.

TEMA 11 : EKONOMI DINAMIK, NEGARA BERWIBAWA

45 : Ke mana perginya laying-layang, talinya ada pada kita. (hal.150)
Maksud: Orang yang berhutang itu tidaklah dapat melarikan diri.

46 : Di mana ada gula, di situ ada semut. (hal.157)
Maksud: Apabila sesuatu tempat itu mudah mendapat kesenangan atau kemewahan di situlah ramai orang berkumpul.

47 : Cermat masa banyak. jimat masa sedikit. (hal.157)
Maksud: Selalu berhati-hati dalam membelanjakan atau menggunakan sesuatu

48 : Besar periuk, besarlah keraknya. (hal.157)
Maksud: Kalau pendapatan besar, perbelanjaan pun besar.

49 : Condong ditumpil, lemah dianduh. (hal.157)
Maksud: Orang yang dalam kesusahan wang (akal dan lain-lain) diberi pertolongan.

TEMA 12 ASLI DAN KONTEMPORARI

50 : Air tangan. (hal.166)
Maksud: Masakan seseorang.

TEMA 13: SEGALANYA BERMULA DISINI

51 : Membuka mata / Buka mata. (hal.180)
Maksud: (i) Melihat dan meluaskan pandangan.
(ii) Menyedarkan atau menginsafkan orang lain.

TEMA 14 : SIHAT DAN BERSIH PILIHANKU

52 : Panas baran (hal.198)
Maksud: Cepat marah.

53 : Terlajak perahu boleh diundur, terlajak kata badan binasa. (hal.199)
Maksud: Berhati-hati apabila bercakap kerana ditakuti akan menyinggung perasaan orang lain.

TEMA 16 : DIPIMPIN UNTUK MEMIMPIN

54 : Malang tidak berbau. (hal.220)
Maksud: Kedaan yang tidak dapat diketahui sebabnya.

55 : Anak buah. (hal.224)
Maksud: Orang yang termasuk dalam sesuatu keluarga / Orang yang termasuk dalam sesuatu pasukan / Pekerja di bawah jagaan kita.

56 : Anak bongsu. (hal.224)
Maksud: Anak yang paling muda dalam keluarga.

57 : Alah membeli, menang mcmakai. (hal.232)
Maksud: Walaupun terasa berat membeli sesuatu barang yang mahal harganya tetapi barang itu bermutu dan tahan lama.

58 : Membaca jambatan ilmu. (hal.232)
Maksud: Amalan membaca dapat membantu kita menambahkan pengetahuan.

59 : Biar putih tulang jangan putih mata. (hal.232)
Maksud: Lebih baik mati daripada tidak dapat apa yang diidamkan.

60 : Terlajak perahu boleh diundur, terlajak kata badan binasa / Berkata pelihara lidah. (hal.232)
Maksud: Berhati-hati apabila bercakap kerana ditakuti akan menyinggung perasaan orang lain.

61 : Yang lama dikelek, yang baharu didukung. (hal.232)
Maksud: Adat yang lama tetap diamalkan di samping budaya hidup yang baharu.

62 : Belakang parang kalau diasah lagikan tajam. (hal.232)
Maksud: Biar bodoh sekalipun, kalau belajar nescaya akan pandai juga. / Orang yang bodoh kalau diajar betul-betul, pandai juga sudahnya.

SKRIP PENDENGARAN

63 : Duit saku / Wang saku. (hal.252)
Maksud: Wang perbelanjaan peribadi.

64 : Orang haus diberi air. orang lapar diberi nasi. (hal.252)
Maksud: Mendapat apa yang diingini.

65 : Belayar sambil merapat sambil belayar. (hal.254)
Maksud: Sekali melakukan kerja. dua kali maksud tercapai.

66 : Air tangan. (hal.257)
Maksud: Masakan seseorang.

PERIBAHASA HAMPIR SAMA / HAMPIR SAMA MAKSUD

Bil	Peribahasa
1	- Indah khabar dari rupa - alah membeli menang memakai - ukur baju di badan sendiri
2	- kalau takut dilambung ombak jangan berumah di tepi pantai - kalau kail panjang sejengkal lautan dalam jangan diduga - jangan lautan dalam hendak diduga - sediakan payung sebelum hujan
3	- jauhari juga yang mengenal manikam - hanya jauhari yang mengenal manikam
4	- banyak udang banyak garam, banyak orang banyak ragam - seperti kacang lupakan kulit - seperti ulat lupakan daun
5	- seperti lilin membakar diri menerangi orang lain - bagai sumbu pelita menerangi orang lain
6	- pilih kasih - pilih bulu - tidak memandang bulu - tidak melihat rupa
7	- bagai enau dalam belukar, melepaskan pucuk masing-masing - memagar diri bagai aur.
8	- Membuka pekung di dada - senjata makan tuan - kerana pulut santan binasa kerana mulut badan binasa - meludah ke langit jatuh ke muka sendiri - menepuk air di dulang terpercik ke muka sendiri.
9	- melentur buluh biarlah dari rebungnya. - Kalau tidak dipecahkan ruyung, manakan dapat sagunya. - pemgayuh sayang dibasahkan, sampan tidak akan sampai ke seberang - di mana ada kemahuan, di situ ada jalan - Kacang lupakan kulit - ulatkan lupakan daun
10	- umpama aur dengan tebing - isi dengan kuku - dakwat dengan kertas - bagai hempedu lekat di hati - bagai inai dengan kuku - bagai aur dengan tebing.

	- bulat air kerana pembetung, bulat manusia kerana muafakat - bersatu teguh bercerai roboh - berat sama dipikul ringan sama dijinjing - seperti serumpun bak serai sesusun bak sirih
11	- usaha tangga kejayaan - hendak seribu daya, tak hendak seribu dalih - di mana ada kemahuan di situ ada jalan -
12	- terlajak perahu boleh diundur, terlajak kata buruk padahnya - kata-kata lebih tajam daripada pedang - nasi sudah menjadi bubur - kerana pulut santan binasa, kerana mulut badan binasa - kaki terdorong badan merasa lidah